

VIBRACE

v i b r a c e - ř í j e n 1 9 8 5

oo

o b s a h

- John Locke -ESEJ O LIDSKÉM ROZUMU-
úryvek kapitoly O ZPĚSOBILOSTI
- S Ý R - článek z Mladé fronty 31.7.85
- Otakar Pertold- SAMNJÁSINI + COMP.
- DEPERSONIFIKACE BOHA -o náb.reformaci Mr.Robin-
sona
- úryvky Z MORAVSKÉ KRONIKY XVII.století.
- KŘESŤANOVA SMRT +
-DOVRŠENÍ VŠEHO - 2.kapitoly z knihy UČENÍ
Kristovo
- Jacques Bergier-NÁVŠTĚVNÍCI VE STŘEDOVĚKU
MASKA SIRA H. CAVENDISHE
KASPAR HAUSER
- LÉČITELSTVÍ - rozhovory s léčitelem
- T A O - povídka

články převzaté z jiných knih a časopisů,
určeno pro soukromou studijní potřebu

"Úplná pravda není složitá, neboť ji lze
vyjádřit kterýmkoli slovem. Jedno obsahuje
mnohé, ale dvojí neobsahuje nic dvojího..."

"Nechtějte nebyt tím, čím jste, zádejte byt
dobře tím, čím jste."

F.Saleský

JOHN LOCKE

úryvek z kapitoly 21.

O ZPŮSOBILOSTI

---

§ 68: Nesprávný úsudek týkající se toho, co je nezbytné k našemu štěstí.

Je zcela nepochybné, že všichni lidé touží po štěstí; avšak..jakmile se zbaví strasti, jsou náchylní k tomu, aby se spokojili jakoukoli slastí, která je po ruce nebo kterou jim učinil drahou zvyk, aby pak v ní s uspokojením spočinuli... Neboť vzhledem k tomu, že zjišťujeme, že nemůžeme mít požitek ze všech druhů dobra, když jedno vylučuje druhé, nespojujeme své touhy s každým větším dobrem, které se objeví, dokud ho neposoudíme jako nezbytné k našemu štěstí; jestliže se domníváme, že můžeme být šťastní bez něho, k ničemu nás nepodnítí. Zde se naskytá lidem další příležitost k nesprávnému usuzování, jakmile totiž nepovažují za nezbytné ke svému štěstí to, co jim reálně je... K tomuto omylu přispívá reálná či předpokládaná nepřijemnost činností, které razi cestu k tomuto cíli; lidem se zdá, že je něco zpozdilého v tom, mají-li se kvůli štěstí uvádět do stavu, v němž šťastní nejsou, takže se pak k tomu nemohou snadno přimět.

§ 70: Přednost neresti před ctností je zřejmě založena na nesprávném úsudku

-...Ten, kdo nehodlá být do té míry racionálním stvořením, aby vážně uvažoval o nekonečném štěstí a neštěstí, nezbytně musí sám sebe odsoudit jako člověka, který neuzívá svého rozumu tak, jak by měl. Odměny a tresty posmrtného života, které Všemohoucí ustanovil k prosazení svého zákona, jsou dostatečně závažné, aby determinovaly volbu, a to navzdory jakékoli slasti či strasti, jež může poskytnout tento život, jakmile jen je věčná sláva vzata v úvahu, i když jen jako pouhá možnost /ačkoli o ní nikdo nemůže sebemeně pochybovat/... Strážlivý člověk ve hře o nezměrné štěstí, o něž usiluje, nic neztrácí, když se jeho očekávání nesetká se zdarem. Jestliže dobrý člověk volí správně, je navěky šťasten; jestliže se zmylí, není nešťasten - necítí totiž nic... Zdržel jsem se toho, abych zde uváděl něco o jistotě či pravděpodobnosti příští blaženosti, a zaměřil jsem se zde jen na to, abych ukázal na nesprávný úsudek, jehož se dopouští /a musí si to přiznat/ na základě svých - libovolně podložených - principů ten, kdo dává přednost krátkým slastem neřestného života na základě jakékoli úvahy, zatímco ví a musí si tím být jist, že příští život je přinejmenším možný.

§7I: Rekapitulace

... Svoboda je způsobilst jednat či nejednat v souladu s tím, jak mysl usměrní jednání. Způsobilst zaměřit ve zvláštních případech působící síly na pohyb či klid nazýváme "vůli". Vůli k nějaké změně působení v průběhu našich volních aktů determinuje právě nějaký současný pocit nepohody, který se přímo stává touhou nebo přinejmenším je jí vždy provázen. Touhu vždy pohání zlo - dává jí křídla; neboť naprostá svoboda jako vyčlenění se strastí vždy vytváří nezbytnou součást našeho štěstí... Ačkoli však tato všeobecná touha poštěstí působí ne-

esej o lidském rozumu

přetržitě a stále, přesto může být ukojení nějakého zvláštního přání odloženo, i s determinací vůle k jakékoli nápomocné činnosti, do té doby, dokud jsme zrale neposoudili, zda toto zvláštní dobro, jež se vynořilo, po němž právě toužíme, tvoří součást našeho opravdového štěstí nebo zda je s ním slučitelné nebo neslučitelné. Právě tento výsledek našeho usuzování zal ženého na onom posouzení konečků determinuje člověka, který by nemohl být svobodný, kdyby byla jeho vůle determinovaná něčím jiným než právě jeho vlastní touhou, usměrněnou jeho vlastní úsudkem...

§72:

....Způsobilost k přijímání idejí či myšlenek na základě působení nějaké vnější substance bývá nazývána "způsobilost k myšlení"; je to však pouze pasivní způsobilost či schopnost. Ale schopnost přivést do zorného pole ideje, které nejsou na dohled, a to podle svého vlastního výběru, a srovnávat ty, které pro to člověk považuje za vhodné, je už aktivní způsobilost....

---

z angličtiny přeložila Anna Dokulilová
odbornou revizi provedl doc. PhDr. M. Sobotka
vydalo nakladatelství
SVOBODA

Bizarnost následujícího článku, uveřejněného v Mladé frontě 31.7.85 ocení spíš vegetariánská část národa, ale není bez zajímavosti tuším ani pro ty "normální". Jeho náplň by se hodila spíš do revue Sado-maso, ale nechtě se dozví co nejvíce "florožroutů" na čem si pochutnávají s pyšným vědomím, že jsou prosti účasti na utrpení jiných tvorů.

S Y R

Na dobrém syru si každý rád pochutná. Při jeho výrobě je výrazným činitelem syřidlo, tj. biologický preparát, který uplatňuje dvě základní vlastnosti. Schopnost srážet mléko a schopnost spoluvytvářet a ovlivňovat zrání sýrů a tím spolurozhodovat o chuti i vůni hotových výrobků.

Zlatožlutá tekutina preparátu se klasickým způsobem získává ze slezů telat poražených vzápětí po ukončení mléčného výkrmu. Tradiční způsob výroby syřidla se však před dvaceti roky dostal do krize. Celosvětový trend výkrmu telat na vyšší hmotnost, podmíněný průmyslovou výrobou kraných směsí a biofaktorů, zapříčinil povážlivý nedostatek žaludků sajících telat. Kríze postihla řadu zemí s vyspělým mlékárenským průmyslem. V Československu klesly surovinové zdroje až na deset procent skutečné potřeby a museli jsme začít dovážet telecí žaludky i hotová syřidla.

NOVÉ TYPY SYŘIDEL

"Motivem k hledání nových zdrojů syřidel nebyla jen snaha uspokojit požadavky konzumentů v oblasti sýrů. Byly to v neposlední řadě

řadě ekonomické důvody, především ušetření cenných deviz. V současné době již nahraujeme padesát procent dovažovaných syřidel, s niažž vyrobené syry představují za rok hodnotu 720 milionů korun v maloobchodních cenách."

To jsou slova laureáta státní ceny Klementa Gottwalda doc.ing.Miroslava Dědka, ředitele Výzkumného ústavu potravinářského průmyslu. Spolu s ing. Vladimírem Huškem z Výzkumného ústavu mlékárenského průmyslu a MVDr. Františkem Doležalem ze Státní veterinární správy Frýdek-Místek převzali v předvečer 1.máje státní cenu Klementa Gottwalda "Za výzkum a výrobu syřidel z netradičních zdrojů".

Vedoucí komplexního úkolu ing.M.Dědek k tomu říká: "V polovině sedmdesátých let jsem působil jako ředitel Výzkumného ústavu mlékárenského."ako výzkumná základna Mlékárenského průmyslu CSR jsme se zaměřili na výzkum nových zdrojů syřidlových enzymů a nové metody jejich získávání.Náš tým postupně vyřešil celkovou modernizaci stávající výroby syřidel a vyhledal i odzkoušel netradiční zdroje."

METODA "IN VIVO"

Pro nejkvalitnější, dlouhozrající syry ementálského typu potřebují výrobci i nadále syřidlo ze žaludků sajících telat. Českoslovenští řešitelé získali světový primát /zas jednou- pozn. red./ vyvinutím metody "in vivo", to je získáváním syřidla ze žaludků živých telat krmených mlékem. Na její realizaci se významnou měrou podílel veterinář F.Doležel, který zajišťoval operační techniku a vyvinul novou kanylu. Je to drenážka, kterou se odvádějí šťávy z žaludků živých telat. "Získ syřidla z jednoho telete je až třicetkrát vyšší, protože sbíráme produkci štáv během celého mléčného

výkrmu, Nikoli tedy jen z jednoho telecího slezu jedince po porážce, jak je tomu u klasického způsobu" /o jak humánní -2.pozn.red./ vysvětluje ingeniér Dědek. Spolu s ing. Huškem úzce spolupracovali i se školním statkem brněnské Vysoké školy veterinární, kde byl vybudován experimentální teletník. Odtud syřidlo putovalo do Jihočeských mlékáren, závodu Planá nad Lužnicí, kde v roce 1984 vyrobili prvních čtyřista tun sýrů značky Primátor s využitím metody "in vivo" /snad na počest tobě Orwele?- 3.pozn.red./

SMĚSNÁ SYŘIDLA JAKO NETRADIČNÍ ZDROJE

V minulém roce skončila také ověřovací výroba 100 tun sýrů holandského typu, jako je Gouda a další, s použitím nově vyvinutých směsných syřidel. Ta se získávají z hovězích slezů, vepřových sliznic a kuřecích předžaludků. Vyvinutými směšovanými syřidly byl nalezen a realizován nový systém zrání sýrů, umožňující výrobu nových typů s jemnou a výraznou chutí. Řešitelé z výzkumného ústavu mlékárenského průmyslu se podíleli i na návrhu technologie a výrobních linek. Předali je spolu se zdokonaleným výrobním postupem syřidel z předžaludků kuřat Drůbežářskému průmyslu, k.p. Praha, v rámci sdružené komplexní racionalizační brigády /příliš racia v tom necítím-pozn.4./

Uplatnění náhrady dovozového syřidla originálními směsnými syřidly reprezentuje roční produkci 11 100 tun /!/ sýrů holandského typu v hodnotě 253 milionu korun.

Běla Havlenová

Takže až se budete labužnickky zakusovat do sýrů, vpoemte. Dobrou chuť.

Nejnovějšími archeologickými vykopávkami v Mohedžodaro v poříčí řeky Indu byla objevena pečetidla stará přes pět tisíc let, na nichž vidíme rytiny zobrazující zřejmě kajícníky. Nic na tom nemění dohad, že to jsou snad vyobrazení bohů. Vždyť bůh Šiva bývá dodnes zobrazován jako kajícník. Indický člověk si totáž nedovede představit boha jinak, než jako souhrn skutečných nebo předpokládaných nejvyšších vlastností lidských, dosažených pokáním a pohroužením se do nerušené meditace, jejímž výsledkem je dosažení absolutna. Bývaly v Indii doby, kdy každý bráhman, kněz, když dosáhl dospělého věku /což se projevilo tím, že mezi jeho vlasy se objevily i vlasy bílé, když už vychoval své syny a oženil je/, odcházel do lesa, často i s manželkou a nedospělými dětmi, a tam žil jako poustevník, oddávaje se meditací o problému poznání boha, o spojení s bohem. Když se po nějakém čase domníval, že již došel svého cíle, opustil svou poustku v lese a přešel k přísnému životu kajícníka bez domova a majetku, jenž jako samnjásí se toulal světem a živil se jen tím, co mu dali zbožní věřící.

Nejvíce rozbujelo kajícnictví v době indického středověku, kdy se stalo metlou obyvatelstva, od něhož kajícníci vymáhali nejen pro sebe všemožnou podporu, ale vměšovali se i do politiky.

Odhaluje se, že počátkem tohoto století žilo v Indii na deset milionů těchto kajícníků - příživníků lidské společnosti - z tehdejších 350 milionů všeho indického obyva-

telstva. Na cestu pokání se dávali bez rozdílu muži i ženy. Jenom nepatrná menšina z nich je přesvědčena o účinnosti svého počínání, kdežto ostatní profitují z lidské hlouposti, která je pokládá za světce; věřící je živí a obdarovávají.

Tu a tam - zejména v horách, žijí ještě skuteční samnjásíni, opravdoví filozofové, kteří vědí, že se jim podaří silou myšlenky, tou či onou cestou uskutečnit dokonalé poznání. Vycházejí z nejrozmanitějších filozofických směrů, ale všichni směřují k jednomu cíli - k spojení s absolutnem, které nazývají právě joga, spojení. Monistické směry se domnívají, že jediné duševno skutečně existuje a člověk s ním splyne tehdy, když se mu podaří odstranit zdánlivé, ve skutečnosti neexistující hmotné tělo. Za své první cesty po Indii jsem se sešel na úpatí Himálaje v Haridváru s řadou filozofů, hlásících se k advaitovskému védantu, kteří tam žili životem přísně asketickým a věřili, že dojdou spojení s absolutnem. Stoupenci dualistických směrů, uznávajících hmotu i ducha, hledají v absolutnu poznání boha, což se jim podaří tehdy, až se zbaví hmotného těla. To nazývají osvozením, mokša nebo mukti. Obě skupiny tedy usilují o konečné spojení, jog, a mají tak právo nazývat se jogíni.

Způsoby, jak umrtvovat tělo a tím se blížit mokšu, mohou být velmi rozmanité. Na hoře Abú v Rádžputaně i v indickém svatém městě Varánásí jsem viděl kajícíky, kteří v poledním slunečním žáru seděli nahí mezi pěti ohni, jejichž žár zvyšovali stálým přiléváním oleje. Ti si říkali Tpasví nebo pañcatapasví. Vysoko v Himálaji jsem viděl nahé askety sedět na ledě uprostřed sněhu a meditoval o dosažení "spojení". V snáze přístupných

místech pohoří Vindhja je možné setkat se ještě s kajícíky toho středověkého typu, kteří například po léta drží ruce vzpažené, až jim šlachy ztuhnou. Jiní stojí na jedné noze, jiní zase sedí se zkříženými nohama na vysokém sloupu, až jsou z nich arzáci neschopní jakéhokoli pohybu nebo životního úkonu. Přitom se všichni domnívají, že se tímto sebetýráním vyprostí z pout tělesnosti a přiblíží k bohu.

Indičtí kajícíci uctívají většinou boha Šivu nebo jeho zosobněnou sílu Šakti, bohyni Káli. Šiva je totiž pokládán za jakéhosi prarodce kajících. Pod vlivem této víry vznikly celé šivovské sekty, oddávající se velmi tvrdé askezi, která přechází někdy až k úkonům velmi odporným. Nejvýznačnějším příkladem takové sekty jsou aghorinové. Oděni v hadry sebrané na žárovištích a pohřebištích touhlají se zamí bez domova, jedí a pijí z misky upravené z lidské lebky, na pohřebištích vyhrabávají mrtvé a tvrdí, že ten, jehož maso snědí, se znova narodí na tomto světě. Podobných sekt se zvyky méně odpornými, ale i se zvyky ještě hroznějšími je mnoho. Všichni a nebo téměř všichni kajícíci tohoto druhu se vyznačují tím, že jsou to lidé nábožensky věřící, a najdou se mezi nimi i takoví, které Indové pokládají za skutečné světce, hodné obdivu pro jejich sílu přesvědčení.

Aromě takh skutečných sádhů, jogínů a muslimských fakírů oplývá Indie davy kejkličů a šarlatánů, kteří se vydávají za kajícíky, napodobují jejich úkony, vymáhají od věřících živebytl a tak tyjí z hlouposti lehkověrných věřících. Při každé chrámové slavnosti jich je možno vidět kolem božiště a v přilehlých ulicích a zahradách velké množství. Jejich kousky jsou udivující pro ty, kdo neměli příležitost prostudovat jejich triky a úskoky. Tu sedí kajícík na vozičku pobitém ostrými hřeby trčícími do výše. Opodál leží

jiný v jakémsi hnízdě z větvi trnité akácie, vystleném ještě bodlinatými opunciovými listy. Jiný šplhá stále nahoru a dolů po žebříku, jehož příčky jsou ostře nabroušené nože. O kus dál se prochází muž, který má na nohou sandály s hřeby trčícími do výše, jež se mu zarývají do chodidel.

Tak, jako artista dosáhne tréninkem toho, že unese v zubech tyč s několika lidmi, tak takový fakír nacvičí, vytrénuje určitou dovednost. Má k tomu také předpoklady. Ve značné míře si třeba jen necitlivost chodidel. Většina indického obyvatelstva - chudé kasty - nenosí boty. Od malička chodí bosí po vyprahlé půdě, takže mají kůži na chodidlech zrohovatělou. To ovšem stačí k tomu, aby necítili zabodnutý napínáček, ale pro efektní výkon kajícníka by to bylo málo. Takový asketa musí tuto necitlivost vystupňovat tréninkem dlouhým a trpělivým, a může ji podporovat ještě masti, které si připravuje ze šťávy indického stromovitého durmanu, z velkokvětého blínu a z jiných jedovatých rostlin.

Necitlivost proti bolesti může asketa získat i tím, že se před předvedením svého kousku uvede do zvláštního duševního stavu. Každý člověk vnímá bolest za určitých okolností silněji, jindy slaběji. Někteří lidé vůbec vždycky pocítují každou bolest silněji, jiní jsou v tom otužilejší. Fakír cvikem může dosáhnout toho, že jeho rána, způsobená například bodnutím, nekrvácí. Tento jev lze vyloučit ovládnutím tzv. vegetativních funkcí.

Před vchodem do indického chrámu je někdy možno vidět nahého kajícníka, který stojí na hlavě a má ji přitom zahrabanu v zemi. Hlavy mu trčí do výše. Úsporný způsob dýchání mu umožní vydržet poměrně velmi dlouho s hlavou v zemi /ústa a nos má zajištěny proti vnikání hlíny/. Tento způsob dýchání, vypracovaný již dávno ve školách jógy,

umožňuje asketům, že se mohou dát pochovat i na několik dnů do hrobu zabezpečeného buď prkny nebo kameny proti závalu hlíny. Uvádějí se přitom do zvláštního stavu, podobného zimnímu spánku zvířat. Takový stav dovedeme vyvolat u lidí některými chemickými prostředky a využíváme ho například při operacích. Při něm jsou totiž všechny funkce organismu zpomaleny, spotřeba kyslíku klesá apod. Do takového stavu se mohou asketové uvést zpomalením životních funkcí /popřípadě i za pomoci drog/. Tak mohou dlouhodobě hladovět nebo se dát zavřít do kámků hrobky a po otevření jsou svými pomocníky přivedeni do normálního stavu podobným způsobem jako pacienti, u nichž se této metody /tzv. hibernace/ použilo. I "pohřbení zaživa" je tedy zase jen dokonalý artistický výkon, k němuž asketa dospěje po dlouhém tréninku. Je to však výkon velmi náročný a nebezpečný, nemusí se vždy podařit. Výcvik takových schopností trvá léta. Indové kteří se tomu věnují, nemohou se zabývat ničím jiným. Proto právě všichni indiští kajícníci a světci, sádhuvové, žijí bez majetku a domova, živí se z milodarů, které dostávají od věřících, zpravidla však v hojnější míře, než mohou spotřebovat.

Jsou však také kajícníci žijící životem mnišským, podle určitého řádu. Ti konají pokání podle starobylých předpisů, umrtvují svá těla a oddávají se hloubání náboženskému, aby dosáhli co možná nejvyššího poznání. Zdržují se většinou na jednom místě, v nějakém klášteře udržovaném věřícími laiky, a celkem málo cestují. Dodnes však jsou v Indii i skuteční poustevníci.

Docela zvláštní jsou sádhuvové džinistiéti, kteří v podstatě žijí životem potulným, který je jim jejich náboženstvím přímo přikázán. V době sucha se nesmí zdržet v osadě déle než tři dny a potom musí odejít do místa

Vzdáleného, nejméně jeden denní pochod. Zato v době deštů nesmějí vycházet a jsou usazeni buď někde u soukromníka nebo ve zvláštních shromažďovacích síních /obyčejně při chrámech/ zvaných upášrája. Důvodem toho zvláštního předpisu je, že v době deštů se v Indii velmi rozmnožuje hmyz, a tak by snadno mohli ublížit některému živému tvoru, což je pro džinistu největší hřích. Základní článek džinistického náboženství je příkaz neubližovat živým tvorům. Proto také džinističtí mniši i v době, kdy jdou po cestě, metou před sebou zvláštní košťátkem, které stále nosí s sebou. A když si chtějí sednout, musí místo předem zamést. Vodu pijí jen převařenou a hadříkem přocezenou. Jedí jen rostlinnou potravu čerstvě uvařenou. Vůbec se nemyjí a nekoupou a obtížný hmyz si dvakrát denně obírají, ale nezabíjejí jej; odkládají jej na stinné místo, které je chráněné, kde by si snadno našel někoho, kdo by mu poskytl novou potravu.

Džinističtí mniši v době pobytu v upášrájích se podrobují velmi zdoluhavým, přísným postům. Džinismus sice za největší zásluhu prohlašuje smrt hladem, ale k tomu dochází zřídka kdy. Pravidelně se mniši postí čtyřicet až osmdesát dní; v tu dobu nepřijímají potravu a pijí jen vodu, jak aspon tvrdí. Když jsem však tuto vodu ochutnal, zjistil jsem, že je to syrovátka, která má dost živých látek, aby si při ní posticí se mnišů mohl udržet naživu.

Někdy se vypráví o takových fakírských kouscích, které jsou přímo neuvěřitelné. Slavná je třeba historka o fakírovi, který před obecenstvem vyhodí do výše provaz, pak po něm vyšplhá a provádí ještě hrůzostrašnější věci - rozkrájí například tělo chlapce a pak je zase spojí a oživí. Tato historka vzbudila asi tak před osmdesati lety velkou senzaci a dodnes je mnoho lidí, kteří ji slyšeli vyprávět. Avšak takové kousky se v Indii nikdy nepředvádějí. Scénu s fakírem si vymysleli dva sjetští

novináři, kteří se vsadili, že jim evropští
obyvatelé uvěří cokoli, co budou po zájezdu
do tajemné Indie vyprávět. Uvěřili - dodnes
se lidé snaží tento výkon nějak vysvětlit
- například dávkovou sugescí...

0888°

Vš, co můžeme říci, je, že přijde ráno a zase noc, tma a po ní úsvit. Abychom mluvili o situaci /v anglii/, jsem stále více přesvědčen, že úsvit přijde po ještě temnější noci.

dr. John A. T. Robinson

DEPERSONIFIKACE BOHA

Jistý britský časopis jednoho dne zatelefonoval jednomu biskupu anglikánské církve a zeptal se ho: "Věříte v existenci Boha?" Biskup bez rozmyšlení odpověděl: "Když se mě někdo ptá takto, odpovídám: Nikoli." Tento biskup, doktor John A. T. Robinson, je od té doby proslulý v celém anglosaském světě, ale za jeho hranicemi je ještě velmi málo znám. Dr. Robinson je nejvyhledávanějším a také široké veřejnosti nejprístupnějším mluvčím celého myšlenkového proudu, který dnes zneklidňuje náboženské myslitele. Jde o jakousi třetí sílu, která se zrodila - tehdy ještě nesměle - v pracovních některých německých teologů a která dnes podněcuje nejlepší mozky věřících, ale i agnostiků a ateistů, takže se stává jedním z výrazných rysů naší doby.

Všeobecně je znám výrok sv. Pavla: "U Řeků jsem byl Řekem, u Židů Židem, abych patřil cele všem..." A ti noví teologové, i když vyšli z nejortodoxnějších prostředí, chtějí také být "u agnostiků agnostiky, ba dokonce u ateistů ateisty". Ale jak je možné být u věřících věřícím a u ateistů ateistou současně?

Až do roku 1963 se mohlo zdát, že doktoru Robinsonovi je tento druh diskuzí cizí. Jednak byl ušedlým anglikánským biskupem jedné londýnské diecése /Woolwich/, jednak uznávanou kapacitou, protože měl bohaté zkušenosti ze svých prací na výkladu Nového zákona. Ale nečekaná náhoda úplně změnila běh jeho života: protože byl nucen proležet úplně nehybně tři měsíce na lůžku, oddal se přemýšlení. Především konstatoval, že poselství Písma svatého, tak jak je dnes oficiálně interpretují církve, vzrušuje svět stále méně a že tedy bude zapotřebí radikálně revidovat přístup k náboženským problémům. A nyní je tato revize v proudu. Již od třicátých a čtyřicátých let ji připravovali tři němečtí protestanští teologové: Paul Tillich, luterán, který emigroval po nástupu nacismu do Spojených států, Rudolf Bultmann, který se věnuje tomu, aby zbavil evangelium mýtů, vyznává existencialistickou filosofii a je žákem Heideggerovým, a Dietrich Bonhoeffer, který - až do roku 1944, kdy ho SS oběsili - doporučoval křesťanství bez náboženství. Tuto svou ideologii uložil do svých "Dopisů a poznámek z vězení". Avšak po válce nabylo toto hnutí významné šíře zejména v anglosaském světě. Rozmanitost církví a široká svoboda myšlení, která tam existuje, byly příznivé kvasu nejradikálnějších myšlenek a dokonce zrození "teologie o sarti Boha".

Všechno, co přečetl, vedle dr. Robinsona k myšlence napsat knihu, kterou nazval "Honest to God". Vykládá v ní, proč je nutno podniknout onu zničující revizi, a proto nadepisuje první kapitulu příznačným titulem "Revoluce proti vlastní vůli". Robinson zanesl svou vlastní knihu k nakladateli asi tak

jako házíme láhev do moře. Kniha vyšla 9. března 1963 a měla okamžitě bleskový úspěch, tak okázalý, že to nikdo nečekal. 4a necelých šest měsíců se prodalo 350 000 výtisků. Dnes už jich je v oběhu přes milion. Kniha byla již přeložena do všech západních jazyků a kromě toho i do polštiny.

000

BÁH MUSÍ BÝT ZBAVEN TRÁNU. Tento úspěch dokazuje, že na takovou knihu se již dost dlouho čekalo a že cesty, jimiž se ubíraly úvahy dr. Robinsona, nacházejí v dnešním světě příznivý ohlas. Woolwichský biskup se naráz vydal touto novou cestou a jeho další knihy, z nichž nejvýznamnější jsou "Nová reforma"/1964/ a "Exploration into God"/1967/ prohlubují prvotní objevy.

Ale úspěch dr. Robinsona se neobešel bez skandálu. Canterburský arcibiskup dal najevo zásadní a naprosto energický nescouhlas s knihou "Honest to God", jakmile vyšla, a někteří francouzští katolíci konzervativního zaměření využili tohoto díla pro boj proti novátorským tendencím.

Všimněme si nyní, jaké jsou vlastně ty radikální reformy, jež doporučuje dr. Robinson. Nejprve je třeba říci, že woolwichský biskup sám není vynálezcem nějakého systému, nýbrž že je mluvčím celého myšlenkového proudu. Nadto, protože toto hnutí je teprve v počátcích, nejsou tyto myšlenky vždy zcela vyhraněné. Jde spíše o změnu zorného úhlu, o jiný způsob formulace otázek. A konečně, jak na to dr. Robinson sám upozornil v "Nové reformě", náboženská reforma se projevuje nejprve spíše v tom, co napadá, než v tom, co nového tvrdí. Vrstevníci sv. Pavla byli nejprve šokováni tím, že tento apoštol upouštěl od obrázky, od ortodoxní kuchyně i od většiny

náboženských předpisů týkajících se šásu. Lutherovi vrstevníci v něm zase viděli člověka, který popírá autoritu papežovu, uctívání svatých, víru v očistec atd.

A dr. Robinson začíná tím, že popírá samu existenci Boha. Tento problém vyplývá z toho, že Bůh je líčen jako bytost existující mimo ostatní bytosti, bytost, která je podle jedněch "tam nahoře", podle jiných zase "tam dole" a existuje ze své vlastní vůle vedle hmotného světa a mimo něj. Ale jak upozornil už Tillich, díváme-li se na Boha takto, pak je to "bytost, a nikoli bytost o sobě". A podle křesťanské tradice je přece Bůh "ens realissimum" /nejreálnější jsoucno/. Jestliže tedy Bůh je podle této definice vrchol reality, pak nelze diskutovat o jeho existenci, protože vrcholná realita je nediskutovatelná. Otázka tedy zní ve skutečnosti takto: jaká může vlastně být vrcholná realita? Pak ovšem jádrem základní otázky teologie není dobrat se existence Boha jako ~~základní~~ izolované entity, nýbrž pronikat obtížnými cestami až k onomu konečnému bodu, který Tillich označuje za "hlubinu naší bytosti". Ale je zde celá soustava tradičních představ z doby předkopernikovské, která situuje Boha buď "nahoru" nebo "dolů". A právě ten Bůh "tam kdesi" musí být podle dr. Robinsona nevyhnutelně "sesazen z trůnu". Nejspíše by nebylo tak špatné lokalizovat Boha někde do lidské psychy. A to hned z několika důvodů.

Především pro moderního člověka už nemá smysl dualistické nazírání světa, v němž se rozlišuje na jedné straně nadpřirozené a na druhé straně přirozené. Ať se na svět díváme zevnitř nebo zvenčí, skutečnost se nám jeví stále jako jediný celek. "Vesmír nemá další patro... tradiční dělení, jež bylo základem,

na kterém se konstituovala naše teologie - totiž dělení na tělo a duši, na zemi a nebe, na věci světské a pozvátné - je stále méně použitelné a stále méně vyhovuje."

HLEDEJME "UVNITR", NIKOLI "MIMO".

Robinson tvrdí, že člověk může vyjádřit, co je reálné, třemi způsoby. Nejprve bylo období bájí, kdy se vnitřní i vnější svět kontinuálně prolínaly, kdy věda a náboženství, fyzika a metafyzika byly smíšeny v jedno. Pak nastoupilo období "ontologické", kdy nadpřirozené a přirozené, subjekt a objekt, říše pozemská a království nebeské byly odděleny. "Bohům a etickým hodnotám byl přikládán statut ontologických bytostí, věčných substancí či esencí". Pak nadešlo období "funkčního" myšlení, kdy nadpřirozené entity jsou vyloučeny jako nereálné. "Čci jsou tím, co dělají nebo co se s nimi dělat dá. Mezi jedním a druhým obdobím je takový rozdíl jako mezi názorem středověkého člověka na duši a názorem moderního člověka na QI /intelligenční kvocient/. QI sám o sobě není nic; není to entita skrytá v našich mozcích, nýbrž je to jen výsledek určitých testů.

V období ontologickým bytostí zapotřebí vybavit Boha, aby byl reálný, podstatou a existencí, která by byla vlastní jen jemu /a se et per se/. Ve funkčním věku je jádro problému v tom, abychom ukázali, jak se Bůh uplatňuje spíše v rámci nebo jak působí v průběhu přírodních a historických procesů než za nimi nebo v jejich zákulisí.

Jednou z nejvýznamějších příčin nynější krize náboženství je, že vrcholná realita je lidem žijícím ve funkčním období prezentována podle schématu platného v období ontologickém. Toto schéma bylo koncipováno jako derivát jistého světového názoru

/Weltanschauung/ a morálních i duchovních požadavků platných v překonaném období. Bůh "nahore" nebo "dole", jak nám jej prezentuje klasická teologie nebo tradiční dogmatické formulace, neodpovídá skutečnému Bohu o nic víc než Mercatorova projekční fikce skutečné podobě naší zeměkoule.

Ude tedy o obraz, který v určité době umožňoval vystihnout vrcholnou realitu tak dokonale, jak jen to bylo možné. Ale tragédie je v tom, že se až příliš často stávalo, že tento obraz byl zaměňován s realitou, že lidská představa byla povýšena na idol. Když ateisté vytrhnou do boje proti Nejvyšší bytosti, proti "bohu tam nahore", nedělají nic jiného, než že svrhávají jistý idol a umožňují lidem začít znovu od začátku hledat vrcholnou realitu tak, jak to odpovídá požadavkům naší doby.

Ale v tom, to právě je: Jak začít zase od počátku hledat tuto vrcholnou realitu? Tak, že se obrátíme k Bohu zády a ponoříme se do "nejhlubší podstaty bytostí a věcí". Není správné hledat "venku", musíme hledat "uvnitř". Zde se dr. Robinson shoduje nejen s Paulem Tillichem, ale i s Teilhardem de Chardinem a C.G. Jungem. Jakmile se dostaneme do určité hloubky, můžeme vysledovat dílu, která je imanentní tím, že je v lidech i ve věcech, ale zároveň transcendentní, a to tím, že ji člověk nemůže ovládnout.

BŮH SE STAL BYTOSTÍ "INCOGNITO". Jaký je tedy náboženský postoj podle této zásady? Za zbožného může být považován člověk, který se na bezpodmínečný příkaz pouští do hledání pravdy. A není nutné, aby cíl jeho hledání byl označen podstatným jménem "Bůh". Vědec ve své laboratoři, lékař ve své ordinaci, malíř před svým plátnem, to všechno jsou lidé zbožní, protože se vydávají na cestu

hledání reality. Jak to výstižně a lapidárně formuloval Tillich, "ten, kdo něco ví o hlubíně, ví také něco o Bohu".

Robinsonovi můžeme ovšem namítnout, že mnoho moderních vědců a myslitelů zasvětilo celý svůj život prohlubování vědomostí o bytostech a věcech, a přeci jejich hledání nedospělo na konci k Bohu. Avšak podle nové teologie se tito vědci a myslitelé možná opravdu dobrali až k Bohu, jenže ho nepoznali, protože zůstali v zajetí jistého obrazu Boha, jakž se vytvořili v období ontologickém. A tento obraz neklade Boha do středu všech věcí. Bůh se dnes stal bytostí "incognito". A prvním předpokladem toho, aby se realita Boha mohla v soudobém světě projevit, je odosobnit jej. Robinsona překvapuje, že velká orientální náboženství, alespoň ve svých nejpropracovanějších formách, nepotřebují personifikovat absolutno.

Avšak i když je podle jeho názoru správné Boha odosobnit, je tu přeci jen riziko, jehož je třeba se vyvarovat: odosobnění našeho vztahu k Bohu. I když Bůh není osoba, vztah mezi člověkem a Bohem se musí utvářet jako vztahy mezi určitým JÁ a určitým TY. Jinak by vztahy mezi člověkem a Bohem byly na nižší úrovni než mohou být vztahy mezi lidmi, takže nakonec by vrcholná realita byla kvalitativně na nižší úrovni, než všechno co zahrnuje. Nakonec bychom nadto dospěli k Bohu abstraktnímu a chladnému, který by se daleko víc podobal bohu "panteistů" než bohu "milujícímu a lásky hodnému", jak jej známe z biblické tradice.

KRISTUS JE BLIŽNÍ. Model vztahu k Bohu je nejvyšší formou vztahu, který můžeme mít ke svému bližnímu. Je to vztah, který nám nedovoluje zacházet s ním jako s užitečnou věcí nebo spolupracovat s ním dokonce jen v

zájmu vlastního prospěchu; je to vztah, kdy "se mu oddáváme ve vztahu ryze osobním, obcujeme s ním v lásce a důvěře pro jeho vlastní dobro". Ježíš ztotožňoval lásku k bližnímu s láskou k Bohu, protože tím chtěl říci, že právě skrze lásku k bližnímu se může člověk naučit milovat Boha. Kristus je člověk, skrze něhož člověk může najít a milovat Boha. Avšak jaký člověk? Každý - jak to Ježíš vysvětluje parabelou o pannách a hřivnách /Matouš 25/37-39/. "Mají-li lidé vidět Krista a tím Boha, nemohou toho dosíci jinak než prostřednictvím toho, kdo k nim přichází, a to nejprve nikoli jako osobnost vykupitelská, nýbrž jako jeden z nich, jako Claudius nebo Marcel, anebo jako někdo, kdo bydlí naprosto přes ulici." Dr. Robinson není toho názoru, že by moderní člověk neměl pravdu, když si místo otázky, jak najít laskavého Boha, klade otázku, jak získat laskavého souseda /a gracious neighbour/. Anglický výraz "gracious neighbour" lze přeložit jako "laskavý soused", ale také "soused plný milosrdenství" v křesťanském slova smyslu. To znamená, že pro každého z nás může být nějaký člověk všední, nevýznamný, může však v jistém okamžiku hrát úlohu Krista, tj. úlohu sprostředkovatele mezi vrcholnou realitou a vlastním "já" každého z nás.

Mohou-li však úlohu Krista hrát "Claudius nebo Marcel", k čemu nám je ten, jenž slul Ježíš Nazaretský? Na tuto otázku, kterou jsem dr. Robinsonovi doslova předložil, jsem dostal živou odpověď: "Jak bych mohl vědět, že kdokoli může být Kristem, kdyby nebylo Ježíše, jenž mě tomu naučil?" Robinson připomněl, že kdykoli Ježíš mluvil o sobě, vždy se představoval jako "syn člověka". A z toho vyvodil, že Ježíš zdůrazňoval, že je člověk a že právě skrze člověka dospěje člověk k Bohu. Teprve později v něm jeho učedníci spatřovali "syna Božího".

Ale aby člověk mohl vidět syna Božího, musí nejprve vidět "syna člověka". V tomto smyslu vytyká dr. Robinson církvi, že v tradiční interpretaci "vtělení" do krajnosti zaretušovává "syna člověka" a staví do popředí "syna Božího", takže nám ukazuje ke Kristovi cestu přímo opačnou, než jakou sledovali apoštolové. "Co předkládáme lidem, to není Ježíš převtělený a převtělující se do masa a krve, nýbrž odhmotněné slovo, samos zřejmě z hlediska doktríny správně, ale muži ženy a děti to nechápu jako něco, s čím se mohou potkat v životě."

Ježíš nikdy neřikal, že je Bůh, a přesto vždy tvrdil, že právě jeho prostřednictvím se Bůh cele dává člověku. To proto, že Ježíš je ideální člověk, člověk, který proto, že byl dokonale jednotný v jádru své bytosti, stal se nakonec tlumočnickem slova Božího, neboť Bůh je v něm, a tím se stal prostředníkem "konečného zjevení". Ježíš je tedy ten, kdo je vzorem vrcholných možností člověka. Proto taky je dokonalým Kristem, kdežto "Claudius nebo Marcel" nám poskytují jen částečný obraz toho, co v nás může být Kristem. Ježíš zůstává vrcholným zjevem, ale sbychom se dobrali až k němu, musíme začít tím, že se setkáváme se "syny člověka icognito", kteří mají rysy "laskavého souseda".

Jak je vidět, náboženské názory dr. Robinsona mají jádro v tom, že jejich autor vychází systematicky z okamžité situace, z konkrétní reality, kterou denně prožíváme, a prohlubováním této reality odhaluje transcendentno v imanentním jako vrcholný aspekt reality. Jestliže však tyto názory jsou pravým opakem názorů tradiční teologie a církve, jaká může nakonec být moderní teologie a církev?

Dr. Robinson v "Nové reformě" píše: "Pochybují, že by nová reforma vytvářela katechismy, protože všechny předpoklady, na nichž jsou katechismy postaveny, jsou dnes podkopány. Není to církev, kdo klade své otázky a očekává, že na ně dostane své odpovědi. Otázky kladou lidé a ti odmítají každou předem hotovou odpověď. Jediná autorita, kterou uznávají, je autorita, která se projevuje jako taková v hledání pravdy."

Ale právě v hledání pravdy dává moderní svět přednost dílčím, zato hlubokým rozborům před globálními systémy, které se snaží vysvětlovat všechno najednou.

"Například astrologie byla zredukována na astronomii, alchymie na chemii". Ani teologie nemůže uniknout této tendenci - jak tvrdí dr. Robinson - "pokud chce být způsobem myšlení majícím oprávnění v naší době. Zatímco kdysi musela mít teologie odpověď na každou "elementární" otázku..., dnes, myslím, musíme uznat, že konec konců můžeme říct jen velmi málo... Neboť jakmile překročíme hranice sféry svých vztahů k jiným lidem a věcem, tedy sféry omezené a ověřitelné našimi vlastními zkušenostmi, nemůže být řečeno nic na podporu pravdivosti našich tvrzení ani proti nim." Přesto však Robinson neodmítá stěžejní klasická dogmata o Nejsvětější trojici, o andělech nebo o posledním soudu, ale ta mají zůstat prozatím "omezenými koncepty", o nichž se nemůžeme šířit.

TEOLOGIE/-ANTROPOLOGIE . Jakmile však teologie klade své otázky z hlediska "našich vztahů k jiným lidem a věcem", jak by se mohla lišit od humanitních věd? Robinson je toho názoru, že by se od nich už lišit neměla. V tom se shoduje s Bultmanem a dokonce s Feurbachem, kteří definovali opravdovou teologii jako antropologii a "teologické téze jako téze o lidském životě". Teologie je antropologie, která klade základní otázky o vrcholných

problémech člověka.

Pokud jde o sféru morálky, Robinson tvrdí, že Ježíš nikdy nechtěl nahradit Mojžíšovy zákony jinými slovy: "Kdo mne ustavil soudcem aneb dělicem nad vámi?" /Luk. XII/14/. Ježíšovo učení nám nechce dávat nějaký etický kodex, nýbrž má nám zvěstovat království nebeské... Jako kodex pravidel chování, předpisující každému, co má v kterékoli situaci dělat, je kázání na hoře naprosto nerealizovatelné. V kázání na hoře se nepraví předem: "Tohle musíte dělat za všech okolností", nýbrž: "Toto jsou věci, jež od vás může kdykoli vyžadovat království nebeské /nebo láska/, pokud přijmete absolutní, bezpodmínečnou vůli Boží."

Ježíš nám tedy ukazuje vrcholné požadavky lásky, nikoli to, čemu říkáme morálka. Na základě Ježíšova učení si ~~nikdy~~ samozřejmě můžeme vyvodit etiku v duchu požadavků dané ~~dané~~ epochy. Ale etika vyvozována z Ewangelia nemůže být směšována s poselstvím Ježíšovým a může být revidována podle různých požadavků. A vyvstává poslední významná otázka: Jak vidí dr. Robinson budoucnost církve? "Vše, co můžeme říci, je, že přijde ráno a zase noc, tma a po ní úsvit. Abychom mluvili jen o situaci, kterou známe v Anglii, jsem stále více přesvědčen, že úsvit přijde po ještě temnější noci".

Z církve se vytratí tři demarkační "linie". Především to bude linie oddělující klerus od laiků, která šla ruku v ruce s rozlišováním mezi světským a posvátným, mezi nadpřirozeným a přirozeným. Toto rozlišování dnes už neplatí. "Měli bychom být ochotni uznat, že tato "linie kléru" není v církvi ani původní, ani podstatná. Je to dokonce něco imputovaného zvenčí, něco, co bylo zavedeno po vzoru rozlišování mezi plebs a ordo, mezi obcemi a senátem v mašinérii římské říše. Toto rozlišování proniklo do církve definitivně v době,

kdyse za Konstantina urtevovala a kdy bylo třeba definovat práva a výsady kléru na rozdíl od pohanských kněží. Klerikalismus neodpovídá moderní době, a proto "musí být novou reformou vyloučen, má-li být Kristův sbor uvolněn pro svět."

SŮL A KVAS. Odbourání této první linie má vzápětí odstřanění další, totiž "linie profesionální". Musí být kněžský stav nevyhnutelně nebo normálně povoláním? V prvotní církvi tomu zcela jistě tak nebylo. A v moderní světě se kněžství "stává stále méně uspokojivým z hlediska pastýřského, evangelického i ekonomického". A konečně napadá dr. Robinson i "linii pohlaví", jež vylučuje ženy z výkonu duchovních funkcí. "Jestliže církev nemůže ukázat, že je ochotna povolit ženám plný výkon duchovních funkcí a dát jim stejnou odpovědnost jakou dává mužům - a kterou světský život stále více dává i ženám - nemá vůbec právo hlásat Evangelium, které výslovně říká, že "v Kristu není rozdílu mezi mužem a ženou".

Církev budoucnosti, taková, jakou ji vidí dr. Robinson, se bude muset začlenit do struktury světa "jako sůl a kvas ~~ve~~ v chlebu" a nemá již nikdy být "jakými miniaturními svatým městem v lůně každé pospolitosti, žijícím na okraji světských mocenských center a často s nimi soupeřícím".

Dnes byl znovu objeven pojem církve-služebnice. Ale "hlavním rysem služebnice je, že bydlí v domě někoho jiného".

00000

/TANNEGUY DE QUÉNETAIN, RÉALITÉS, PARÍŽ/

HVĚZDU S DLOUHÝM OCASEM JSME NA VĚŽI OČEKÁVALI

Léta Páně 1680 od 27. dne Novembris od mnohých lidí byla rozprávka, že spatřají s dlouhým ocasem hvězdu před svítáním k vjechodu slunce, a mnozí na to dávali pozor, aby ji viděli a spatřovali ji./Byla to kometa Kirchova, která se objevila 13. listopadu 1680. Její ohon zaujímal na obloze délku 80 stupňů/ Což i já sám s knězem, naschválně jsme vstávali, i na věži jsme na ni očekávali, abychom ji, ze všech stran svět obhlédna, mohli spatřiti, a nikde jsme ji nemohli viděti. Pravili lidé, že má ocas dlouhý jakom pouz /oje/ a tenký, toho jsme spatřovati nemohli. Až pak 25. dne Decembris tu právě na den Božího narození hned zvečera k podivení snad všemu světu ukázala se hvězda maličká na nešporní stranu, s náramně dlouhým ocasem vzhůru se vznášejícím..a nic hrozná. Ten dlouhý ocas měla, že kdyby od západu slunce od země hned povstala a konec její taková druhá, po druhé zase třetí, čtvrtá by nebyla měla prostranství na celým okršku nebeským.

KOMETY, VÁLKY A MOR

Roku 1680 právě na Štědrý večer mezi 6.a7. hodinou po poledni vyskočila hvězda jasná na západu slunce, majíc ocas nahoru od sebe dávající, jako nějaká mrtla. Ze začátku dosti malá, ale toliko co jsme se na ni dívali, tak ochotně a spěšně růstla, že za půl hodiny na několik grádů/lat. stupňů/ten ocas se nahoru vyzdvihl. My jsme se z začátku domnívali že by to nějaké sluneční paprsky se vyrážely, ale se vědělo, kterak fundament /podstata,

původ/ těch papršků jedna hvězda byla. Pročež každé soudil, že kometa jest. Ta kometa každý den až do 20. dne januarii vždy své paprsky prodlužovala a rozšiřovala, takže pogledně až do půl čírkle zdejšího horizontu/90° na obloze, se vztahovala i také, třebaš měsíc na nově byl, kterýž tehdá dokonce svítiti nemůže, tak jasné svítila, že světlo jako ve dne bylo. Když pak měsíc na plně byl, poněvadž tenkrát stojí na východ proti slunci diametraliter/v největší vzdálenosti od slunce/, slunce ale po svém západu paprškami tej jistéj komety respectu oculorum nostrorum/našim očím/ přikryto bylo, tehdy měsíc stál na nebi jako nějaký sprostý talíř a žádní paprškové od něho nám nepocházeli. Dvacet dní, jak nahoře psáno jest, růstla a zasej na ten způsob, jak jí přiběžvalo, tak jí taky každý den až do 40. dne ubejvalo, takže 3. februarii 1681 dokonce zmizela.

Nic dobrého páni mathematici a hvězdáři skrz to pro prognosticírovali, anobřž allegírovali/uváděli/ jednu kometu, která se byla v říši ukázala a třicet dní trvala /kterážto však daleko menší byla než tato/, odkud potomně na třicetiletí říšská vojna následovala/válka o dědictví španělské/1701-1714/, rebelantská, boje v Uhrách/. Ale při tejto oni soudilš, že netoliko 40 let vojna ukrutná a mnohé krveprolití, nýbrž mory a hladý následovati budou, což se také i vyplnilo. Nebo vojny od začátku těhož roku 1680, předně rebelantské, turecké, říšské a vlaské, trvaly až do r. 1720 /která poslední byla v siciliánském království/, a to sice podle našeho počtu takto:

Turecká vojna od r. 1683, když Vídeň oblehl až do r. 1699.....17let
 říšská a spolu rebelantská 1700-1712.....12let
 vlaská, majlanská a v Neapoli..... 6let
 turecká zase od 1716 až do 1717.....2leta
 siciliánská od r. 1718 do r. 1721 ..... 3leta

A tak by vycházelo podle zdání hvězdářského těch prognosticovaných 40 let. Pán Bůh dej, aby se efekt tejš již oznámenej komety dáleji nevztahoval. Jakejch tu krveprolití při oznámenejch vojnách bylo, to opsati možné nejní, nebo tolik bitek, porážek a dobejvání pevností a měst prošlo, které bez velkého krveprolití nemohlo. Při samém tolko Vídni Turka na 80000 zhynulo, při Ostřehomě na 20 000, při Kečkemetu na 10 000 neb 12000, při Slankamenu na 25 000 a co kde jinde. Též našich mnoho sem i tam pohynulo. V sedmihradskéj zemi na 10 000, při dobejvání Budína celá armáda na 80 000/1/ zništěla a v rozličných místech mnoho lidí pohynulo. Ve Vlaších obzvláště mnoho lidu zůstávalo, ne tak od nepřitele, jako skrz všeliké nemocí, v říši při Speyeru/1703/ a Höchstátu/1704/, kdežto naši nadě Francouzi zvítězili a francouzského generála Talarta s 18ti bataliony chytli, z jedne i druhé strany mnoho lidu zhynulo. Též i rebelantů sem tam mnoho pokapalo, zvlášt v r. 1708 generál Heister u Trenčína jich mnoho tisíc pomlátíl, jakož i při Trnavě i jinde, takže v těch letech mnoho krvi se prolilo.

Co se moru dotejče, ten snad v celém světě panoval a z krajiny do krajiny se podával. Začal se nejprve v Turcích, odtud přišel do Polště, jakož i do těch insulí, kde Benátčané s Turkami hraničí. Tam odsud do Vlach, Španhel a Frankrejchu, pak do říše, z říše do Čech, Rakous, Uher a Moravy až k nám, takže na Brod dvakráte pořádka přišla, jakž dáleji následovati bude. Takové božské metly a trestání již prošly a k vinšování jest, abychom s našimi hříchy a nepravostmi Boha všemohoucího k dalšímu hněvu nepopouzeli, ale ustavičně volali: A peste, fame et bello libera nos, Domine/Od moru, hladu a války osvobod nás, Pane./

MOR V BRODĚ UHERSKÉM

Předešle oznámeno jest, že co se moru do-
tejšče, dvakráte pořádka na Brod přišla, to si-
ce hned v r. 1680 první, kterýžto p. Martin
Ležák popsal, tuto slovo od slova se klade:

"Léta Páně 1680 byl mor velký v městě a
na předměstí zdejší, z Uher do Trenčína nej-
prv přinešený a na předměstí vtrúšený, kde
lidé silně mřítí uprostřed léta na peteče
/skvrnivka/ počali. A dostanouce se taky do
klášterního dvoru mezi čeleď, knězi z klášte-
ra tam chodící, touž morovou ránu na sebe po-
táhli a s sebou do domu vnesli. Odkudž pan
páter převor nejprvnější náhle umřel, druzí
potomně jej v krátkém časě, jak kněží tak
také služebníci jejich, následovali. Z kláš-
tera pak skrze sloužící jim do města vane-
šeno jest a tu se již po celém městě ta
ukrutná morová rána silně na podzim rozmohla,
říkaje, že málokterý dům bez nakažení ostal.
V některých pak domech dokonce všichni pomře-
li, avšak mládeže nejvíce ten čas na hližse
a na peteče jest padlo. Mnozí fantazírujice
po poli běhali a tam mřeli. Lazaret předměst-
ský byl na králových, městský lazaret byl v
sladovnických starých, jak varhaník nyní bydlí.
Lidi zarzli nejvíc se na bratrském křehově
u sboru v šachtách pochovávali. Ten čas dvo-
jctihoďný kněz Pavel Jaroš/1680 kaplan v
Brodě, později misionář v Rusku a nakonec
děkan v Kroměříži/, za kaplana zde jsoucí, do
nebezpečenství toho sam se od sebe vystavil
a přes ten všechn čas lidu nakaženému svátos-
tmi posluhoval. Která ačkolvěk morovou ránu
střelen byl, však s Boží pomocí zasej vyvázl
a na Brumově farářem/potom pak, když se i z
moskevské země navrátil, děkanem v Kroměříži a
proboštem/ ostal.

Mezi židy pak jak se to nakažení vebralo,
že lidi nešetrní jsou, dvakrát více jich poka-
palo, k posledku pak potom některý den vejš
dvaceti osob umřelých se nacházelo, až potom

ostatní na Černú horu na poručení vrchnosti se vynésti a přes púl zimy ostávati v barákách museli tak dlouho, pokudž se tak morová rána v městě nepřetrhla. Která až do svátku sv. Tomáše žrvala a před tím svátkem toliko jeden mládenec, syn pana Václava Pecky jménem Bernard umřel a odž toho dne ta morová rána jak mezi křesťany, tak také židy přestala.

Pročež na poděkování Pánu Bohu všemohoucímu město v počátcích umínilo sobě z slaužnových peněz nějakú kaplu na plací při kostele vystaviti, však že možnosti takovej nebylo, svůj slib přeměnilo a oltář nový pozlacovaný, něco z města vybraných peněz a něco z obecních důchodů, vystaviti a tři patrony, totiž sv. Rozu, sv. Sebastiana, sv. Rocha, proti morovej ráně vzíti sobě umínili. Ž tej tehdy příčiny, by památka toho stála byla, na ten oltář erb městský vymalovati dali s tím podpisem: Ex voto civitatis Hunnobrodensis tempore pestis oblatum die 21 decembris anno 1680./Obětováno obcí města Brodu Uherského za času moru 21. prosince 1680/. A od toho času se to při tom oltáři zachovává, že na ten den sv. Tomáše, kdy mor dokonale byl přestal, zpívaná mše svatá se koná, za kterou z důchodu obecních jeden rýnský se do kláštera odvádí a od pánův horných štyry svíce se ožetují na ten oltář ke mši svaté. Pročež tato památka se činí, by se to na budoucí časy bez proměny od potomků města toho zachovávalo, aby se poděkování Pánu Bohu všemohoucímu a těm svatým patronům od města zvoleným ke cti a chvále jejich mše svatá na svátky jejich výroční s pobožností vykonávaná byla, že skrze ořodování patronů těch Pán Bůh všemohoucí takovou strašlivou metličku od města obrátiti a od morovej rány nás zachovati ráčil."

Téhož léta 1680 netoliko zde v Brodě mor byl, ale i v jiných místech, jako v

Holomouci, v Brně, v Hradišti, v Nikišpurku, v Kroměříži a ve všech téměř zavřítých městách; v městečkách a na dědinách málo nebo dokonce nic.

V Hunčově /Uničov/ dokonce bylo tak vymřelo, že lidu málo zůstalo, tak jak se tenkrát zpráva dávala. V Lipníku a Přerově, kde mnoho židovstva jest, tak ti židé houfně mřeli, že je téměř kde pochovávatí nebylo a neměli.

ooo

Tož toto vše kometa na svědomí měla i další nevypsané. A nebyla, tot ani Halejova. Na tú radno ani nemyslet. Velké neštěstí dát sa budú, šák sa uvidí.

Jacques bergier

N Á V Š T Ě V N Í C I V I
S T Ř E D O - V Ě K U

Facius Cardan, otec matematika Jerona Cardana, zaznamenal 13.8.1491 tuto událost:

"Když jsem ke dvacáté hodině dokončil obvyklé úkony, zjevilo se mi sedm mužů v hedvábných oděvech, které se podobaly řeckým togám a v zářivých botách. Kovněž se honosili brněním a pod tímto brněním bylo vidět nachové prádlo mimořádné krásy a nádhery. Zdálo se, že dva z nich mají vyšší postavení než ostatní. Ten, který vypadal na velitele, měl tvář tmavočervené barvy. Prohlásili, že jim je čtyřicet let, ale žádný z nich nevypadal na víc než na třicet. Ptal jsem se, co jsou zač a odpověděli, že jsou lidé složení určitým způsobem ze vzduchu a podléhající tak, jako my zrození a smrti. Jejich život byl delší než náš, mohl dosáhnout až třech století. Ptal jsem se jich na tajemství nesmrtelnosti duše a odpověděli mi, že nic nepřezijí. Ptal jsem se jich, proč nevyjeví lidem poklady svého vědění a odvětili mi, že zvláštní zákon jim ukládá nejtěžší tresty, když své vědění vyradí lidem." Zůstali s mým otcem tři hodiny. Ten, který se zdál být jejich vůdcem popřel, že by Bůh stvořil svět na celou věčnost. Naopak dodal, že svět se tvoří každým okamžikem a že kdyby Bůh ztratil odvalu, svět by okamžitě zhynul."

Zdá se, že návštěvníci Facia Cardana byli posledními z celé série, která se objevovala po celý středověk. Je na nich význačné to, že lze s nimi komunikovat, nijak nepředstírají, že by byli andělé, nepřinášejí žádné zjevení - jejich postoj má naopak něco z našeho moderního racionalismu. Návštěvníci Facia Cardana dokonce popírají existenci nesmrtelné duše

a podporují jakousi teorii kontinuálního tvoření vesmíru.

Alchymisté a středověcí mystikové se samozřejmě snažili uvést tyto návštěvníky do souvislosti s všelijakými duchy, o nichž hovoří Bible a Kabbala, ale to je zjevně mytologické zpracování. Fakticky se jednalo o to, že zde patrně došlo ke kontaktům s bytostmi "vyrobenými", "udělanými ze vzduchu", jak říkají Carđanovi návštěvníci. Tito návštěvníci zdůrazňují tresty, kterým budou vystaveni, když vyzradí určitá tajemství.

Celá tato tradice potrvá až do 18. století, kdy dojde, jak uvidíme, k odhalení určitých tajemství.

V jiných oblastech se tyto bytosti ohlásily později než v Evropě - Japoncům a severoamerickým Indiánům na konci 18. století. Kalifornští Indiáni v té době popisují humanocidní zářící bytosti, které ochromují lidi malou trubičkou. Indiánská legenda upřesňuje, že lidé kteří byli ochromeni, měli dojem, že jsou bombardováni kaktusovými jehličkami.

Ve Škotsku a Irsku jsou zmínky o podobných zjeveních od nepaměti a až do 19. století někdy až 20. V 19. století nacházíme stopu podivné osoby nazývané Springheel Jack: v noci zářil, uměl skákat či létat a pokoušel se o komunikaci s lidmi. Poprvé se objevil v listopadu 1837 -nebo tehdy alespon jsou na to nejjistější a nejpřesnější svědectví - a 20.2. 1838, naposledy v roce 1877. Tehdy byl podivný návštěvník tak neopatrný, že se objevil poblíž vojenského prostoru v Aldershotu. Vystřelili po něm dva strážní, návštěvník odpověděl modrým plamenem, který měl vůni ozonu. Oba strážní omdleli. Zjevení se už nikdy nevrátilo.

Možná je to přezitek. Hustota jevu je skutečně mnohem menší, než ve středověku, kdy prakticky každým rokem bylo zaznamenáno objevení zářivých cizinců. Ve všech referencích

jsou tito cizinci neoddělitelní od představy ohně: pojem energie ještě nikdo nevymyslel. Nicméně když se jich na to někdo zeptá, odpovídají bez rozdílu, že nejsou ani ohnožilové, ani ohnové stvoření, nýbrž lidé jiného druhu.

Bylo by lákavé přečíst jim podivnou sérii požárů, které při velkém moru v Londýně zničily náhle všechny nakažené domy /a pouze nakažené, jiné ne/, čímž zabránily epidemii v tom, aby se šířila dál a zničila veškerou anglickou populaci. Byl by to zajímavý příklad příznivého zásahu.

Rovněž je nápadné, že tito návštěvníci jsou spojováni nejen s ohněm, ale také s různými schopnostmi více či méně vázanými na oheň, zvláště pak se schopností přeměny kovů.

Celý středověk je plný legend a dokonce i pevné víry o možnosti uzavírat smlouvy s těmito návštěvníky. Bohužel je pro nás velmi obtížné pochopit středověkou mentalitu.

Racionalistická představa drahá M. Homai-
sovi, že středověk je období temna, je krikaturou, které se musíme zbavit. Středověk byl obdobím rychlého pokroku, možná i rychlejšího než je náš, ovšem byl to pokrok jinými směry. Už jsme o tom ztratili pojem, ale museli bychom se přemístit do člověka roku 1000 nebo 1200, abychom pochopili jeho postoj vůči návštěvníkům, které považoval za normální součást světa, v kterém žil. Je třeba si povšimnout, že tito středověcí lidé, kteří věřili na tyto návštěvníky, byli převážně racionalisté bez jakéhokoli vztahu k čarodějnictví nebo inkvizici. Nelze vyloučit, že uskutečnily kontakty a výměnu informací mezi návštěvníky a lidmi jako Roger Bacon, Jérôme Cardan či Leonardo da Vinci. V každém případě středověk připouští prakticky bez diskuze, že je možné

vstoupit do kontaktu s bytostmi oděnými do zářivých brnění, které jsou nazýváni démoni. Termín démon nemá hanlivý význam, nespojuje se zlem, není v něm nic Dábelského jako v naší řeči. Spíše připomíná smysl, jaký měli démoni Sokratovi, kteří s ním diskutovali a dávali mu nápady.

Jerome Cardan, který jak se zdá, hodně přemýšlel o existenci demonů a tvrdí dokonce, že je potkal, na toto téma píše:

"Stejně jako je lidská existencí inteligence vyšší než psi, démon je zase inteligentější než člověk." John Dee detailně popisuje jejich jazyk a písmo. Pro studium jejich abecedy kupuje v roce 1562 rukopisné pojednání o tajném písmu od Trithema, které nebylo dosud vydáno oficiálně. A deset dní tento rukopis vlastní rukou opisuje.

Démoni, jak jsou popisováni ve středověku, nenavrhují žádné salovy o mori a nemají nic společného s Bohem ani Dáblem. Zdá se, že se hlavně zajímají o pokroky, jaké lidstvo udělalo v přírodní filozofii a podporují představu, že je možné poznat experimentálně tajemství světa. Objevují se jenom těm nejinformovanějším lidem, a kteří jsou zároveň více či méně chráněni před nařčením z černé magie. Fenomén těchto návštěv tedy nemá, jak se zdá, žádnou souvislost s čarodějnictvím, a ještě méně se zaklínání dábla.

Středověk si klade otázku jen málo otázek o původu těchto demonů.

Někteří se domnívají, že přicházejí z nějaké neznámé země. Jiní předkládají ideu velmi podobnou tomu, co známe dnes nazýváme v termínech sci-fi literatury "paralelní světy", tj. neznámé světy, které existují vedle našeho. I když to může připadat nepravděpodobné, nacházíme tuto hypotézu ve středověkých textech, daleko před tím, než se matematikové zmínili o 4. dimenzi. A konečně se také nejednou setkáváme s hypotézou o návštěvnících z jiných planet.

C.S. Lewis v poznámkách ke své trilogii dává různé odkazy na středověké texty týkající se zářivých bytostí a vztahů těchto bytostí k planetám. Středověk nebyl dosud studován z hlediska návštěv mimozemců. A přece se zdá, že nacházíme dost značné množství dokumentů, které je možno interpretovat v tomto smyslu, zatím to však ještě nikdo nedělal. Povšimněme si, že Kepler v plném rozpuku Renesance považuje za zcela přirozené, aby ho dovezl na Měsíc démon, který mu chce pomáhat v jeho bádáních. To je námětem jeho vědeckofantastického románu *Somnium*, který považoval za své stěžejní dílo.

Povšimli jsme si zájmu, který tito zářiví démoni projevují o přírodní filozofii a experimentování, jež je ve středověku zcela novým pojmem. V souvislosti s tímto novým pojmem experimentu citujeme, jak popsal Roger Bacon svého pařížského učitele Pierre de Mariscourta, který tvrdil, že se s démony setkal:

Je to samotář, který se obává davů a diskuzí, vyhýbá se slávě; má hrůzu ze slovních pútek a velký odpor k metafyzice; zatímco lidé brilantně diskutují o universáliích, on tráví svůj život v laboratoři tavením kovů, manipulování s tělesy. Přitom není nevzdělaný, má řecké, arabské, hebrejské a chaldejské knihy, pěstuje alchymii, medicínu: učí se užívat svých rukou právě tak jako rozumu."

A právě tuto novou mentalitu chtějí "démoni" studovat. S lidmi tohoto druhu, a pouze s nimi se pokoušejí navázat kontakt. Nejde o smlouvu, ale zjevně o studijní misi. Nikdy nebude řeč o těchto návštěvách v čarodějnických procesech.

Odkdy tito démoni dělají své šetření? Odedávna, určitě dávno před Kristem. U gnoetiků jako Iréneé tak jako u Kabbalistů mají poslové Boží tři vlastnosti:

- dvojitá tvář
- světelný oděv

-svatozář

Poslední vlastnost je jev vázaný na to, co je ve Starém zákoně nazýváno Gloriola Dei, záření, které obestíralo archu Úmluvy a kterou nezasvěcení neměli právo spatřit. Toto záření, tak jako světelná aureola kolem kosla, je v myslí zasvěcenců spojena se zdrojem záření či energie mimozemského původu, který popisuje Clares ve 3. století takto:

"Vysoko nad nebeským obalem existuje ohen bez hranic, v neustálém pohybu, věčnost bez omezení. Blažení jej nemohou poznat, ledaže by sám Bůh Otec, až to uzná za vhodné ve své radě, jej dal spatřit."

Není zakázáno interpretovat toto záření a světelné oděvy démonů v termínech naší mytologie 20. století, totiž představit si, že "dvojitá tvář" je vesmírný skafandr, "světelný oděv" je silová bariéra vytvářející fluorescenční nebo excitací světelné záření. Nesmíme ale zapomenout, že zde jednu mytologii nahra-
zujeme jinou mytologií. Je možná opatrnější spokojit se s konstatováním, že jde o nový jev.

Světelní démoni se objevovali ak na počátku křesťanství a potom se objevili znovu s prvními projevy volnozvednářství, od 13. či 14. stol. Kvůli nim si svobodní zednáři dávají jméno "Synové Světla" a počítají letopočet nikoli od narození Krista, ale od světelného roku, který získáme, když přičteme ke křesťanskému letopočtu 4000.

Začínají b. t s nimi spojovány více či méně meziplanetární aspekty. Dr. George Oliver, historik svobodného zednářství napíše v r. 1823: "Stará zednářská tradice - a mám pro tento názor dobré důvody - říká, že naše tajná věda existovala před stvořením zemského globu a že byla velice rozšířená v jiných slunečních soustavách." /Tato pozn. dr. Olive-
ra

pravděpodobně inspirovala Leo Taxila a ten inspiroval Lovecrafta. K tomuto vztahu Léo Taxil-Lovecraft viz zajímavé speciální číslo časopisu „L. Herne věnované Lovecraftovi.“

Ve středověku se bytosti se světelnými oděvy vyskytují nejvíc. Tito poslové vyhledávají nejí rářiny a dlouze s nimi diskutují o kabbale, obožňují noci, o znalosti a průzkamu času atd. Tvrdí, že znají strážce nebes, ale oni sami, že pryč to nejsou. Setkáváme se s nimi, jak se objevují u mnichů a svatých Islámu. Jsou popisováni vždy stejným způsobem, jejich intelektuální postoj je vždy racionálně-štěstický. Hovoří o geometrii a o racionální moudrosti, které je podřízen i sam Bůh.

Věděli bychom toho o nich více, kdybychom měli k dispozici archivy Templářů a Ismaelitů, což bohužel nemáme. Jisté však je alespoň to, poslání Templářů a Ismaelitů bylo strážit bránu do Svaté země, která však není v žádném případě Palestina. Svatá země, kterou nelze lokalizovat v našem čase a našem prostoru, neboť zdůrazňuje posvátnou geografii odlišnou než je naše - studovali ji dva Francouzi Guénon a Henri Corbin. Také tady můžeme být v pokušení a chtít nahrazení starou mytologií mytologií moderní a Svatou zemi nahradit bránou k dalším dimenzím než jsou tři dimenze známé, hovořit o komplexnější struktuře Země než je koule, jakou vidíme z družice a na kterou naši civilizace věří stejně nekriticky jako jiné civilizace věřily na Zemi plochou.

Není to zakázáno, ale opět to znamená pouhé nahrazení tradiční mytologie mytologií vzešlou ze science-fiction a z komixů. A není jisté zda tím něco získáme. Obecně řečeno, musíme se vyhybat symbolismu.

René Alleau píše: "Symbol dvou hadů na Hermannově berle může být přirovnat k symbolům noci, která boří a staví, to je dvojí noci klíčů k témuž posvátnému ohni." To je sice pěkně, ale není to možné zrovna tak říci, jak jsem to jinde udělal, že Hermannova Berla symbolizuje dvojitou

spirálu kyseliny dezoxyribonukleové? Je to přinejmenším stejně pravděpodobné. Pripadá mi, že než se spokojovat se symboly, je lepší připustit, že v tomto světě jsou také takové jevy, jež nejsou způsobeny slepou aktivitou přírody ani vědomou aktivitou člověka. A také potom studovat tyto jevy, byť s předpojatou představou, ale netvrdit, že tuto představu /objevnou/ máme od neznámých Mistrů nebo z rukopisů pocházejících z nějakého tibetského kláстера, který neexistuje na mapě, či prezentovat tuto předpojatost jako pravdu víry. Nehodlám se vyslovovat s absolutní autoritou o původu a složení těchto démonů. Prostě řeknu, že podle mého názoru jde o tazatele, vyšetřovatele, které poslaly bytosti schopné dle libosti rozsvěcet a zhaset hvězdy, a možná je tyto bytosti i vytvořily. Uyslím, že bezprostředně pocházejí snad z nějaké oblasti těžko lokalizovatelné na mapě, ale která je přímo na Zemi.

Po castých výskytech ve středověku pokračují ve své činnosti v průběhu Renesance. Navštěvují Cardana. Právě tak jako téměř současníka J. B. Porta /1537-1615/, který sám napíše encyklopedii *Magia naturalis*, s prvním vydáním roku 1584, kde se dle vlastního vyjádření snaží spojit vědění, kterého se mu dostalo z nadpřirozeného světa zdroje, s experimentálními výzkumy. Proto název *Magia naturalis* /Přírodní magie/. Porta jako první vědecky zkoumá čočky, popíše teleskop, předvídá fotografii. Má tedy právem své místo v dějinách vědy. Byl však méně studován z toho hlediska, které nás teď zajímá.

Cardinal d'Este, který se nadšeně zajímal o jeho práce, zakládá v roce 1700 organizaci, která se schází u něho a kterou velmi významně nazývá Akademie tajemství. Mnozí v tom

vidí první Akademií věd. Já bych v tom spatřoval spíš mezičlánek mezi neznámými skupinami ze středověku a počátku Renesance s neviditelným Kolegiem, o kterém jsme se hodně zmiňovali. rovňaně si mimochodem, že o Rosekruciánech, v jejichž písemnostech jsou neustále zmínky o démonech a věčných lampách, které jim démoni zanechali, Fulcanelli podle mne správně píše: "Zasvěcenci, nositelé titulu jsou pouze bratry na základě svého vědění z daru jejich práce. Žádná přísaha je nezavazuje, žádný statut je vzájemně nespojuje, žádné pravidlo kromě hermetické disciplíny svobodně akceptované, dobrovolně dodržované, neovlivňuje jejich svobodnou vůli.... Byli to a stále to jsou izolovaní pracovníci, rozptýlení po světě, badatelé v nejužším významu toho slova "kosmopolitní". Jelikož zasvěcenci nemají žádné hierarchické stupně, Rose-Croix není hodnost, ale pouze posvěcení jejich tajných prací, experimentu, pozitivní světlo, jehož existenci jim zjevila živá víra. mezi držiteli rosekruciánského titulu nebylo nikdy jiných vztahů než vztah vědecké pravdivosti potvrzené získáním kamene. Jestliže Rosekruciáni jsou bratry v objevu, práci a vědě, v činech a dílech, je to způsob filozofického pojetí, které považuje všechny jedince za členy téže lidské rodiny.

To znamená, že rozhodně nevěřím ve strukturovanou organizaci rosenkruciánů s nějakými loženi či bunkami. Věřím v setkání svobodných badatelů, z nichž některé navštívili démoni. Mnozí mají tudíž podivuhodné znalosti, a můžeme se ptát, odkud získal např. Cyrano de Bergerac popis stupnové rakety nebo bezdrátového rozhlasového přijímače.

Neboť, pokud démoni nerozšiřují vědění, pak jej snad alespon přenášejí od jednoho badatele k druhému. Možná dokonce udržují

mimo dosah kterékoli inkvizice jakési centrum vědění, kde jsou uchovávány rukopisy. S představami tohoto druhu se setkáváme ve středověkém židovském esoterismu.

Tyto světelné bytosti, tak aktivní od r. 1000 do r. 1500 úplně mizí: v 17. století se objevují málo a v 18. století už vůbec ne. Ani později se už vůbec neobjevují, nepočítáme-li podivnou Goethovou vizi, která však se uskutečnila v době, kdy byl velmi nemocen.

Démoni po sobě zanechali podivné předměty. Např. tu kovovou kouli, o které hovoří Templáři ve svých přísahách. Vysílala nejen světlo, ale dodnes neznámá záření. Na Kypru zbourala několik měst a hradů. Když ji vhodili do moře, zvedla se vzápětí bouře a v oblasti vyhynuly - a nikdy už se nevyskytovaly - ryby.

Také jsou věčné lampy, s nimiž se setkáváme právě tak ve středověké tradici židovské jako islámské či rosekruciánské: lampy, které stále svítí, bez oleje, bez produktu, který by heřel či ubýval. Bylo zakázáno se jich dotknout pod hrozbou výbuchu, který by mohl zničit celé město. Zde se opět setkáváme s použitím sil či energie, které se zdají být fyzikální a přitom vůbec neodpovídají znalostem doby. Cetné židovské texty říkají, že tyto lampy pocházejí od strážců nebes.

Bohužel žádný z těchto renesančních či pozdějších příběhů, které činí náarážky na lampy tohoto druhu a které byly nalezeny v hrobkách v Německu a v Anglii, nemůže být potvrzen. Velice podivné a přitom velice krásné lampy byly nalezeny v Lascaux, nevíme však jak fungovaly.

Podle přetrvávající tradice byl objev jedné tajné hrobky s věčnou lampou na počátku anglického zednářského hnutí. Tento objev se měl udát pár let před zasvěcením Eliase

Ashmola ve Warringtonu v r. 1646. Nic to nepotvrzuje. Obecně řečeno všechny snahy uvést do vztahu svobodné zednářství a tradice starší než do r. 1600 dosud ztroskotaly.

Zvláště bylo předpokládáno, že řád Templářů nebyl v Anglii pronásledován tak systematicky jako v ostatní Evropě, a že ti příslušníci řádu, kteří zůstali, založili anglické zednářské hnutí a přímo přenesli tradici Řádu do hnutí při jeho založení kolem r. 1600. Mnoho upřímných zednářů věří této tradici, ale já nenašel nikdy nic, co by ji potvrzovalo. Máme jisté dokumenty, které dokazují, že zednářské lože ve Skotsku fungovaly v r. 1599. Nic před tímto datem. Že existovaly vztahy mezi zednáři a "světelnými bytostmi"/světelnými stvořeními/, které přišly, aby je učily, to se zdá být jisté. Není však udržitelné tvrzení, resp. dedukce, že by zednářství bylo pokračování tradice "strážců nebes".

Tato tradice odpovídá přesným jevům, které nejsou kontrolovatelné člověkem a které determinují přesnou fázi serie hypotetických zásahů, které studujeme v této knize. Pro člověka středověku, ať už byl křesťan, muslim nebo žid, bylo stejně přirozené diskutovat se světelným stvořením jako přijmout návštěvu cestovatele z nějaké vzdálené země. Pokud tato stvoření vyvolávají zvědavost a někdy chtivost po znalostech, které mají, nikdy nevyvolávají strach či hrůzu. Zdá se, že od určité kulturní úrovně výše křesťan, muslim, žid zcela přirozeně věří v existenci Centra, kde se uchovává nejvyšší vědění a odkud k nim přicházejí návštěvníci. Proto např. návštěva vyslanců z království Pastýře Jana vyvolala zvědavost, ne však překvapení.

Dnes ještě někteří islámští vzdělanci věří v existenci těchto Center, ale takřka již nikdo v Evropě a v Americe. Zato ve středověku byla všeobecně přijímána existence

tohoto Centra či Krále světa, který by z Centra vládnul a vysílal posly. Právě tak, jako je pro dnešní primitivní národy přirozené, když vidí přistávat americké a japonské letouny v oblastech Nové Guiney či Jižní Ameriky, kde není kontakt s pokročilou civilizací. Obyvatelé těchto oblastí vědí, že existuje jedno nebo více center civilizace, která je vyspělejší než jejich. Mají však o tom extrémně mlhavou představu, a na základě těchto návštěv zakládají pak náboženství nazývaná "cargo-kulty" /kult nákladního letadla/.

Z dob světelných démonů nám zůstal rukopis, který by nám snad mohl pomoci odhalit jejich tajemství, kdybychom jej uměli rozluštit. Je to slavný rukopis Voynichův.

Ještě několik slov před tím, než se ponoříme do záhady tohoto rukopisu. Kryptografie-umění vyrábět tajná poselství se rozvinulo zároveň s alchymí a esoterismem. Alespoň dva příklady za všechny - Trithème a Blaise de Vigenère jsou dva zároveň velcí alchymisté, velcí mágové a průkopníci kryptografie. Díky jim kryptografie pokročila tak daleko, až se stala exaktní vědou, zato umění dešifráže, tj. umění nalézt smysl zprávy, aniž bychom znali kód nebo šifry, pokročil mnohem méně. Velké počítače jistě práci usnadňují, ale samy to nedělají. Velký dešifrátor pracuje díky jakési extrapenzorické percepci, která mu umožní spatřit informaci v chaosu písmen a číslic.

Jak o tom svědčí historka, kterou jsem zažil: Jeden velký francouzský dešifrátor, kterého nemohu jmenovat byl pronásledován jedním farářem, který se domníval, že objevil takevou šifrovací metodu, která je odolná vůči jakékoli snaze o dešifrování. Dešifrátor nakonec souhlasil, že jej přijme. Setkání jsem byl přítomen. Farář se posadil a podal mému příteli list papíru pokrytý skupinami o pěti písme-

nech. Dešifrátor se na to podíval na nejvýše pět sekund a řekl: "Pane abbé, objasnění vaší zprávy zní: Dva holubi se něžně milovali se Fontaina." Korář se pokřičoval a zděšen odešel. Zeptal jsem se dešifrátora: "Jak jste to dokázal?" A on mi odpověděl: "Ani sám neví. Něco ve struktuře té zprávy mi připomnělo: "Dva holubi se něžně milovali."

Pokud neblýskne tato jiskřička génia, dešifráž není možná. Prostinký nápad ji může zcela zablokovat, protože dešifrátor na to nepomyslí. Tak Gestapo nemohlo nikdy rozluštit, ažkli na tom pracovali nejlepší specialisté po dva roky, mé zprávy, kde jsem prostě použil jako klíč dvojjazyčnou větu: And if we can fix old Hitler s graft, das wird ja wirklich fabelhaft." Anglická věta v překladu znamená: "Kdybychom mohli dostat kůži starého Hitlera" a německá věta: "bylo by to opravdu báječné."

A teď se můžeme utkat se záhadami Voynichova rukopisu. Tento rukopis může být váš, jestliže tomu chcete obětovat milion sto tisíc tvrdých franků. Má dvě stě čtyři stránky, dvacet osm dalších se stratilo. Šelze z něho rozluštit jediné slovo. Proč tedy jeho astronomická cena, proč je o něj takový zájem?

Když specialista na vzácné knihy Wilfrid Voynich objevil v roce 1912 tento rukopis, koupil od mondragonské školy jezuitské ve Frascati v Itálii autentické dokumenty společnosti. Dokumenty přímo senzační. Dopis z 19.8.1666 podepsaný rektorem pražské university Johannem Marcim, doporučoval rukopis pozornosti Otce Athanasia Mirchera, nejslavnějšího kryptografa té doby. Rektor Marci říkal, že rukopis pochází od Rogera Bacona. Kolem r. 1585 jej nabídl císaři Rudolfovi II. alchymista a mág John Dee, jemuž se nepodařilo jej rozluštit, ale jenž byl přisvědčen, že rukopis skrývá ta nejužasnější tajemství. Voynich dovezl rukopis do Spojených států kde...

ním utkali největší dešifrátoři včetně armádních, a zcela bez úspěchu.

V r. 1919 předkládá Voynich fotokopie rukopisu profesorovi Williamu Romaine Newboldovi, jenž byl velkým dešifrátořem a odvedl značné služby americké vládě. Profesor filozofie Newbold, tehdy čtyřicetiletý byl člověkem úžasně kulturním. V té době se mělo za to, že jediným člověkem na světě, který ví, kde přesně se nachází Graal, je on.

V dubnu 1921 Newbold oznamuje své první výsledky, fantastické. Podle toho textu Roger Bacon identifikoval velkou mlhovinu Andromedy jakožto galaxii, znal chromosomy a jejich roli, sestavil mikroskop, teleskop a další přístroje. V celém světě nález vzbudil senzaci, ale mnoho dalších dešifrátořů nesohlasilo s Newboldovým řešením. To bylo v každém případě jen částečné a pokrývalo nanejvýš čtvrtinu rukopisu. Zdá se, že v určitém momentě se mění šifrovací metoda rukopisu tak jako v případě, který jsem uvedl na přechodu od anglické k německé části věty.

Bylo nutné najít celé řešení. Newbold to do své smrti v r. 1926 nestačil. V jeho práci pokračoval jeden z jeho kolegů Roland Grubb Kent a vr. 1928 publikoval výsledky, které jedni historikové přijali dobře, druzí hůře. Hlavní námitkou proti Newboldovu řešení bylo, že Roger Bacon nemohl ve své době znát ani spirální mlhoviny ani stavbu buněčného jadra. S touto námitkou naprosto nesohlasím: pokud byl Bacon ve spojení s vnějšími světy, mohl mít docela dobře informace, které jakoby pocházely z jeho a dokonce z naší budoucnosti.

Plukovník William Friedman, který za 2. světové války rozluštil japonský kód, zorganizoval v r. 1944 multidisciplinární skupinu, v níž byli matematici, historikové, astronomové a specialisté na kryptografii. Tato skupina užívala velmi dokonalé stroje, ale nepodařilo se jí rozluštit

rukopis. Přitom však našel důvod tohoto neúspěchu: rukopis nebyl psán v angličtině nebo latině, ale v umělé jazyce, který byl vynalezen neznámým kým /první umělé jazyky pocházejí totiž ze 17. stol. a jsou tedy podstatně novější než Babel/ a neodpovídá žádnému známému lidskému jazyku. Jak jen mohl za takových podmínek Newbold rozluštit alespoň část rukopisu? Výzkumy pokračují. Všichni souhlasí s tím, že rukopis má smysl, a že to není ani žert, ani mystifikace.

Voynich zemřel v r. 1930, jeho žena v r. 1960 a jeho dědici prodali rukopis newyorskému knihkupci Hansi P. Krausovi, který za něj nyní požaduje milion sto tisíc franků. A nedávno Kraus prohlásil, že to není dost, že až bude rozluštný, bude stát rukopis miliony dolarů.

Byly samozřejmě navrženy také dešifrovací metody založené na "jazyce světelných démonů", který byl Johnem Dee popsán s určitou přesností. Tyto snahy ztroskotaly. Jedním z cílů organizace INFO /International Fortéenne-Fortevská Internacionála/, která pokračuje v díle Charlese Forta, je rozluštění Voynichova rukopisu. Až dosud se to nezdařilo. Tajemství démonů a možná ještě jiná, ještě mimořádnější, jsou v těchto stránkách pokrytých středověkým písmem.

Zakončíme poznámkou pro milovníky fantastické literatury: Anglický spisovatel Colin Wilson, kterého nazývají "anglický Camus" se velmi zajímá o otázky, které jsou předmětem této knihy a napsal na tato témata eseje jako "Síla snění" a romány např. "Kámen mudců" a "Skleněná klec". Colin Wilson právě napsal novelu "Návrat z Lloigoru", kde navrhuje imaginární rozluštění Voynichova rukopisu. Název takto rozluštného rukopisu zní: Necronomicon.

Maska sira Henry
Cavendish

Pokud jsou mezi námi cizinci, bytosti, které nejsou lidmi a snaží se přitom lépe či hůře o to, aby za lidi byli považováni, pak se musí určitě chovat tak, jako člověk, který si říká sir Henry Cavendish. Považoval se za potomka významné anglo-normandské rodiny, narodil se za podivných okolností v Nice 10.10.1731. Není známo proč byly snahy zamlčet toto zrození v Nice. Hovořilo se o zaměně dítěte a o věcech ještě podivnějších. Cavendishovi velcí současníci, např. Cuvier se domnívali, že to snad byla snaha ututlat fakt, že tak velký anglický vědec se narodil mimo národní území. Vysvětlení udivující, nechceme-li říci zcela nepravděpodobné.

Narodil se tedy v Nice v r. 1731, zemřel v Clapham 24.2.1810. Ačkoli prožil chudé dětství, zanechává po sobě, pe životě plném šlechtných i křákosrdných činů, jeden a půl miliardy našich tvrdých franků. Nikdo neví, odkud se toto bohatství vzalo: vyskytly se protichůdné a potom vyvrácené zprávy o dědictvích. Co však je na druhé straně jisté - máme o tom písemné doklady - že se toto bohatství nerezrostlo díky jeho bance. Tato banka Cavendishovi psala a radila mu, aby investoval obrovské částky, které vlastnil. Bankéři nemají rádi peníze, které spí. Cavendish odpověděl - tuto odpověď máme - prosbou aby se bankéř staral o svoje věci a už ho nikdy nevyrušoval. Dodal, že pokud banka vadí, když má uschovávat tolik peněz, že je ocnoten je vybrat a končí: "Poslední upozornění: jestli mne ještě jednou budete rušit, vyberu všechny svoje peníze."

Měl ostatně výberné způsoby, jak je utratit, když ne zanožit? Kdykoli mu donesli seznam mileosrdných darů, vystavil šek na takovou částku, jaká nejvyšší byla na seznamu. Student, kterého zaměstnával na pořádání knihovny, měl finanční problémy - Cavendish mu poslal ihned šek

na deset tisíc liber šterlinků, to je přibližně dvě stě tisíc nových franků. Takto se choval po celý život a přece po své smrti zanechal jeden a půl miliardy, průplav, který zakoupil, budovy atd. Je to skutečně bezedný měsíc jako v pohádce. Že byl alchymistou je zřejmě jen ~~z~~ náhoda a shoda.

Krátce po svém narození přijel do Anglie a do 23.2.1753 studoval v Cambridge. Je to udivující podrobnost u člověka, který byl jedním z největších vědců všech dob, že nezískal žádný diplom /ukončené vzdělání/. Nikdo nezná důvody. Podle určité domněnky to bylo proto, že kandidát na diplom z Cambridge musel v té době prohlásit že je věřící, křesťan a aktivní člen anglikánské církve. Cavendish však později opakovaně prohlásil, že se nikdy nepodařilo pochopit, v čem spočívá náboženství. Toto vysvětlení však je dost slabé, stejně jako všechno ostatní týkající se Cavendishe.

Jsou však věci ještě podivuhodnější: tento člověk bez ukončeného vzdělání, který v té době nepublikoval žádnou vědeckou práci, je přijat v roce 1760 do Královské Akademie Věd! To je naproste neuvěřitelné, ale nezvratně dokázané. Pokud je mi známo neexistuje v dějinách věd žádný podobný případ v žádné zemi.

Jak to zdůvodnit: tím, že v Cambridge získal pověst, že má úžasně vědění? Je to možné, kdo všel zná jako já úděsnou rigiditu akademií věd, ví, že přijetí osoby bez ukončeného vzdělání, který dosud nic nepublikoval a pouze proto, že je úžasně inteligentní, by byl spíš vysoce nepravděpodobný zázrak.

Příběh však teprve začíná. Kolem r. 1773, dvacet let po odchodu z Cambridge, je Cavendish velice bohatý. Z neznámého zdroje. Kupuje několik domů a nakonec se usazuje ~~z~~ na předměstí Clapham Common, ulice, kde bydlel, nese dnes jeho jméno. Tento dvaadvacetiletý muž začíná tehdy vůči lidstvu projevoval lhostejnost přinejmenší překvapivou. Nesnáší, aby se na něho mluvilo.

Když se to někdy opovází někde neznámý, nejčastěji cizinec, přece udělat, Cavendish se ukloní, ale neodpoví, otočí podpatky, poručí kočáru a vrátí se domů. Zjevně je neschopen udržet tu nejobyčejnější konverzaci.

Ženy považuje za jiný druh, který nechce vidět. Za jeho domem se musí postavit schodiště a pouze po tomto schodišti může chodit ženská část služebnictva. Když potká služebnou, okamžitě ji propustí. Mezi tisíci historkami se vypráví také takhle: "Jednou při večeři v Royal Society Clubu jsme si pověšili velmi krásné dívky, která si v okně protějščího domu o patro výše prohlížela právě večeřící filozofy. Připoutalo to naši pozornost a jeden po druhém jsme se zvedli a shromáždili jsme se u okna, abychom se mohli dívat na tu krásnou dívku. Cavendish si myslel, že se díváme na měsíc a zvedl se také, aby se k nám přidal. Když však spatřil předmět našeho studia, obrátil rozhořčeně podpatky a vzdálil se s výkřikem silného znechucení."

Cavendishovi se však stávalo, že překonal svou hrůzu z žen, když měl některou ochránovat. Jednou v Clapham viděl nešťastnici pronásledovanou v lukách býkem. Postavil se mezi ženu a býka, na kterého se díval a kterého zahrnul na útěk. Potom se k ženě obrátil zády a vrátil se domů.

Neví, kolik má ovce nohou. Své hospodyně, se kterou komunikuje pouze písemně, adresuje následující lístek: "Přeji si, aby každý pozvaný gentleman dostal jednu ovčí nohu. Nevím přesně, kolik má ovce nohou, poraďte si nějak."

Není dost možné s ním hovořit, obrací se zády. Má několik přátel, o nichž se nic neví, ačkoli by bylo tak zajímavé vědět, zda mu byli podobní. Setkává se s nimi v podniku "Kočka a dudy", který je nyní zničen a o kterém nemáme žádnou informaci. Třicet let žije Cavendish tajným životem, o kterém není nic známo. Nosí fialový zcela vybledlý oděv a paruku jako v 17. století. Snaží se skrýt svou tvář, jak jen to je možné, podniká

tajemné výpravy na venkov v kočáru s počítačem, který sám vynalezl a který připomíná moderní taxametry.

Jednou večer zazvoní na zvenek a objevuje se sluha. "Poslouchajte dobře, co vám teď řeknu," pravil Cavendish. "Zemřá. Až budu mrtev, ale ne dřív, běžte o tom spravit lorda George Cavendish." Za půl hodiny zavolá zvonkem sluhu znova a říká mu: "Nejsem si jist, zda jste dobře porozuměl. Opakujte, co jsem vám řekl před půl hodinou." sluha opakuje az mumlá něco o svátotech náboženství. "Nevím, co chcete říci," odpoví Cavendish. "Přineste mi levandulovou vodu a vraťte se, až budu mrtev." A sluha to provedl.

Jeho dědicové, kteří ho dávno neviděli, dali přezkoumat jeho papíry a objevili, že byl hlavním akcionářem Anglické Banky. Na člověka, který nevydělal ani haléř a peníze kolem sebe šlechetně rozdával to není špatné. Také byla nalezena závět odkazující majetek jeho rodině. V závěti žádá, aby hrobka, v níž bude pohřben, se ihned zazdila a aby žádný nápis neoznámoval, že je zde někdo pochován. To se stalo 12.3.1810 v katedrále v Derby.

Mrtvola nebyla nikdy prohlédnuta ani pitvána. Neexistuje ani jediný jeho portrét. Nevíme přesně, jaké práci se věnoval ve svých různých laboratořích. Většina jeho prací bude vytištěna až v r. 1921, více než sto let po jeho smrti. Ještě v r. 1970 zbývá po něm několik lodních kufrů plných papírů, které popisal s přístroji, jejichž funkce si někdy těžko představit.

I jen to, co víme s jistotou, je mimořádné. Ten, který si říkal Henry Cavendish, užíval neustále alchymistických symbolů pro označení kovů i planet, ale udělal práci o několik století před svou dobou. Tak třeba dvě století před Einsteinem počítá odchýlení světelných paprsků hmotou Slunce a dochází k výsledku numericky velmi blízkému s výsledky Einsteinyými. S přesností určuje hmotu Země. Isoluje ze vzduchu vzácné plyny.

Téměř se nestará o to, aby publikoval či měl v něčem prvenství. Dělá pokusy na svou dobu podivuhodně originální. 27. 5. 1775 pozval tento poustevník sedm významných vědců ke sledování pokusu: vyrobil uměle rejsnoka elektrického a dává svým návštěvníkům elektrické rány, zcela podobné těm, jaké dává normálně ryba. Svým návštěvníkům říká - před Galvanim, před Voltou - že tato nová síla změní svět. Jak to může vědět? V téže době nachází způsob, jak měřit elektrické napětí podle intenzity rány, kterou pocítí, když se dotkne obvodu. Což prozrazuje dosti překvapivou fyziologickou stavbu těla. Považuje elektřinu za jednotné fluidum v době, kdy není znám elektron. Průměrnou hustotu Země vyčísľuje na 5,48, zatímco moderná hodnota je 5,52. Na člověka, který má laboratoř, jejíž vybavení nám připadá jen velmi elementární, je výsledek dost udivující. Zajímá se o staré indické vědy, a zvláště o indický kalendář. Obstará si jich určitý počet, numericky je studuje a porovnává je s čínskou vědou. To je zvlášt moderní.

Připadá mi, že to všechno je pouze povrch výzkumů extrémně hlubokých, které nezveřejňuje. Je dokázáno, že znal princip zachování energie a že ho vysleřil jako první dávno před všemi. Je dokonce možné i to, že dospěl až k ekvivalenci hmota-energie, kterou později vysleřil Einstein.

A to v jazyce alchymistů a často s použitím jejich symboliky. V Cavendishovi se setkáváme podivným způsobem minulost s budoucností. K přítomnosti a lidským záležitostem byl přítom lhostejný tak jako k módě v oblékání. Po čtyřicet let mu krejčí opakovane šije tentýž oblek. Nezdá se, že by kdy projeřil sebemenší zájem o francouzskou revoluci a o Napoleona. Zabývá se svými vědeckými výzkumy a věcmi, které nám jsou zcela neznámé.

Pokud se týče podivuhodné přesnosti jeho výzkumů, citujme původní práci lorda Rayleigha a Williama Ramseye o objevu argonu /31. I. 1895/,

kde je takto vzdávána pocta Cavendishovi: "Za identifikaci vzduchu obsahujícího flogistik součástkou kyseliny dusičné vděčíme Cavendishovi, jehož metoda spočívala ve vznícení elektrické jiskry na tenkém sloupku plynu vymezeném kysličníkem draselnatým na rtuti v nejvyšším konci trubice ve tvaru obráceného U.

Snahy zopakovat pokus Cavendishovým způsobem jen znásobaly obdiv, který chováme k tomuto vynikajícímu výzkumu. Pracoval téměř s mikroskopickými množstvími ~~malé~~ hmoty v operacích, které se táhly ~~trouhly~~ po celé dny a týdny a tak stanovil jeden z nejdůležitějších faktů v chemii. A co má ještě větší vztah k věci, vyzdvihl stejně jasně jako my otázky, které tento pokus klade."

Cavendish je tedy podle názoru největších vědců mimořádným experimentátorem. Zároveň je podivuhodně předvídavý a jeho bádání se noří do kořenů alchymie.

Když k tomu přidáme jeho mimořádnou lhostejnost k lidské přirozenosti, jeho obrovské bohatství, jehož původ zůstává neznámý, jeho všeobecný postoj, ocitáme se před osobností, pro níž výstřednost není dostatečným vysvětlením. Vypadá ostatně přehnaně, označíme-li za misantropa člověka, kterému dobročinnost nikdy nechybí, a za misogyna člověka, ochotného riskovat svůj život kvůli ženě.

Věci nejsou jednoduché. Jsme v pokušení citovat Lovcrafta: "Buď se narodil v podivném stínu anebo našel prostředek jak projít zakázanou branou." Případně dále: "Tato tvář je maskou. A te, co přikrývá, není lidské."

Bylo by snadné učinit z Cavendishe jedinečný případ, kdyby ovšem byl jediný, kde v 18. století pežival bez vysvětlení významné materiální pomoci a tajných vědomostí. Jsou však známé jiné příklady téhož jevu. Tak jezuita Roger Boscovich, který od 1756 publikuje pojednání, kde je naznačen nejen přehled relativity a kvantové teorie, ale také dokonce vědy, které my dnes ještě

neznáme, jako cestování v čase, antigravitace, bilokace.

Nezmrtelný Saint -Germain /viz Moura-Louve: saint Germain, le Rose-Croix immortel, éd. J ai lu A2047/ je dalším příkladem. Někteří nemají tuto vlastnost. Můžeme zkusit psát dějiny 18. století takto:

- 1 - První uvedení informací v polovině 18. stel. z informačního zdroje A. Událo se to kolem roku 1730. M ě k d e /jeden nebo více/ se již neomezuje na to, aby se informoval nebo vyptával, ale sám přináší důležité informace zvláště pokud se týče chemie a fyziky, a v Evropě.
- 2 - První šíření těchto informací, a to buď prostřednictvím poslu- a můžeme si myslet, že Cavendish je jedním z těchto poslů-anebo prostřednictvím lidí nejvyšších morálních kvalit, kteří nebudou usilovat o hmatný zisk z vědění, které šíří. Mezi nimi Bescevitich, Saint-Germain, Benjamin Franklin, Priestley, Hrabě z Rumfordu.
- 3 - Šíření informace lidmi méně hodnotnými, kteří parazitují na držitelích této informace. Nejvýznamnějším příkladem je Mesmer.
- 4 - Poslední fáze: objevují se úplní šarlatáni, kteří využívají výhradně k svému prospěchu roztržité zlomky vědění, bezpochyby kradené. Cagliostro je přesně typem protagonisty této poslední fáze, která potrvá až do počátku 19. století.

V Cagliostrově případu je naprosto zřejmé, že jde o šarlatána, který cynicky využil indiskrétnosti z tajného zdroje. Jako papoušek opakuje, aniž by tomu rozuměl, určitá neznámá tajemství hmoty. Předvádí se s rukopisy obsahující tajnou doktrínu, je však přitom zjištěno, že on sám tyto rukopisy zakoupil u antikvářů v Londýně. Napodobuje Mesmerovo magnetizování a provádí demonstrace s elektrostatickými stroji, jež jsou napodobeninami strojů Cavendishových.

Je zatčen Inkvizicí v Římě a je mu pohroženo mučením. Ke všemu se přiznává. Umírá, nevíme

přesně kdy, snad v r. 1795. Když Francouzi dobyli v r. 1797 pevnost San Leo, kde byl vězněn a hledají ho, tak ho nenajdou.

Stačí ho porovnat s Cavendishem, který dostává neomezená množství peněz, takže je nemusí nikdy po nikam žádat, snaží se být tak neznámý, jak jen to je možné, abychom spatřili, jaký rozdíl je mezi realitou a její napodobeninou, mezi zasvěcencem a tím, který se po něm opičí. Velký anglický historik Carlyle velice správně poznamenává, že "svět je tak plný polo-cagliostro jako měře zrněk písku." Jsou to nedokonalí hybridi, podvodníci, mezi nimiž Cagliostro je nedostupný ideál a typický příklad."

Cagliostro tedy představuje poslední fázi. Po něm se informace pocházející ze zdroje X rozptýlí do té míry, že se stává zcela nepoužitelnou. Ale na svém počátku u Cavendisha ukazuje relativitu, dynamickou elektřinu a atomovou energii; Boscovitch relativitu, kvantovou teorii, ubiquitu či bilokaci, cestování v čase, paralelní světy; u hraběte Saint Germain hliník, který si dal patentovat a paralyzující ultrazvukový projektor, který nesmrtelný Rosenkrucián nazval: "pistole mudrců". Tyto znalosti se objevují v téže době. O dvě století později jsou potvrzeny naší pokročilejší vědou a technikou.

Tyto znalosti se vztahují k alchymii, ale překračují ji, a pro jejich označení navrhuji analogický výraz "alfyzika". První nositelé této vědomosti žijí stranou od obyčejných smrtelníků, snad aby skryli určité fyziologické rozdíly. Druhá serie šířitelů této informace: Franklin, Lavoisier, se skládá z lidí nám bližších, lidštějších. Tak třeba Franklin je jedním z nejplodnějších pornografických spisovatelů své doby - to je přece jen změna oproti puritánství a plachosti prvních tří!

A přece má tajné vědění. V r. 1780 píše Josep hu Priestleymu: "Je možné si představit, jak vysoké bude za tisíc let sahat moc člověka nad hmotou. Naučíme se zbavit ebrovské kusy hmoty

přitažlivosti a dát jim absolutní lehkost, aby bylo snadné je transportovat. V zemědělství se sníží pracnost a zdvojnásobí produkce. Všechny choroby včetně stárí budeme umět léčit nebo jim předcházet. Život budeme umět prodlužovat dle libosti, že bude ještě delší, než býval před potopou. A doufám, že morální věda se také zdokonalí, že člověk přestane být člověku vlkem a že lidské bytosti se konečně naučí uplatňovat to, co dnes nazývají chybně lidstvím."

To bylo napsáno v r. 1780 člověkem, který znal Cavendishe, který si dopisoval s Boscovitchem. A jím promlouvá vědění více než lidské, předpověď zjevně založená na znalostech, které dosud nemáme, ale jed nou mít budeme.

Vědění, přicházející odkud? Přímou či nepřímou od inteligencí, které dovedou dle libosti rozsvěcet a zhaset hvězdy. Vědění hlavně racionální, darované bez nároků na oplátku a nevyžadující členství v žádném náboženství. Vědění, které muselo proniknout až ke Swiftovi, takže mohl předpovědět dva Marsovy měsíce, a k Voltairovi, který v Mikromegasu popisuje infračervené a ultrafialové paprsky a který píše La Condaminovi: "Haata má možná ještě tisíc vlastností, které neznáme."

Není zatím možné sestavit úplný seznam všech vážných lidí, kteří těžili z informací pocházejících ze zdroje X: jejich příliš mnoho. Tote téma se v současné době studuje, zvláště americký spisovatel Murray Leinster, který sbírá všechny vynálezy, jež se objevily předčasně v letech 1750 až 1800. Já jsem rovněž sestavil seznam, nesouhlasí však úplně s tím jeho.

Můžeme jmenovat několik podivuhodných případů. Je třeba perfektně dokázáno, že anglický matematik Cayley vynalezl již v r. 1800 letadlo. Byly nalezeny jeho různé publikace, zvláště jeho korespondence s Arálovskou vědeckou společností jejíž shrnutí podal Gibbs Smith ve svých dějinách letectví. Cayley si byl jist, a rád bychom věděli proč a jak, že jednou bude vynalezen

dostatečně silný motor, který by poháněl přístroj těžší vzduchu. Vycházejí z tohoto principu, matematicky vše prostudoval a popsal již v r. 1800 moderní letadlo. Gibbs Smith pak napsal: "Kdyby bylo Cayleyho letadlo postaveno v r. 1850, kde bychom byli dnes?"

Bylo by zajímavé vědět, kde získal Cayley svou jistotu. Tak jako Cavendish, a možná přes Cavendishe, se znal s Jamesem Watterem, vynálezcem kondenzátoru pro parní stroje. Watt však nikdy netvrdil, že je možné postavit dostatečně ~~vážený~~ lehký parní stroj, který by uvedl v chod létající stroj. Vyšel snad Cayley z nějakého Cavendishova sdělení? Je to možné, ale moc toho nevíme. Jeho dílo příliš předběhlo svou dobu a bylo zapomenuto - máme však k dispozici veškeré jeho publikace. Věděl snad o pracích, týkajících se motoru na lehký vzduch, které v jeho době probíhaly v Evropě, a které by mohly, kdyby byly dovedeny do důsledku, vést až k sestrojení létajícího stroje? To dnes nemůže nikdo říci.

Le Bon, vynálezce plynu na svícení/svítiplynu/ byl pravděpodobně jedním z jeho žáků. Jeho práce přímo vyšla ze syntézy vody/kterou realizoval Cavendish/ a jeho myšlenky, že je možné vyrábět teplo ax světlo z hořlavých plynů.

Znal Cayley Huyghensovy a Papinovy práce z předcházejícího století o pístových motorech a střelném prachu? Tyto práce německého Warburgu byly dostatečně známy. Cavendish, který si všechno přečetl a který ve své knihovně měl /kterou neustále třídil/ všechny možné a představitelné publikace, je znal určitě. Pokud věděl z informací ze zdroje X, že je možné postavit lehký motor pro létající stroj a osvětlovat města plynem, pak mohl povzbudit Cayleyho právě tak jako Le Bona.

Abychom trochu podpořili diskuzi, můžeme se ptát, proč zdroj X a jeho žáci se snažili rozšiřovat informace a tajemství, místo aby si je nechali pro sebe; tajemství se později ukázala

jako extrémně nebezpečná. Na tuto otázku může být velice mnoho různých odpovědí. Domnívám se, že rozhodnutí uvolnit určitá tajemství padlo v 17. století v Anglii, a to v organizaci, jejíž důležitost si teprve v nynější době začínáme uvědomovat: "Neviditelné Kolegium". Mezi jejími členy byli vědci tak význační jako John Wilkins /1614-1672/, Sir Christopher Wren /1632-1723/, Thomas Sydenham /1624-1689/ a Robert Boyle.

Neviditelné Kolegium bylo také ve vztazích s Isaacem Newtonem a Eliášem Ashmolem /1617-1692/, jenž měl v rukou a uchoval většinu tajemství alchymie a vydal soubor alchymistických knih pod názvem *Theatrum chemicum britannicum*. Neviditelné Kolegium se rozhodlo přibližně r. 1660 "odhalit světu jisté množství tajemství" prostřednictvím organizace, kterou Kolegium vytvořilo a která dostala svou chartu od krále Karla II. Anglického v r. 1662: Královská Vědecká Společnost. Důležitost této společnosti byla ihned rozpoznána a tak v r. 1666 zakládá Colbert v Paříži Akademii Věd.

Důležitost Neviditelného Kolegia začínáme teprve objevovat. Jeho členové rozlišovali mezi tajemstvími příliš nebezpečnými na to, aby byla odhalena a mezi tajemstvími, jež bylo užitečné zveřejnit. Kvůli tomu přijala Královská Vědecká Společnost zásadu "Nullius in verba" to jest "Nikomu nevěřit na pouhé slovo". Tato Královská Vědecká společnost ověřila určité množství faktů, jež jeden z pozdějších historiků této společnosti, Holanďan H. J. Forbes prohlásil za neuvěřitelné a pro vědce 20. století za nehodné experimentálního ověřování.

Podle mého názoru se v r. 1662 otevřela Pandorařina skříňka: oš této chvíle se komunikace veškerých tajemství mák určených k rozšíření měla dít prostřednictvím vědeckých společností: Královské Vědecké Společnosti, Akademie Věd v New Yorku New yorská Akademie Věd, jejímž členem mám tu čest být, si uchovala velmi otevřený duch a lze

na její půdě komunikovat o tématech, jež by jiné akademie přijaly jen velmi obtížně: např. přítomnost života na meteorrech. Pokud se mi kdy podaří dalšími výzkumy nalézt opravdu neoddiskutovatelné důkazy a stopy mimozemských zásahů, budu je moci bezpochyby prezentovat Akademii Věd v New Yorku, kdežto všude jinde je to naprosto mimo diskuzi. Alespoň tedy na naší straně železné opony, neboť jak jsem již zdůraznil, v Sovětském svazu považují zásah mimozemců za argument protináboženské propagandy a jsou ochotni přijmout všechny možné důkazy. Bohužel je přijímají příliš snadno a nejsou vždy přesvědčivé.

Mezi četnými myšlenkami pocházejícími ze zdroje X a které zjevně předbíhají svou dobu, musíme citovat využití kaučuku. Nikdo v té době nemohl vědět, že se kaučuk stane surovinou nezbytnou pro výrobu pneumatik k automobilům. Boscovitch i Cavendish přitom podporují v oblasti Amazonky těžbu látky, které je v Evropě jen malé množství. Aby někdo podporoval tuhle těžbu, musel mít šéznou schopnost předvídání budoucnosti, anebo musel mít znalosti ze zdroje, který je pokročilejší.

Stejně tak ultramoderní je myšlenka navržená Cavendishem i Boscovitchem, pořádat mezinárodní geofyzický rok - realizována byla až v r. 1956.

Jiná myšlenka pochází z té doby, ačkoli její původ můžeme najít u Newtona: myšlenka umělé družice Země. Koncem 18. století bezpochyby díky spojenému vlivu zdroje X a Newtonových myšlenek dostává plán umělé družice Země, která by byla vystřelená do vesmíru kanonem, rychle formu. Objevuje se zvláště u Choderlos de Laclose, který je nejen autorem Nebezpečných známostí, ale také specialistou v balistice. V 19. století bude tato otázka diskutována v análech Polytechnické školy. O této diskuzi se dozví Jules Verne a využije pro romány Ze Země na Měsíc a Kolem Měsíce.

Zdá se, že Cavendish velmi dobře vytažil možnosti družice pro vědecký výzkum kosmu.

Zajímal se však také o studium atmosféry pomocí balónů. Nechal provést první balónový let k vědeckým účelům s francouzským letcem Blanchardem a anglickým lékařem pocházejícím z amerických kolonií Jeffrisem na palubě dne 30. II. 1784. Blanchard a Jeffris s sebou vezou lahve naplněné vodou, v přesně určitých výškách je vyprazdňují a naplňují vzduchem. Cavendish tento vzduch analyzuje. Je to první studium složení atmosféry v závislosti na výšce.

Ve vzduchu, který letci přivezou, zrovna tak jako ve vzduchu studovaném na zemském povrchu, zůstávají stále "nevysvětlitelné bubliny", které Cavendish pečlivě schová. Nejsou složeny z kyslíku ani z dusíku ani jiné známé části vzduchu. Až budou izolovány v r. 1895, dojde k závažné chybě a v priorním postulátu, že plyny, které je tvoří: Helium, neon, krypton, xenon a radon, nejsou schopny vstupovat do chemických sloučenin. Budou nazvány vzácné plyny.

Dnes víme, že to je chyba a že tyto plyny jsou schopny vytvářet chemické sloučeniny, zvláště s fluorem a s kyslíkem.

Po více než šedesáti letech jsou vědci, kteří hledají chemické sloučeniny vzácných plynů, systematicky odrazováni vysvětlováním, že z maximálně pevných kátek teoretických důvodů jsou takové sloučeniny nemožné. Vzácné plyny však bohužel teorii neznají a tak se krásně slučují. Můžeme se ptát, zda Cavendish, který toho věděl víc než my, také nevěděl, že tyto sloučeniny jsou možné.

To by vysvětlilo to, že je mohl izolovat. To by také vysvětlilo, proč byly v trubkách v Cavendishově laboratoři nalezeny trubice naplněné vzácnými plyny, které zkoumal tak, že je nechával procházet elektrickým výbojem. Zdá se, že studium vzácných plynů ještě neřeklo svoje poslední slovo a že dnes, když už nejsou zakázány výzkumy jejich chemických sloučenin, nás očekávají dost podivuhodné objevy. Tak bylo už zjištěno, že určité sloučeniny vzácných plynů

skýtají výbušniny mnohem silnější než všechny známé chemické výbušniny. Je dost pochopitelné, že Cavendish dostal instrukce, že nemá zveřejňovat tento aspekt své práce.

Poznamenejme také, že jeden vzácný plyn, argon, je základem "paprsku smrti" neboli chemického laseru. Tento přístroj, který dokáže dnes prorazit na vzdálenost dvanácti kilometrů pancíř o síle 4mm, je tak jednoduchý, že technici Cavendishovy doby by byli schopni jej sestavit, kdyby měli potřebné znalosti. Zdá se být čím dál tím pravděpodobnější, že Cavendish tyto znalosti měl, ale nesdělil je.

Každým dnem zjišťujeme jaká velice prostá a často velice nebezpečná vědecká tajemství jsou v přírodě. V r. 1970 zbývá k prozkoumání 6 Cavendishových truhlic - 4 jsou plné dokumentů a 2 plné přístrojů. Musíme si přát, aby byly seriózně prozkoumány, protože dosud se to nestalo.

Poznamenejme, a tento bod je nutně obzvláště zdůraznit, že toto "supervědecké" 18. stol., které se organizuje kolem zdroje X, nemá nic společného s 18. stol. okultistickým. Tak jako démoni v zářivých oděvech nefigurují v čarodějnických procesech, tak ani žádná informace ze zdroje X se nevyskytuje v Swedenbergovi, Martinezu de Pasqually či v Louis-Claude de Saint-Martin. Máme co činit s dvěma naprosto odlišnými 18. stoletími, které se prakticky nemísí. Např. zatímco v informacích ze zdroje X jsou zmínky o existenci mimozemských Inteligencí jen velmi opatrně, okultistické 18. stol. se jimi hemží, a to nejen Swedenborg, ale i lidé zjevně serióznější jako Immanuel Kant překypují informacemi o obyvatelích jiných planet. Zvláště Kant tvrdí, že tito mimozemšťané mají tím bohatší duševní život, čím jsou vzdálenější od Slunce. Tak obyvatelé Merkuru a Venuše mají podle něho tak málo smyslu pro morálku, že je nelze činit zodpovědnými za jejich činy. Naopak obyvatelé Jupitera jsou stále podle

Kanta ve stavu morální dekonalosti, která jim zajišťuje štěstí. To je samozřejmě velice zajímavé, ale bylo by to ještě zajímavější, kdyby to mělo nějaký vztah k tomu, co nás učí astrofyzika anebo k tomu, co na těchto planetách našly reálné kosmické sondy. Na druhé straně by ale bylo zajímavé sčít, odkud měl Kant své informace, nikdy nám to však neřekl.

Je dosti pochopitelné - pokud generální hypotéza této knihy stojí za to, abychom ji ponechali, že zdroj X ponechal absolutní tajnosti svůj původ. Zároveň abychom nebyli příliš tvrdí na Kanta, musíme poznamenat, že představa, jakou měl v r. 1775 o původu sluneční soustavy, zůstává dosti pevná. Četné moderní doktríny, ačkoli více matematizují, přejaly tutéž obecnou představu.

Konečně je třeba položit si otázku o vztazích jaké mohly existovat mezi zdrojem X a (nejmí) společnostmi, kterých se objevilo tak značné množství ke konci 18. století. Pripadá mi, že pověst o existenci zdroje extrémně bohatého na teoretické vědění i na praktické vynálezy se začíná šířit od druhé poloviny 18. stol. podobně jako v 19. stol. pověst o velkých nálezích zlata. Předseda první volnozednářské lože v Londýně Jean Théophile Desaguliers, původem Francouz a vynálezce děla, které střílelo dvacet tři ran za minutu, matematik a vědec, snad ohlásil objevení zdroje X. Jeho kniha vydaná v roce 1723 o dějinách a doktrínách svobodného zednářství zdůrazňuje důležitost matematiky a předpovídá příští rozvoj všeobecného vědění na základě informací z vnějšího světa /tj. mimozemského/. Je dosti pochopitelné, že společnost založená Desaguliersem, jehož přednášky fyziky na Oxfordu jsou plné zcela moderních myšlenek, se zajímala o toto vědění pocházející ze zdroje X. Ale vedle svobodných zednářů existovaly jiné společnosti 18. století, které by se měly uspořádat podle čtyř úrovní, které jsme odlišili pro distribuci informace pocházející ze zdroje X. Taková práce nebyla dosud, pokud je mi známo, udělána.

Poznámka: Otec Boscovitch

Nebude neúčelné citovat, co o něm říká René Alleau ve své knize Tajné společnosti "Na konci 18. století udivoval Evropu univerzální geniis Otce Boscovitcha. Před jeho dílem člověk pocituje podobný dojem jako může turista pocítit před kyklopskou řadou menhirů. Ponecháme-li stranou paměti a vědeckou korespondenci, Boscovitch napsal 14 děl čistě matematických, 15 astronomických, 21 fyzikálních, 7 z Optiky, 5 z archeologie a 7 knih poezie v latině. Vyslovil myšlenky, které byly teprve nedávno znovuobjeveny a někteří tohoto člověka považují ne-li za matematika mutanta, pak alespoň za ducha 21. století, který zabloudil do osmnáctého."

K a š p a r   H a u s e r

"Kašpar Hauser nebyl z tohoto světa. Byl k nám dovezen, ale pocházel z jiné planety, možná z jiného vesmíru." Tohle nenapsal nějaký současný autor sci-fi, ale člověk, který sledoval to podivuhodné dobrodružství velmi zblízka: Feurbach. Tentýž Feurbach, se kterým Marx a Engels tak energicky diskutovali a který byl protivníkem jejich formátu.

Co se stalo tak mimořádného, že tento člověk, který žil před Julesem Vernem a neznal Edgaru Alana Poa, tím méně létající talíře a science-fiction mohl vyslovit tak podivuhodné vysvětlení? Připomenme si fakta.

Jednoho Květnového dne 1828 v Norimberku uviděl policejní strážník srocení, jak bychom řekli dnes, mladých delikventů. Uprostřed mladík asi šestnáctiletý, špatně oblečený, který se marně pokoušel promluvit. Strážník se na něho obrací, chlapec nešikovně napodobuje jeho slova bez pochopení, jako by to udělal papoušek. Zjevně nevěděl, že jazyk slouží ke komunikaci. Odvedou podivného hochu na policejní stanici a prohlédají ho. V jeho oděvu najdou dva protikladné dopisy. První říká: "Postarejte se o mé dítě. Je křtěný. Jeho otec je voják 6. jezdeckého pluku." Zkouška ukáže, že inkoust, kterým je dopis napsán není tak starý, jak by měl být, kdyby byl dopis šestnáct let starý. "avíc 6. jezdecký pluk do Norimberku teprve přijel a nepobýval zde v době před chlapcovým narozením. Dopis byl zřejmě falešný.

Druhý dopis zrovna tak. Neobratnou rukou v něm bylo napsáno, že jeho pisatel, dělník, se stal o Kašpara Hausera od 7. října 1812. Dopis byl stejně podezřelý, jako ten první a zvláště pravopisné chyby, jež obsahoval, byly toho typu, jaké by udělal člověk instruovaný, že má zakrýt svou kulturní úroveň.

Police se rozhodla obvinít mladíka z tuláctví, aby bylo možné jej zkoumat dle libosti.

Zkouška ukázala, že téměř neumí chodit, že když před něho postavili překážku, např. židli, vrazí do ní a upadne. Jeho zrak byl výborný, kůže bílá a podle všech známek nikdy dosud nepracoval. Kůže na chodidle jemná jako u kojence. Když ho našli, měl na noze dámské boty s vysokými podpatky, které mu samozřejmě nevyhovovaly.

Dost rychle se naučil mluvit a vyprávěl, že byl uvězněn pod zemí, že ho živili a dávali mu dětské hračky, až nakonec ho z toho místa vytáhli, strčili do drožky a vyložili uprostřed Norimberku.

Bylo zahájeno vyšetřování. Policie našla rybáře, který objevil v r. 1826 láhev uvnitř se zprávou od vězně zavřeného v cele na březích Rýna, který volal o pomoc. Zpráva byla podepsána Hares Sprauka. Jeden z policistů poznal v tom jméne anagram Kašpara Hausera. Hledali toho vězně, ale bez výsledku.

V té době se uskutečnil první pokus o zavraždění Kašpara Hausera. Neznámý pronikl do jeho cely a vrazil mu dýku do levé strany prsou. Chlapec se z toho dostal. Záležitost začala vzbuzovat vážný zájem. Anglický šlechtic hrabě z Stanhopa najal vědce, profesora Kaumera, aby případ studoval. Byla řada romantických dohadů, že Kašpar "auser je dítětem šlechtické rodiny. Záhný nebyl potvrzen. 14. 12. 1833 byl Kašpar Hausser zavražděn v parku v Anspachu pravděpodobně neznámým, který si s ním sjednal schůzku pod záminkou, že mu vyjeví jeho tajemství.

Všechny romantické hypotézy, které tak dobře ladily s všeobecnou atmosférou té doby, kdy bartáci šlechtických rodů tvořili součást folkloru tak jako dneska James Bond, se zhroutilj jedna po druhé. Ale záhada zůstala.

Kašpar Hausser nevěděl, co je to mléko. Profesor Baumer dovědčil, že když k němu poprvé přišel, zkoušel chytit do ruky plamen svíčky. Nevnímal třetí rozměr, bylo mu to nutné teprve vštípit. Nikdy nebylo možné najít místo, kde byl věz-

něn. Nikdy se nepodařilo analyzovat látku, na níž byly napsány oba falešné dopisy. Nebyl to papír ani pergamen, ale podle popisů to bezpochyby byla jakási velejemná a tenká kůže. Bylo by zajímavé provést radiokarbonovou dataci, tato technika však bohužel tehdy ještě neexistovala.

Malířům byly zadány portréty Kašpara Hausera, které se potom rozšířily po celé Evropě. Bez výsledku. Žádná identifikace neplatí. Některé jsou romantické, např. identifikace Kašpara Hausera s princem dědicem z Badenu, který zmizel v r. 1812 z paláce z Karlsruhe, unesen fantomem. Vítr foukal v komínech a oknech starého hradu. Služebnictvo přísahalo, že zjevení nesoucí dítě, přešlo zdi. Je to krásná fantastická historka, jakou bychom mohli najít v Dumasovi či Févalovi, která však nemá nic společného s Kašparem Hauserem. Velkovévodkyně Stefanie, matka zmizelého dítěte byla upozorněna profesorem Daumerem a snažila se sejít s Kašparem Hauserem, ten však byl zatím zavražděn.

Kompletní bibliografii děl věnovaných Kašparu Hauserovi bychom popsali celou jednu knihu. A dvě kapitoly jako je tato naz. seznam beletristických prací, které vycházejí z jeho příběhu. Nejzajímavější jsou Kašpar Hauser od Jakuba Wassermanna a Jsem odjinud od H.P. Lovecrafta.

Je snad možné navrhnout mimozemský výklad. Podle mého názoru po období pouhé kontroly a záznamu toho, co se na Zemi děje, přišlo před několika stoletími období, v němž Inteligence rozhodly konat pokusy. Tyto pokusy spočívají v tom, že do našeho prostředí uvádějí bytosti schopné vyvolávat nejrozličnější reakce a pak studují, jak se chováme, stejně jako my zase studujeme chování krys v umělých bludištích.

Můžete se mne ptát, jak vysvětlím, že experiment Kašpar Hauser je jedinečný. On však jedinečný není. Pravidelně přicházejí zprávy o lidech, kteří nepřicházejí odnikud. V 18. stol. existovala v Anglii žena, která tvrdila, že je

princeznou Carabo, ze země, která neexistuje na žádné mapě. Po určité době učinila přiznání, které se ukázalo být falešným. Potom zmizela a nikdo už o ní neslyšel.

Na počátku 20. st. našli v Paříži člověka, který si na nic nepamatoval a měl v kapse mapu Země, ale ne naší!

A nedávný příběh s Tuaregem, tak pěkný, že si nemohu odpustit jej vyprávět. V r. 1954 byly v Japonsku tak bouřlivé demonstrace, že osohní vyslanec prezidenta Spojených států nemohl přistát - japonská vláda přiznala, že mu nemůže zaručit bezpečnost. Japonská vláda ve snaze dokázat, že demonstrace byly výsledkem zhraniční agitace, dala prověřit pasy všech cizinců v Japonsku. V jednom hotelu našli osobu s pasem zdánlivě bezvadným, bez škrábání a bez přetisků. Fotografie byla přesná, stejně tak jako otisky prstů. Jediná potíž, zato pořádná: Pas byl vydán státem Tuareg, který neexistuje na povrchu zemského globu.

Toho jedince vyslechli. Podle něho Tuareg na naší mapě leží od Mauretánie po Sudán včetně, a také k němu patří velká část Alžírsko. V Tuaregu se organizuje pravá Arabská liga, která má osvobodit z útlaku všechny arabské národy. Do Japonska přišel koupit zbraně.

Byl rozhořčen, že někde pochybuje o existenci jeho země a uspořádal tiskovou konferenci, po níž se všichni novináři vrhli na atlasy a potom na dálnopisy. Telegrafovali do Spojených národů, na Arabskou ligu, do Unesca, všude: nikdo nikdy neslyšel o Tuaregu. Nebyla to snad země absurdnější než kterýkoli africký stát, ale neexistovala.

V každém případě alespoň ne na této planetě. Než ho zavřeli do japonské psychiatrické léčebny dával posel z Tuaregu interview, zvláště pak anglickým týdeníkům. Absolutně nechápal, proč mu nikdo nevěří. Pas se podle zkoušky ukázal být naprosto normální. "sán byl v arabštině. Jediný

problém, že země, která ho vydala neexistovala!
Tato osobnost čas od času interviewovaná
tiskem, tvrdila stále totéž. Můžeme samozřejmě
najít pro tuto věc racionální vysvětlení, jako
ostatně pro všechno. Kdysi se tvrdilo, že meteory
jsou normální kameny, do kterých udeřil blesk.
Vysvětlovalo se, že kulový blesk dělaly sovy,
které se v dutinách snilých stromů otřely o
fosforeskující látku. Nikdo dost dobře nechápal,
jak mohly tyto sovy proniknout do kabiny le-
tadla letícího rychlostí 800km/h a tam vybuch-
nout, což kulový blesk dělá běžně, ale vysvětlení
sovami připadalo vědeckým kruhům uspokojivé až
do r. 1965, to je po dvě staletí.

Proto jsem trochu skeptický vůči pouze psy-
chologickému vysvětlení příběhu Kašpara Hau-
serra či historiky s Tuaregem. Dejte mi citovat
jednu historku o psychologickém vysvětlení.

Před 15 lety se konal v Chicagu kongres
leteckých inženýrů. Technikové u firmy Sperry
dovezli v kufru girooskop, který jakožto dem-
strační přístroj mohl být spuštěn pouhým zastr-
čením zásuvky. Několik šprýmařů po nějaké té
vypité whisky, zapnuli naprosto tichý girooskop,
potom jej zase vytáhli ze zástrčky a zavřeli
kufr a zavolali nosiče, aby odnesl kufr z pe-
je. Pro nosiče nebylo nijak těžké kufr uzvednout
zato absolutně nemožné se otočit, aby prošel
dveřmi. To prostě proto, že jednou spuštěný
giroskop udržuje svůj plán rotace v prostoru
a je odolný vůči jakékoli snaze tento plán
změnit. Proto se užívá jako stabilizátor lodí,
letadel a raket.

Nešťastný nosič se tehdy octl v úzkých s
kufrem zdánlivě začarovaným, který se odmítl
otočit, aby mohl projít otevřenými dveřmi. Po
několika pokusech upustil kufr, obrátil se k
inženýrům a řekl jim šokovaně: "Pánové vy jste
opilí." Což mi připadá jako typické psychole-
gické vysvětlení fyzikálního fenoménu.

Pokud jsou osobnosti jako K. Špar Häuser uváděny do naší civilizace, aby vyvolávaly pozorovatelné psychologické jevy, jaký je jejich původ, odkud pocházejí? Odpověď na tuto otázku mi připadá prostá: podle statistik různých policíí světa se ztrácí ročně bez jakékoli stopy dva miliony lidí.

A některé z těchto zmizení jsou tak podivuhodná, že vedou ihned k para-normálním výkladům. Následující případ se udál ve Velké Británii, ve Walesu. Jedenáctiletý mladík jménem Oliver Thomas byl na farmě své rodiny. Kromě jeho rodičů zde byli hosté: paster a jeho manželka, místní veterinář, odhadce. Vážené osoby, které nevypili víc než rozumnou míru, rodinný večírek dobrých přátel. Všechny tyto osoby vydali později solidní svědectví. Scéna se odehrávala v r. 1909, kdy v kraji nebyl ještě vodovod. V 11 hodin večer poslali mladého Olivera pro čerstvou vodu do studny. Vychází z vědra. O 10 vteřin později jej slyšeli, jak volá o pomoc a všichni se tam vrhli. Paster projevil duchapřítomnost a vzal s sebou parafinovou lucernu, která silně a dobře osvětlovala dvůr: nikdo tam nebyl. Slyšeli však shora přicházející výkřiky a hlas mladého Olivera, jak křičí: romec, odnášejí mě! A pak už nic. Ve sněhu stopa Oliverových kroků od dveří na půl cesty ke studně a náhle končí.

Nejbližší město se jmenuje Rhayader. Jdou tam pro policii. Ta prohledává studnu, všechny domy toho kraje, všude rozdá fotografii toho chlapce. A šedesát let po události stále ještě nemáme žádné rozumné vysvětlení.

Obrovský kondor může unést malého chlapce, tak jako v Dětech kapitána Franta od J. Verne. Žádný pták tohoto druhu však nebyl spatřen v Anglii. V r. 1909 neexistují helikoptéry. V domnění, že dítě snad bylo uneseno pomocí lana, které viselo z balonu, byla provedena kontrola

všech balónů: žádný neletěl tu noc nad danou oblastí a dokonce ani nad celou Anglií ne. Příznivcům talířů oznamují, že žádný létající předmět ani plovoucí talíř nebyl v Anglii pozorován toho roku, ani roku předešlého ani roku následujícího.

Případy toho druhu jsou častější, než se všeobecně myslí, je však tendence je zamlčovat. Nicméně se s nimi čas od času setkáváme, jakou pak okrášleny o rozuzlení, které mizí, když si prohlédneme původní dokumenty. V případě Olivera Thomase jediná podrobnost na doplnění, ale patetická: po mnoho let se v malém místním kostelíčku, kde sloužil kněz, který byl přítomen zmizení dítěte, modlilo za "osvobození Olivera Thomase, uvězněného neznámými lidmi nebo věcmi". Doufejme, že mladý Thomas nebyl příliš nešťasten či není nešťastný, žije-li ještě.

Připomeňme, že tato obava ze zmizení beze stop, která tvoří jedno z věčných témat folklóru, určuje a usnadňuje šíření zpráv tohoto druhu - jako např. v Amiens, kde jsou obvinovány z těchto zmizení rodové nebo náboženské menšiny.

Také si povšimněme, že tato zmizení jsou proporcionalmente častější na moři - mizí celé lodi nebo posádky a ve vzduchu, kde mizí malá letadla./at ve vzduchu či na zemi/. Určité mořské oblasti, zvláště trojúhelník v úrovni Beraud, jsou dějištěm nejčastějších zmizení. Jejich častost je 20-30 krát vyšší než jinde.

Pro tento jev nemáme žádné vysvětlení, na nejvýš si můžeme předstevovat, že některým z těchto zmizelých kdesi vymývají mozek a pak je vracejí za okolností, které nás mají zmást, z experimentálních důvodů zpět. Představíme-li si, a to není obtížné, techniky vymývání mozků trochu zdokonalené oproti našim, můžeme připustit možnost totální změny osobnosti a zveřejněná falešných vzpomínek, které nás mají zmást. Tak nám hodí kost: racionální vysvětlení, které

nás více či méně uspokojí, spíš méně než více. Je ostatně nutné připustit, že nejsme zvědaví, rozhodně méně než krysy v bludištích, které si svého experimentátora najdou a kousnou ho, když můžou.

Teorie, která určité události vysvětluje ve vyšší rovině úvah, jako pokusy, které jsou na nás dělány, je rozšířená čím dál tím více. Hájí ji např. velmi seriózní anglický matematik Erving J. Good. "ení vyloučeno, že tato teorie upoutá nakonec pozornost vědců a pak budeme svědky toho, jak studenti obhajují vědecké práce o zásazích mimozemců v našich dějinách. Zmizení i objevení a možné vztahy mezi nimi budou studovány podrobně, konečně i návrat některých zmizelých, kteří byli pryč po celá staletí, kdežte pro ně uplynulo jen několik měsíců. Případ Snochův by stál za nové prozkoumání.

Lidé unesení vílami se podle tradice vracejí až po staletích, zatímco jim připadá, že uběhlo několik měsíců nebo dokonce jen několik dní. Tyto legendy existují po tisíciletí ve všech zemích na všech kontinentech. V moderní době je zvlášt ohromující případ dvojího zmizení vojáka Jerryho Irvina. V době, kdy je na dovolené, 2.5. 1959 ho naleznou v bezvědomí. Vypadá, jakoby prodělal nějaký řízený psychologický proces tak zvláštní, takže autority rozhodnou odejmout mu povolení ke vstupu do určitých tajných vojenských objektů. Odejde z nemocnice a objevuje se až 19.6. téhož roku, aniž by mohl říci, co dělal mezi tím. Znovu ho zkoumají a internují ho na psychiatrické oddělení vojenské nemocnice. 1.8.1959 mizí z nemocnice a nikdo už ho nespasí třil. Byl rychle označen za desertéra a hledán, le marně.

Středověk je plný takových případů. Lyonský arcibiskup Agobard/779-840/ provedl šetření a zjistil, že zmizelí tvrdá, že navštívili zemi, kterou semí nazývají Magonie. Arcibiskup byl racionalista, tak tomu odmítal uvěřit a nechal dokonce kamenovat ve své přítomnosti tři muže

a jednu ženu, kteří tvrdili, že letěli do Magonie vzdušnou lodí. Který rozumný člověk by věřil ve vzdušné koráby?

Ti nešťastníci tvrdili, že pro ně uběhlo velmi málo času, zatímco pro vnější svět ho uběhlo mnohem více. Toho je třeba si povšimnout směřování času pro předmět pohybující se velkou rychlostí je perfektně dokázaný laboratorní jev. "Eni důvodu, abychom dávali před tímto fenomenem najevo skepticismus "hloupého 19. století".

Ne můžeme ovšem očekávat, že najdeme všechny zmizelé. Některé mohou držet dosud jinde z důvodu, jež se nám jeví nepochopitelné. Můj velký přítel anglický biolog J. B. S. Haldane mnoho přemýšlel o možnostech únosů mimozemci a publikoval na toto téma poznámku, která mi vždy připadala velice znepokojující. Ukázal, že my pozemšťané, máme možná nějaké schopnosti, o kterých nevíme, které se neprojevují na Zemi, ale které mohou zajímat někoho jiného než jsme my. Citoval příklad tuleně, kteří mají schopnost udržet na nose v rovnováze fotbalový míč. Schopnost, kterou sotva mají možnost projevit ve své přirozeném prostředí. Zato je to zábavné pro lidi, kteří pak unášejí tulení mláďata, učí je držet míče v rovnováze na nose a ukazují je v cirkusech. Celou tuto operaci nelze vysvětlit tulenům, jejichž jazyk bezpochyby neobsahuje žádná slova označující cirkus nebo fotbal.

Možná umíme aniž bychom o tom věděli, dělat nějaké věci dokonale nepochopitelné a nevysvětlitelné, které stojí za to, aby nás unesli. Podobný dohad je spíše znepokojivý, ale těžko jej odmítnout. Příklad s tulení je příliš přesvědčivý.

Jsme přeavědčení, že určité věci jsou pro nás nemožné, ale jiní toho o nás mohou vědět víc, než víme sami o sobě. Můžeme citovat případ Španěla Gila Pereze. 25. 10. 1593 stál na stráží před palácem guvernéra Manile na Filipínách.

náhle byl přemístěn do Mexika. Vrhnuť se k vojákům, kteří hlídali vládní palác a nejprve se zeptal, kde je. Nechtěl věřit, že je v Mexiku. Vyprávěl jim svůj příběh, tomu však také nechtěl nikdo věřit, tak jim dal důkaz: "Minulou noc byla Jeho Excelence don Gomez Perez das Arinas, guvernér Filipín, zavražděn sekýrou. Až k vám zpráva dorazí, budete muset konstatovat, že nejsem lhář."

Gila Pereza pak předali církevními autoritami, protože se jednalo o jasný případ magie /blažení jsou ti, kteří umějí rozlišit mezi magií a přírodními zákony/ Za dva měsíce připlula loď z Filipín a dovezla důkazy o guvernérově smrti. Pereze propustili, ale vysvětlení této příhody nebylo žádné v té době, ani později. Byl to experiment mimozemců? "ebo důkaz lidské schopnosti, která je zcela neznámá a normálně se nepoužívá?"

Nečiním si nárok odpovídat na tuto otázku; myslím si ale, že studium "prokletých faktů" přejde jednou z oblastí pouhé sbírky do oblasti teorie. A pak se ukáže, že knihy jako tato nebyly psány zcela nadarmo.

Ziák z případu jako Kašpar Hauser spočívá především v tom, že byl velice dobře studován. Ale možná, že ne správným směrem způsobem. Studium se soustředilo na čistě romantickou hypotézu o dítěti z dobré rodiny, které ukradli při komplotu proti této dynastii, případně hypotézu o levobočkovi šlechtického původu, který musel být ukryt, aby se na něho nepřišlo. Budeme bez pochyby muset jednou provždy tento druh hypotéz, jaký se nikdy nemohl potvrdit, zvažít znovu fakta, jak jsou v četných studiích a připustit pravděpodobnost těch nejfantastičtějších hypotéz.

Kašpar Hauser, který byl objeven v roce 1801, byl jednou z velkých klasických hádanek, vedle aféry Marie Nebeské. Navzdory všem četným stránkám, jež jí byly věnovány snad nebude zcela neúžitečné prozkoumat ji znovu v duchu této knihy.

15.12.1862 objevuje loď Dei Gratia v Atlantiku zcela opuštěný koráb Marie Nebeské. Posádka vyjela z New Yorku sedmičlenná, k tomu kapitán, jeho žena a malé dítě, všichni zmizeli. Stalo se to na 38°20' sev. šíř. a 17°15' záp. dél. v oblasti Azor. Zmizeli si s sebou nic neodnesli dokonce ani peníze ne. Nebyly objeveny žádné stopy vzpoury.

Dobrá tisícovka knih navrhovala racionální či méně racionální vysvětlení: např. obrovskou chobotnici, která odnesla celou posádku. Největší spisovatelé fantastické literatury a sci-fi, a záhad, Conan Doyle, Henry Georg Wells publikovali povídky, v nichž vysvětlovali věc důmyslně, ale tato vysvětlení záhadu neuzavírala. V naší době francouzský spisovatel Yves Darteis v románě Démon lodí bez života, navrhuje jako vysvětlení jednu vzácnou houbu, která se rozšíří ve dřevě korábu a její výtrusy pak otráví celou posádku i pasažéry a ti se pak vrhnou do moře. Darteis sestavil seznam jiných lodí/všech dřevěných/, kde se stalo něco podobného. Je to bez diskuze jedna z nejinteligentnějších hypotéz, není však dokázána.

Kromě toho zmizely celé posádky na moderních kovových lodích. Poslední případ, o kterém vím, se udál v r. 1962 v Tichém oceánu. Od té doby byly jistě další. Dokud nebude žádné absolutně přesvědčivé vysvětlení, připadá mi po Charlesu Fortovi, Ericu, Frankovi Russellovi a dalších originálních myslitelích zcela legitimní hypotéza, že posádka Marie Nebeské byla unesena. Není to samozřejmě jediné možné vysvětlení, je však jedním z těch, co lze logicky vzít do úvahy.

Totéž se přihodilo posádce balonu používanému americkou armádou za 2. sv. války v boji proti německým ponorkám. Tento balón, sčkoli zůstal neustále pozorován, se náhle octnul prázdný. Tři lidé z koše zmizeli. Měli k dispozici radio a mohli vyslat poplašný signál, kdyby jim něco hrozilo, nic takového však neudělali. Stejná poznámka se týká nedávne zmizelých 33

amerických vojáků, jejichž letadlo se roztrátilo ve Skalistých horách. Zbytky letadla nalezeny byly, avšak žádná stěpa po mrtvolách či po zachráněných. Jisté někde jsou, nikde však není kde.

Je problematické řadit do tohoto seznamu zmizelá letadla. Jejich zmizení může mít zcela normální vysvětlení. Dosti často se pak později právě vysvětlení najde. Tak např. taprve asi před dvěma či třema lety bylo zveřejněno, že americká pilotka Amelia Earhart, která zmizela v Tichém oceáně krátce před 2. sv. válkou, byla agentkou americké tajné služby a všechno nasvědčuje tomu, že byla zastřelena Japonci. Naproti tomu k naší sbírce můžeme přidat jeden velice jasný případ, a sice eskymáckou vesnici Angikuni, jejíž všichni obyvatelé zmizeli v r. 1930. Stalo se to na severu Kanady. Nejen že úplně zmizeli muži, ženy a děti, ale také sedm psů, uvázaných ke stromu, zemřelo hladu. Eskymák by nikdy nenechal psy zemřít hladem.

Co je ještě divnější: byly otevřeny hroby a mrtvoly zmizely také. Analýza bobulí v kuchyních ukázala, že dva měsíce před příchodem zalesáka Joe Labella, který objevil opuštěnou vesnici, byla ještě obydlena. Tyto bobule totiž uzrávají jen ve velmi krátkém období, přesně deterninovaném, eskymáci zde zanechali své pušky, což je ještě přesvědčivější důkaz, nejcennější majetek. ročet zmizelých byl řádově třicet. Nebylo nalezeno žádné vysvětlení. Známá průpověďka, podle níž není kanadská jízdní policie nikdy úspěšná, se ukázala jako chybná. Ostatní Indiáni té oblasti říkají, že obyvatele Angikuni unesl Wendigo- stvoření kanadských lesů, které odmítají popsat.

To však není rekord všech masových zmizení: vr. 1872 úplně zmizela na velké americké řece na svou dobu ultramoderní parní loď Iron-Mountain. Byla šedesát metrů dlouhá, deset metrů široká. Zmizela na řece, aniž bychom po ní kdy našli sebemenší stopu. Jiný velmi nápadný případ je z r. 1928- jedná se o dánskou loď

Kobenhaven. Velmi moderní, vybavená rádiem, kromě velice dobře vycvičené posádky měla na palubě padesát žáků důstojnické školy dánského vojenského námořnictva, samých dobře klasifikovaných a zapsaných. Loď sama byla v perfektním stavu, pečlivě prohlédnutá odborníky. 14. 12. 1928 vyjela z přístavu v Montevideu a nikdo ji už nespatriil. Méně dokumentů máme o jednom ještě větším zmizení, které se stalo během nekonečné čínsko-japonské války před 2. sv. válkou. 10. 11. 1939 po pádu Nankinu byl vyslán pluk o 3000 mužů pod velením plukovníka Li Fun Siena, aby zastavili postup Japonců. Pluk úplně zmizel a jeho radiostanice přestaly vysílat. Našly se zbraně a stopy po ohništích. Japonské archívy, které jsou dnes k dispozici, neobsahují žádnou zmínku o zajetí celého pluku v té době. A kdyby celý pluk desertoval, rodiny vojáků by se o tom dozvěděly nebo by o tom slyšely.

Je to velice pěkná historka, ale museli bychom mít jistotu, že tento pluk skutečně existoval, protože před Maem vládnul v armádě ten nejúděsnější zmatek. Pokud se věci skutečně odehrály takto, potom událost ořebájí všechny rekordy ve zmizení.

Můžeme si tím být jisti? Já osobně věřím radši těm historkám, kde obětí je méně, kde však je ke zmizení důvod, který se zblízka týká předmětu této knihy. Např. příběh amerického zlatokopa J. C. Browna, který v r. 1904 tvrdil, že objevil v Kaskádových horách v Kalifornii umělý tunel. Šel tím tunelem, až došel do podzemní místnosti, jejíž stěny byly pokryty mědí. V místnosti byly lidské kostry, zlaté náušnice a na stěnách hieroglyfy, které zlatokop nemohl rozluštit.

Jelikož nechtěl být považován za blázna, počkal Brown, až vydělá majetek. To mu trvalo 30 let. V r. 1934 přijel do kalifornského Stocktonu, města, které bylo nejbližší u jeho tunelu a najal celou výpravu, osmdesát lidí, když v noci z 19. na 20. 6. 1934 zmizel a nikdo ho od té doby neviděl.

relície vyšetřovala, zda si náhodou nevy-pájčil na poklad, pro který šel, nějaké peníze. Podezírali ho neprávem: Brown nikomu žádné pení-ze nedlužil. Neměl žádný důvod k tomu, aby zmizel ledaže.... Ledáže by se byl dotkl příliš zblízka určitých tajemství a bylo třeba jej odstranit, aby se lidstvo nedozvědělo příliš brzy/předčas ně/ o určitých registrátorech.

Jiný horník, Tom Kenny z náhorní planiny Spring, nezmizel. A přece jeho objev z r. 1936 je zvláštní. Ve čtyřmetrové hloubce odhalil sil-nici vydlážděnou malými čtvercovými dlaždicemi o straně asi 8 centimetrů dlouhé, jaké nejsou známy v žádné jiné kultuře, v žádné jiné známé civilizaci. Později byla podobná silnice objeve-ná v r. 1960 v Blue Lick Springs v Kentucky, také velmi pečlivě vydlážděná. V obou případech ne-pokročily vykopávky dostatečně daleko, takže nevíme, zda se kresby těchto silnic podobají kresbám v Nasca nebo jiným zmizelým silnicím, případně startovacím a přistávacím plochám.

Obě Ameriky jsou plné legend o velkých pod-zemních prostorách. Podle těchto legend bylo při příchodu Španělů nejméně deset milionů Inků. Za čtyřicet let, v r. 1571 zjišťují Španělé při sčítání, že Inků je jeden milion. Španělé určitě zmasakrovali mnoho Inků, ještě více jich zabili nucenými pracemi v dolech. Ale "devět milionů", takové číslo vypadá jako přemarštěné. Hypotéza podzemních prostor, kam by se Inkové ukryli, není apriori zcela nerozumná. V r. 1802 se Ale-xandr von Humboldt setkal s potomky Inků, kteří na to věřili.

Dokonce i v historické době jsou četná ne-vysvětlitelná zmizení faktem dostatečně proká-zaným, takže můžeme připustit hypoteticky exis-tenci Inteligencí nebo Experimentátorů, kteří pokusně chytají a zase pouštějí určité lidské bytosti.

V příští kapitole uvádíme, že v určitých případech tyto Experimentátoři pouštějí na sve-bodu do lidského prostředí bytosti, které nejsou

zcela lidmi, spíše humanoidy: zelené děti nebo na půl opice.

Jev Kašpar Hauser je přitom dostatečně zajímavý sám o sobě. Charles Fort sebral velké množství příkladů záhadných zmizení a další nacházíme v jiných knihách více či méně seriózních.

Zdá se, že případ tohoto druhu existovaly vždy. V minulosti bylo jenom těžší si jich všimnout, než dnes, to je samozřejmé. Ve středověké Paříži či Londýně muž či žena bez bližších okolností poutali na sebe méně pozornosti. Dneska pasy, víza, otisky prstů, daně, celá řada všelijakých kontrol, kterými se zjistí podivné případy.

Nemohu odolat pokušení, abych vám vyprávěl historku, která je naprosto autentická. Jeden můj pařížský přítel tam zná etimologického muže, mudrého Indu tak starého, že jeho věk nelze ani s přesností určit. Určitě je velmi starý, možná více než sto let. Žije z drobných překladatelských prací a nikomu nevadí.

Přitom kvůli pořádku je tento mudrc zván pravidelně na policejní prefekturu a obnovují mu povolení k pobytu. Mnohdy jakmile vyjde z prefektury, tak ostatně papír roztáhne, neboť odmítá veškeré vztahy s tímto světem pořádku.

Naposledy, když se konala tato malá ceremonie, můj přítel Inda doprovázel. Oba čekali před kanceláří, kam měli jít a uviděli na dveřích vedlejší nápis kanceláře: nápis "vzdálení". V naší společnosti se říká "interpelace", ne však arrestace, "vzdálení", ale ne vyhoštění. Mudrc se zvedá, prudce otevírá dveře té kanceláře a ohromeného úředníka se ptá: "Promiňte, pane, vzdálení odkud?"

A tuto otázku si musíme položit na závěr této kapitoly: "Odkud byli vzdálení Kašpar Hauser a ostatní?" - yli odněkud vyhoštění, ale kde je toto "někde"? Snadno se můžem nechat unášet sci-fi sněním o "velkých galakticích"/I,

/I/ Antropolog Bernard Villaret napsal zábavnou formou, co by mohl být v budoucnu kult velkých galaktiků:

"Podle mé přítelkyně by mohl mít kult velkých galaktiků ve Francii pět tisíc stoupenců, pět až šest tisíc v celém světě. Ve Francii se věřící pravidelně scházejí ve "střediscích Jacquesa Bergiera", pojmenovaných podle proroka zakladatele, jehož myšlenky si myslím, že velmi pozměnili. Věří, že od pradávných dob nadlidské entity z planet intra či extragalaktických neustále krouží kolem naší Země a že jsou připraveny zasáhnout ihned, jakmile myšlenkové fluidum z modliteb dosáhne dostatečné intenzity. Tato teorie se zdá být dosti spiritualistická, ale v ostatním je doktrína čistě materialistická: věrní neúnavně očekávají, že přistanou obrovské rakety plné konzumního zboží a úžasných trefek, které ti nejimaginativnější z hnutí PVG /"přijdou Velcí Galaktici"/ velice podrobně popsali."

Kdyby mi chtěli velcí Galaktici při té příležitosti prozradit místo, kde drží své pokusné morčata, byl bych jim velmi zavázán!

oooooooooooooooooooooooooooo

z knihy

U Č E N Í   K R I S T O V O

-katol.katechismus pro dospělé

/imprimatur amer.originálu prosinec 1975
přeloženo z francouzského překladu/

kapitoly 31-Křestaneva smrt
32-Dovršení všeho
z části IV.

KŘESŤANOVÁ SMRT

"...Lidéa je souzený, že musí jednou umřít a pak nastane soud.." /zid 3/27/.

Rozemský život může být obohacen Kristovou přítomností. Vírou, svátostmi a skutky lásky proniká do našeho života život Kristův. A přece, ačkoli je nám Kristus přítomen i s Otcem a Duchem sv., zůstává Boží přítomnost zaha-lená. "To proto, že v nynějším stavu v Bohu jen věříme, ale dosud ho nevidíme" /2Kor5/7/. Dary milosti dávají radost a energii, ale také řízení po takovém dovršení, jaké není teď mož-né.

Na konci časů, až Kristus přijde soudit všechny lidi a až zemřelí vstanou, bude vykou-pení člověka úplné a dokonalé. Ale tento svět a doba zkoušek končí u každého člověka smrtí. V této kapitole budeme slavit o smrti, o soudu, který po ní následuje, o očistci, o pekle a o nebi.

SMRT

Smrt má pro křesťana různý smysl. V jednom smyslu je smrt úplně přirozená. Ale očima víry v ní také vidíme trest za hřích. V křesťanské smrti také vidíme účast na velikonočních ta-jemství, osobní účast nam smrti Kristově, aby-chom mohli mít účast i na jeho vzkříšení.

SMRT JE PŘIROZENÁ

"Je čas se rodit, je čas umírat" /Koh 3/2/. Smrt je člověku přirozená. Naš život se měří časem a během něho míra sama se měníme: stárne-me, a zdá se dokonce vhodné zemřít po naplně-ném životě. "A prach se vrátí do země, jak byl, duch se vrátí k Bohu, který ho dal" /Koh 12/7/.

Přirozená skutečnost smrti je pro nás život pobídkou. Vzpomínka na naši smrtelnost slouží také k tomu, abychom si připomínali, že máme jen omezený čas k dobrému životu, který by měl smysl.

SMRT JE NÁSLEDEK HŘÍCHU

Avšak smrt je také trest za hřích. "Jako skrze jednoho člověka přišel hřích na tento svět a skrze hřích smrt, a tak smrt přešla na všechny lidi, protože všichni zhřešili..." /Řím 5/12; srv. Moudr 1/13; 2/23-4; Řím 5/21; 6/23; Jak 1/15/. Kvůli hříchu trpí člověk tělesnou smrt, které by byl ušetřen, kdyby nebyl zhřešil? /GS 18/.

Smrt se nám proto nejeví pouze jako osvobození od zátěží a omezenosti pozemského života, ale jako něco děsivého, jako "poslední nepřítel", který bude zničen Kristovým všeobjímajícím vykoupením. /Srv. I Kor 15/26/. Neboť smrt je víc než přechod do jiné krajiny a k jinému způsobu života. "Jsme jen duše, jsme bytosti z masa a krve. Zemřít znamená ztratit plnost svého bytí, které milujeme, znamená to rozloučení, rozchod /srv. 2 Kor 5/1-4/.

KRISTUS PROMĚNIL SMRT

Křesťanská víra nepopírá hlubokou skutečnost smrti, ale nepodléhá kvůli ní zoufalství. Ovšem, "záhada lidského údělu nejvíce vyvstává tváří v tvář smrti" a pouhý fakt smrti může vzbuzovat "strach z trvalého zániku" /GS 18/. Ale člověk "tusením svého srdce správně soudí když se hrozí naprostého zničení a konečné záhuby své osoby a odmítá ji" /GS 18/. Tato přirozená intuice, stejně jako poselství víry umožňují křesťanu, aby přijal smrt v celé její realitě, avšak s jistotou, že smrt není ani úplná ani konečná.

Křesťus sám podstoupil vše, co je na smrti nejtrpčí. Evangelia ukazují současně i jeho úzkost i hluboký klid v přítomnosti smrti.

Je jisté, že smrt není nejobávanější zlo. I když se nám zdá smrt nejtajemnější a nejděsivější, dávají nám jistotu pevná svědectví Boží.

Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo-duši zabít nemohou"/Mt 10/28/. Něco z člověka, co je mu nejvlastnější, může žít, i když tělo, součást lidské reality, se při smrti rozpadne. Duše člověka není celý člověk, není to jakýsi prozatímní "okupant" nějakého cizího těla. Po tělesné smrti existuje tento živý princip dál. Proto může dále milovat Boha, může se podílet na Božím životě v blaženém patření, i když se smrtelné tělo rozpadlo. Takto pochopila víra Ježíšova slova na Kalvárii k dobrému letru: "Skutečně, říkám ti: Dnes budeš se mnou v ráji"/Lk 23/43/. Z toho důvodu mohl také svatý Pavel vyznat, jak touží "opustit domov tělesný a odebrat se do domova u Pána"/2Kor 5/8/. Ale "opustit domov tělesný" znamená nebýt úplnou osobou/1/. Zemřelí v Kristu očekávají "vzkříšení těla/2/".

BOŽÍ ZJEVENÍ A SMYSL SMRTI

Ve starém zákoně je zřetelné povědomí, že je vztah mezi hříchem a smrtí /srv. Gen2/16-7; 3/3-19/. Je všeobecná jistota, že smrt a život jsou v Božích rukou. Ale ve starších dobách se nevědělo výslovně, zda po letech strávených na zemi žije člověk osobně a vědomě dál. Mělo se za to, že smrtí končí náboženská činnost. Mrtví sestupovali na místo zvané "šcol". To bylo temné místo, nad kterým měl Bůh dále vládu, ale o které se, jak se zdálo, příliš nestaral /srv. Ž 6/5; Iz 38/17-19/. Protože se zdálo že smrt je pro člověka jen hodně slabou úlevou nebo vůbec žádnou z hlediska jeho dovršení nebo jeho vztahu k Bohu, byl dlouhý život na zemi pokládán za projev Boží přízně.

Apokalyptická literatura/např. Dan12/1-4/ umožnila nové chápání smyslu, jaký má smrt pro věřícího. Bůh zachrání alespoň některé lidi od

sartí. "mnozí z těch, kdo spí v prachu země, se probudí. Tito k věčnému životu, oni k potupě, k "věčné hanbě"/Dan 12/2/. Boží mocí se zrodí úplně nová existence. Vynořovala se naděje na vzkříšení mrtvých.

Naučné knihy poskytly ještě světlejší obraz o lidské nesartelnosti. "Dusa spravedlivých jsou v Boží ruce a nedotkne se jejich prázdňá trápen. Zdály se mrtví očím pošetilců...ale jsou v pokoji. Neboť i když byly trápeny podle mínění lidí, jejich naděje byla plná nesartelnosti." /Moud 3/1-4/.

NOVÝ ZÁKON

V novezákonní době vystupoval Kristus jako vítěz nad sartí. Prvotní křestanská obec nescoustřečovala své úvahy tolik na sart, jako spíš na triumfální návrat Krista. To byl očekávaný okamžik, kdy "už nebude sartí"/Zj21/4/. Naděje prvních křestanů na spásu zdůrazňovala společenský aspekt. Čekali, že Kristus přijde a dovede k plnosti života všechny, kde náleží k jeho lidu. Na začátku novezákonní doby se příliš nezabývali sartí jednotlivce.

Víra v příchod celaveného Krista zůstala. Ale roky aijelý a mnoho věřících umíralo. Bylo stále jasnější, že nikdo nemůže být jist, že ho uvidí. Vždyť on sám víckrát upozornil, že hodina jeho příchodu je nepředvídatelná. Někteří byli tyto průtahy záminkou k posměchu. "Kdepak je ten slibovaný příchod? Otcové už zemřeli, a přesto od té doby zůstává všechno tak, jak to bylo od začátku světa!"/2Pt 3/4/. Na to byla odpověď, že Bůh ponochává z milosrdenství lhátu těm, kdo se potřebují obrátit: "Ne že by Pán byl zálouhavý ve vyplňování toho, co slíbil, jak jistí lidé ho obvinují ze zálouhavosti, ale je k vám shovívavý, protože nechce, aby někdo přišel do zkázy: spíše naopak chce, aby se všichni lidé dali na pokání"/2Petr3/9/. Čekali se jen na "nové nebe a novou zemi"/2Petr3/13/.

A ta chvíle přijde krátká ve srovnání s věčností. "U Pána jeden den je jako tisíc roků a tisíc roků jako jeden den". /2Pt 3,8; srov. Ž 89,4/.

Starost o zemřelé i o sebe povzbuzovala žijící věřící, aby vážněji přemýšleli o tajemství smrti. Například vzpomínka na Kristova slova k lotru umírajícímu na kříži /srv.Lk 23,43/ i slova Pavla, který toužil "opustit domov tělesný a odebrat se do domova u Pána" /2 Kor 5,8; srv.Fil 1,23/ byla církví vodítkem v jejích úvahách o smrti, za pomoci Ducha svatého. Varování, že Kristus přijde nečekaně jako zloděj /srv.Mt 24,43-44; Lk 12,39-49; Pt 3,10; Zj 16,15/, začalo být chápáno tak, že platí stejně o jeho příchodu v okamžiku smrti. Život jednotlivce i život křesťanské obce měl být očekáváním Kristova příchodu, měl být prožíván v ústavičné přípravě na tuto událost.

Jenom pohnutím se tedy stávala dospívalo k plnějším chápání učení víry o "posledních věcech". Ve svátostném životě církve se jasně projevovala její intuice. Pastýřská péče posilovala nemocné a umírající svátostí pomazání a vičíkem, eucharistickým pokrmem na poslední cestu smrti. Přijetí svátostných znamení Toho, na kterého čekali a chtěli ho uvítat jako svého spasitele, stupnovalo touhu věřících být s Pánem a pomáhalo obci, aby si plněji uvědomovala osobní dimenze tajemství spásy.

V následujícím století bylo učení církve o stavu jednotlivce po jeho smrti a před konečným vzkříšením na konci časů slavnostně definováno.

SOUKROMÝ SOUD

Ve výslovném učení církve je zahrnutě řečeno, že osobní smrt je konec zkušební doby. Po ní už není člověk poutníkem, už nebude hřešit ani získávat zásluhy. Nastává mu Boží soud. Církev

prohlásila, že ti, kdo umírají ve stavu milosti a nepotřebují jiné očistění, vcházejí do nebe hned po smrti. Ti, kdo umírají ve stavu milosti, ale potřebují ještě očistu, vcházejí do nebe jakmile je dokonána tato očista. Také prohlásila, že ti, kdo umírají ve stavu smrtelného hříchu, nastupují ihned po smrti nekonečný trest /3/.

Bůh stvořil člověka svobodného a odpovědného "a dal mu možnost rozhodovat" /Sir 15,16/. Ani v životě ani ve smrti nenutí Bůh člověka kráčet po cestách, na které ho volá. Ale "všechno vidí.. poznává každý lidský skutek" /Sir 15,18-19/. A když je tento život u konce, musí každý člověk skládat účty svému Pánu. "My všichni se přece musíme objevit před Kristovým soudem, aby každý dostal odplátu za to, co za života udělal dobrého nebo špatného /2 Kor 5,10/.

Církev stále učila, že každý se objeví po smrti před Bohem, bude souzen a vejde pak buď do věčného štěstí nebo do věčného trestu - leda by zemřel ve stavu milosti, ale potřeboval se ještě dokonale očistit /4/. Existence tohoto soukromého soudu každého jednotlivce po jeho smrti není výslovně definována. Ale církev o ní učí "implicitně", když prohlašuje, že odměna nebo trest jednotlivce začíná hned po smrti. Svatý Pavel to rovněž naznačuje, když dává najevo svou touhu zemřít a být s Kristem /srv. Fil 1,21-23 a 2 Kor 5,6-9/. Učení II. vatikánského koncilu v podstatě poukazuje na soukromý soud, když říká, že před konečným vzkříšením někteří Kristovi učedníci "po skonání svého života se očisťují v očistci" a že někteří "jsou oslaveni a vidí jasně Boha trojjediného tak, jak je". /LG 49/5/.

Boží soud se nesmí pokládat za pouhou soudní proceduru, ale spíš za činnost, kterou se naplňují Boží plány se světem. Boží soud má podstatný vztah k Boží vládě. Vychází najevo, jak Bůh zná svobodné odpovědi, které dal člověk na jeho plán v pozemském životě, a jakým způsobem chce Bůh zařadit tyto odpovědi do svého plánu celým tvorbem.

V okamžiku smrti se každý představí takový, jakým se stal tím, že svobodně přijal nebo svobodně odmítl Boží výzvu a dary. Proto je v této chvíli ve styku s Bohem a s celým stvořením, a to rozhodujícím způsobem. Boží soud každému jasně ukáže, co ze sebe udělal, a dá mu místo, jaké si zasloužil. Ve světle Božího soudu každý pozná a potvrdí, co si zasloužil a čím se stal. Pro ty, kdo byli ospravedlněni v Kristu a zemřeli ve spojení s Pánem, bude posmrtný soud dokonáním dovršením všech lidských snah celého jejich života.

OČISTEC

Někteří umírají ve stavu milosti a v přátelství s Bohem, ale obtíženi všedními hříchy a nedokonalostmi nebo dřív, než vykonali patřičné pokání za své hříchy. Církev učí, že duše jsou očišťovány v očistci z posledních překážek, které jim brání v patření na Boha. Jejich společenství s věřícími na zemi není proto přerušeno. Živí mohou ulehčovat těm, kdo jsou v očistci svými přimluvením, "obětí mše svaté", modlitbami, sluznami a ostatními skutky zbožnosti, které mají věřící ve zvyku konat za ostatní věřící podle ustanovení církve". /6/

Slovo "očistec" není v Bibli, a učení o očistci není v ní přímo obsaženo. Ale víra v očistec je stará a jejím základem je to, čemu učí Písmo svaté výslovně o Božím soudu, o svatosti nutné patření na Boha a o časném trestu za hříchy již odpuštěné. Učení o očistci je zahrnutě obsaženo např. v 2. knize Makabejské. Kolem r. 155 př. Kr. zvítězili Židé v bitvě, kterou svedli za osvobození sebe. A když šli Židé pochovat své mrtvé po bitvě, našli na zemřelých kouzelné předměty čili amulety, které zákon zakazoval Židům nosit. Juda Makabejský, velitel vojska, nařídil svým vojákům, aby se modlili za mrtvé, aby mohli být osvobozeni od svých hříchů. Svatopisec, který vykládá o této příhodě, k tomu

dokládá: "Mysliš na nádhernou odměnu, která je uchována těm, kdo zemrou ve zbožnosti. Svátá a zbožná je to myšlenka! Pro tebe dal vykonal smírnou obět za mrtvé, aby byli zbaveni hříchů" /2 Mak 12,45/.

Co bylo v říšně svatém řečeno jen zahrnuté bylo mnohem jasnější v učení Otců a v praxi církve. Např. svatý Klement Alexandrijský učil, že ti, kdo litují až na smrtelné posteli a nemohou proto dělat skutky pokání v tomto životě budou přece posvěceni v budoucím životě očistným ohněm /7/. Svatý Augustin ve výkladech žalmů prosí Boha, aby ho očistil v tomto životě, aby nemusel projít očistným ohněm po smrti /8/.

Spisy Otců obsahují četné odvary nejen na existenci očistce, ale také na fakt, že zesnulým věřícím mohou pomoci modlitby živých, hlavně obět máše svaté /9/. Staré nápisy také ukazují, že už od prvních století církve bývala obětována máše za zemřelé. Církev si je silně vědoma, jaká pouta ji spojují s těmi, kdo zesnuli v Kristu, a neustále je připomíná a modlí se za ně /srp. IG 50/.

OČISTCOVÉ TRESTY

Svatý Augustin říká, že očistcový "ohně" bude "palčivější než cokoli, co může někdo trpět v tomto životě" /10/. Ale církev se nikdy přesně nevyjádřila, v čem záleží tato utrpení. Není pochyby, že největším očistcovým trestem je odloučení od Boha. Luše v očistci si nyní uvědomuje mnohem víc než kdy před tím nekonečnou božskou dobrotu a trpí vědomím, že ji na čas vzdalují od blaženého patření překážky, které si sama zavinila.

Třebaže duše trpí je v pokoji, protože nyní je si naprosto jistá svou spásou a ví, že Bůh chce pro ni toto "očistění" z velké lásky. Svátá Kateřina Janovská, mystička z 15. století, napsala, že očistcovým ohněm je Boží láska, spalující duši, aby ji rozplamenila,

poněvaž se jí to ještě nepodařilo/11/.

Víme jen, že duše má velkou touhu po Bohu. Ale jinak neznáme povahu očistcového trestu. Církev normálně učí, že vedle trestu odloučení je ještě nějaký trest pozitivní, ale nepronáhlala nic určitěho o jeho přesné povaze.

PŘEDPEKLÍ

Od 13. století se užívalo slova "předpekli" /lat. "limbus"- hranice, okraj/ k označení místa nebo stava, kam přijdou některé osoby za vyjimečných okolností po smrti. Malé děti, které umírají bez křtu, se neprovinily žádným osobním hříchem. A přece se jim nedos. ale sp. s. itelné milosti ani svátostným křtem ani, jak se zdá, na základě svobodné a osobní odpovědi na milost, která by se jim nabízela nějakým jiným způsobem. Teologové většinou učili podle svatého Tomáše, že tyto děti jistě nebudou po smrti trpět a že sice musí být zbaveny blaženého patření na Boha, protože zemřely bez milosti, ale že je Bůh obdaří přirozeným štěstím/12/. Církev se nikdy úředně nevyslovila o skutečnosti nebo povaze předpekli. Ale učí, že ke spáse je nutný křest, ať v jakékoli podobě.

Mnoho současných teologů přišlo s myšlenkou, že se Bůh postará o věčnou spásu těchto osob a že jim dovolí nějakým způsobem získat milost křtem touhy před smrtí. Zjevení nám nedává o tomto bodě žádnou jistotu. Bůh zůstává nekonečně milosrdný. Ale dary milosti jsou dávány zcela zdarma a my nejsme jisti, že milosrdenství, které Bůh těmto lidem projevuje, bude obnažovat dar nadpřirozené blaženosti. Proto církev trvá na tom, aby se věřící starali o bezpečí pokřtěných svých dětí /13/. Patření na Boha je dar tak drahocenný, že musíme udělat všechna rozumná opatření, abychom ho dosáhli pro sebe i pro ty, kdo jsou svěřeni naší péči.

PEKLO

Podle Kristova příkladu varovala církev vě-

řící po všechny věky před "smutnou a žalostnou věčnou smrtí"/14/.

Písmo svaté máí mluví o tomto trestu a varuje nás před uváženou zlobou, která pustoší nitro člověka a vede k věčné smrti. Je podstatný vztah mezi peklem a svobodou člověka. Kdo odmítá věřit v peklo, odmítá brát vážně Boha, a také odmítá brát vážně člověka a jeho svobodu, i jeho odpovědnost za konání dobra. Z tohoto důvodu je nutná jistá znalost o pekle, abychom náležitě pochopili smysl člověka a jeho místo v tomto světě po dle Božího plánu.

STARÝ ZÁKON

V prvních úsecích dějin spásy nechápali ještě skutečnost pekla tak jako v pozdějším zjevení. Představovali si "šeol" jako místo kde přebývají dobří i zlí po smrti a kde je jejich existence bezvýznamná a neuspokojivá. Chápalo se, že Bůh přísně potrestá ty, kdo se trvávají ve zlu, ale mnozí z toho byli zmateni, protože se zdálo, že zlým se daří stejně dobře jako dobrým. Zjevení, že "šeol" bude místo trestu pro zlé, se odhaňovalo jen postupně. S ním si lidé plněji uvědomovali svou osobní odpovědnost. Boží odplata za zlo nemá co dělat s pomstou. Je to spíš věc spravedlnosti a milosrdenství ze strany milujícího a všemohoucího Boha, který udržuje a obnovuje všeobecný řád, narušovaný každým hříchem člověka. Člověk se musí brát vážně, protože i Bůh ho bere vážně.

Časem se stále lépe rozlišovalo, jaký druh trestu přísluší za hřích. Na začátku stvořácké doby si představovali trest pomocí hmotných zkoušek, nemoci a zkráceného života. Jen pomalu si lidé ujasňovali, že nejhlubší trest vzešel přímo z podstaty hříchu, že odmítnout Boha znamená odloučit se od nekonečné dobroty, po které sráče opravdově hladoví

Šírkev slavnostně potvrdila učení, že pekelný trest je věčný /15/.

POVAHA TRESTU

U pekelného trestu jsou dva hlavní prvky. Kristova slova: "Fryč ode mne, vy zlořečení" /Mt 25, 41/ naznačují, co je na pekle zdaleka nejtrpčí: věčné odloučení od Boha, neboť v něm jedinám může mít člověk život, po kterém touží. Zavržení trpí také tresty smyslové, způsobené "věčným ohněm" /~~Mk 9, 48~~25, 41/, o kterém mluví Písmo.

Církev neprohlašuje, jaká je povaha tohoto ohně. Ale učí, že trest zavržených není pouze ztráta Boha, která odpovídá jejich odvrácení od něho. Utrpení jim působí též stvořené reality. Toto utrpení odpovídá jejich nezřízenám obrácení ke konečným věcem. Přitom je zde také nekonečná bolest výčitek, nenávisť k sobě, která nic neodčinuje, protože "červ nehyne" /Mk 9, 48; srv. Iz 66, 24/.

SPRAVEDLNOST A MILOSRDENSTVÍ

Pekelný trest je veliký, ale naprosto není přílišný. Víra učí, že Bůh je spravedlivý a milosrdný, že nikdo není trestán tvrději, než si zaslouží. Nikdo nemůže být Bohem předurčen, aby šel do pekla /16/. K tomu musí spáchat těžký hřích, uvědoměle a uváženě, a musí v něm setrvat až do konce. Skutky vykonané bez opravdové svobody nebo bez dostatečného poznání jejich zloby nezaslouží věčného zavržení. To je uvaleváno na osoby, které zemřou ve stavu opravdového smrtelného hřichu.

Kdo upírá právo Bohu žádat od něho věrnou službu ve spravedlnosti a milosrdenství, nejen páchá zlé skutky, ale staví se nepřátelsky vůči Bohu. Každý, kdo odmítl přátelství s Bohem a zemře v takovém stavu, upevňuje svou vůli v definitivním nepřátelství k Bohu. Je člověkem, a byl tedy stvořen k tomu, aby pomáhal Bohu, ale sám se obrátil takovým směrem, že netouží po

božském životě. Rozsuděk, který nad ním Bůh vynáší, zpečetuje, protože jeho odvrát od Boha a utvrzení ve zlobě. Člověk sám je touto zlobou podveden, ale chtěl ji dobrovolně, a smrtí se z ní stává trvalý stav. Jeho trest, jeho odvrát od Boha, vycházejí tedy z jeho vlastní vůle. Takže peklo není nutné pro Boží tvrdost, nýbrž pro lidskou zlobu.

Tajemství pekla nás stále znepokojuje. Lidi by měla děsit i pouhá myšlenka, že bytosti stvořené pro věčný život, mohou usměrnit svou vůli tak, aby navěky odmítla Boha. Ale utěšuje nás, že Boží syn si zvolil smrt na kříži, aby zachránil od takového trestu všechny, kdo budou chtít dojít k věčnému životu.

VĚČNÝ ŽIVOT

Křesťan, který spojuje svou smrt se smrtí Ježíšovou, ví, že je to příchod k němu a vstup do věčného života. Když církev pronesla naposledy odpouštějící slova Kristovy absolutioně umírajícím křesťanem a naposledy poznamenala posilujícím pomazáním a dala mu ve viaticku Krista jako pokrm na cestu, mluví k němu s něžnou jistotou:

"Křesťanská duše, vydej se na cestu z tohoto světa. Kéž ještě dnes dojdeš pokoje v přítomku u Boha na svatém Sionu ve společenství se svatou Bohorodičkou Pannou Marií, se svatým Josefem a se všemi anděly a svatými.

Odporučím tě, drahý bratře/sestro/, všemohoucímu Bohu, který tě stvořil... Kéž ti při odchodu z tohoto světa vyjde naproti svatá Panna Maria, andělé a všichni svatí.

Kéž tě osvobodí Kristus, který byl pro tebe ukřižován...

Kéž uvidíš tvář v tvář svého Vykupitele a kéž na věky věků požíváš blaženého patření na Boha /17/."

Církev učí, že ti, kdo zemrou ve stavu milosti, dostanou se do přítomnosti Ježíše a do

blazeného patření na „nejsvětější Trojici. Zma-
řou-li ve všedním hříchu nebo mají-li ještě
dělat pokání za odpuštěné hříchy, budou snad
nejprve potřebovat nějakou dobu k očištění.
Ale ti, kdo umírají ve víře a lásce, mohou umí-
rat ve velikém pokoji. Vstupují do věčného
života /srv.LG 48/.

Církev ovšem jasně rozlišuje události, ke
kterým dochází pokaždé, když umírá křesťan, a
události, ke kterým dojde, až Kristus přijde v
poslední zhmýkání den jako Pán a Soudce všech
lidí. Ale v obojím případě přichází Kristus k
svým věrným a oni vcházejí do života. Už při
osobní smrti začíná pro lidi přímého srdce to,
co se dá nazvat "poměrná plnost" věčného živo-
ta. Neboť se už dostávají do společnosti Kris-
ta, jeho Matky a blažených a vidí Boha ve slávě
tak, jak je /srv.LG 49/.

SPOLEČENSTVÍ SVATÝCH

Smrt křesťana má církevní význam. Církev
není jen rodina lidí, kteří žijí na této zemi
ve víře. Je to společenství svatých. Dotýká se
věčnosti a zahrnuje také všechny, kdo se právě
očišťují, aby mohli vstoupit do blaženého pa-
tření, i všechny, kdo se už těší z nazírání na
Boží slávu /srv.LG49/. Naše spojení s těmi,
které milujeme a "kteří už zesnuli v pokoji
Kristově, se nepřerušuje" /LG 49/.

Jejich blaženost není ještě dokonalá, pro-
tože čekají na konečné vzkříšení těla, které je
součástí jejich bytosti a bude mít účast na
radosti ve věčném životě. Čekají na oslavení
Ježíše, které budou ohlašovat události posledná-
ho dne, a na shromáždění všech vykoupených ve
zcela novém životě. Ale podstata blaženosti
už jim patří neodvolatelně. Dospěli k vidění
a vlastnění svého Boha v blaženém patření.

Už nyní je život blažených dynamický. Nejen
požívají

požívají blaženosti z bezprostřední přítomnosti Boha, nepopratelného štěstí, že mohou poznávat a milovat Boha tak, jak on sám se poznává a miluje. Ale přispívají také k budování království tím, že prosí za své bratry a sestry v Kristu, kteří jsou dosud na zemi /srv. LG49/. Jejich štěstí je zesilováno vědomím, že mohou mít vliv na spásu těch, které znají a milují. Poznávají ve slávě absolutní dobroty Boží a s velkým množstvím svědků /žid 12,1/ sdílejí dokonalý Kristův mír. S radostnou touhou očekávají konečné vzkříšení a poslední soud, kdy se všechno stane dokonalým v Bohu.

POZNÁMKY KE KAPITOLE

- 1 - Srv. sv. Tomáš Akv., "Teologická summa", I, 29 I ad 5.
- 2 - Apoštolské vyznání víry.
- 3 - Srv. 2. koncil lyonský, 4. zasedání /6.7.1274, "Vyznání víry císaře Michala Paleologa" /DS 856-858/; Benedikt XII., konstituce "Benedictus Deus" /29.1.1336//DS1000-1002/ koncil florentský, bula "Laetentur caeli" /Dekret pro Řeky", 6.7.1439//DS1304-1306/. Srv. LG 48-49, 51; GS 17.
- 4 - Viz odkazy citované v pozn. 3.
- 5 - Citát uvnitř je z koncilu florentského, bula "Laetentur caeli" /Dekret pro Řeky/ /DS 1305/
- 6 - 2. koncil lyonský, koncil florentský, bula "Laetentur caeli" /DS 1304/. Srv. koncil tridentský, 22. zased. 17.9.1562, "Nauka o nejavětější oběti máe svaté", hl. 2. /DS 1743/ a kán. 3 /DS 1753/ a 25. zased. /3.12.1563/, "Dekret o očistci" /DS 1820/ atd. Srv. také LG 51, který výslovně znovu potvrzuje toto učení.
- 7 - Srv. sv. Klement Alex. "Stromata" 6.7/MG 9.281-2/
- 8 - Srv. sv. Augustin. "Enarratio in Psalmum 37/38", 3/ML 36.397/.

- 9 - Srv.např.sv.Eřím, "Testamentum 72", srv. Cyril Jeruz., "23.katecheze" /5.mystagogic. katecheze/, 9 - IO/MG 33.III6/; sv.Epifan, "Adversus Hæreses Penarium" 75.8/MG42.5I3/ sv.Jan Zlatoústý "Výklad listu Filipanům, 3.homilie, 4" /MG 62.203/; sv.Augustin, "Enchiridion" II0-5/ML 40.283/ atd.
- 10- Sv.Augustin, "Enarratio in Psalmum 37/38". 3 /ML 36.97/
- 11- Srv.Sv.Kateřina Janovská, "Pojednání o očistci" hl.II-13.Kardinál Newman, "Sen Gerontidův" literární mistrovské dílo o očistci, založené na učení sv.Kateřiny.
- 12- Srv.sv.Tomáš Akv. "De Malo", q.5, a.2-3.
- 13- Srv. "Kodex kanonického práva", kán.770; kongregace sv.Officia, Monitum, 18.2.1958, AAD 50 /1958/ p.II4.
- 14- Posv.Kongregace pro klérus, "Všeobecné směrnice pro katechezi" /II.4.1971/č.69. Pokud jde o stará vyznání víry ve věčné peklo, srv.články známé pod jménem "Věra Danasova" /DS 72, a to, co je nazýváno "Symbol sv. Atanáše" /DS 76/.
- 15- Origenův názor byl odmítnut cařhradským synodem v r.543 /DS 411/srv.také 2.koncil cařhradský, 8.zasedání, 2.6.553. Nauka o věčnosti pekla byla slavnostně vyhlášená 4. koncilem lateránským /listopad 1215/, "Kat. víra" /DS 801/.
- 16- Srv.2.koncil oranžský r.529 /DS 397/; koncil tridentský 6.zased./13.1.1547, "Dekret o ospravedlnění", kán.17 o ospravedlnění/DS 1567/
- 17- "Obřady pomazání nemocných a péče o nemocné", "Odporučení umírajícího Bohu", č.146-7.

DŮVRŠENÍ VŠEHO

"Vždyť tady nemáme místo k trvalému pobytu a to se přičinujeme teprve pro budoucnost"/Žid 13.14/. Dějiny spásy cílí k poslednímu dovršení. V současné době se Kristovo dílo uskutečňuje ve světě. Boží království se již začalo projevovat. Již roste. Ale čeká na rozhodný úkon Boha, na zásah Kristův, aby bylo dokonáno dílo, které v nás Bůh započal. Křesťanská víra neočekává nějakou konečnou katastrofu, která by ohlašovala konec časů. Spíš očekává s důvěrou, že Bůh dá svému lidu dokonalou svobodu a vrchovatou plnost života.

V této kapitole budeme pojednávat o prvcích tohoto vzrušujícího vyvrcholení Božího díla v Kristu: o konci nynějších dějin a o přeměně světa Bohem; o druhém příchodu Kristově, o vzkříšení těl, o posledním soudu a budoucím životě.

KONEC JE ZAČÁTEK

Věčný život není nějaká radost nebo blaženost jež by neměla vztah k námahám a k lásce, které se projevují v dějinách. Proto byl učiněn tento svět, plnost života, "připravená pro nás od stvoření světa"/Mt 25.33/. Každé dobrodiní, kterého se nám dostává v přítomném časovém životě, má vést k dovršení, které je vrcholem a středem všeho, co existuje.

Boží plán se stvoření začal působit už se stvořitelským úkonem. Už v tomto světě jsou semínka konečného nebeského vítězství Boha.

To je jeden z důvodů, proč je práce člověka v tomto světě tak důležitá a důstojná. Když člověk vynakládá rozumu a péči ve službě Boží lásce a na obnovu tohoto světa, buduje Boží království. "Je zde na zemi tajemně přítomno"/GS 39/. Lidská námaha může sloužit růstu tohoto království. "Příchodem Pána však bude dovršeno"/GS 39/.

Bůh nestvořil člověka proto, aby jen trpně přijímal jeho milosrdenství. Volá lidi k větší slávě. Bůh udělal člověka k svému obrazu, aby jeho milostí mohli lidé svobodně spolupracovat a

neslí a pomocí jeho milosrdenství ovoce, které nikdy nezanikne.

PŘEMĚNA SVĚTA

Když říkáme, že tento světskenčí, neznamená to, že bude úplně přiveden vniveč. Romine svět v takové podobě, v jaké ho známe /srv. I Kor 7, 31; I Jan 2, 17/. "Neboť svět sám se musí radikálně přeměnit.

"Tento viditelný svět, zohyzděný hříchem, sice pomine" /GS 39/. Vše, co je nedůstojné konečné slávy Božích miláčků, bude zničeno, ale vše, co je cenné a dobré, se plně rozvine. "Neboť hodnoty lidské důstojnosti, bratrského společenství a svobody, totiž všechny tyto dobré plody přírody i našeho přičinění, které jsme v Duchu řádně a podle jeho příkazu zde na zemi roznežili, potom opět nalezneme, očistěné však od každé skvrny, ozářené a přetvořené.." /GS 39/.

Takto bude mít i hmotný svět v jistém smyslu účast na velikonočním tajemství. On také pozná smrt, neboli zničení, které povede k neoceňitelné obnově. Některá místa říkají sv. zdůrazňují, že tento přechod bude mít podobu smrti. "Nežsa prudce s rachotem pomine, živly se zářem stráví a země i všecko na ní bude souzřeno" /2 Pt 3, 10/. Avšak dále píše svatopisec: "Ale my čekáme - jak te on slíbil - nebesa nová a zemi novou, kde by měla svůj domov spravedlnost" /2 Pt 3, 13; srv. Iz 65, 17; 66, 22/. Sv. Jeroným mluví ve jménu katolické tradice, když říká ve svém komentáři k Izaiášovi: "Neříká: uvidíme jiná nebesa a jinou zemi. Říká: Uvidíme zlepšená někdejší nebesa a bývalou zemi" /1/. Sv. Tomáš Akvinský píše o neodvolatelném daru stvoření: "Neboť Bůh stvořil všechny bytosti, aby byly" /Moud 1, 14/ a ne aby padly do nicoty" /2/.

Biblické líčení posledních věcí používá všeobecně zvláštní literární druh. Je to mluva apokalyptická, uváženě těžkopádná, sice silně obrazný a živý. Ale apokalyptické obrazy se musí vyvážit jinými biblickými přísliby obnovy

a přestavby, chceme-li pochopit poselství víry v jeho celku. Sv. Tomáš ákv. čerpal z rozsáhlého křesťanského pokladu křesťanské tradice, když vykládal znamení, kterými se budou podle Písma sv. vyznačovat poslední dny a které ohlášá chvíli Kristova příchodu, totiž války, hrůzy, znamení na nebi a na zemi. "Ale vězko se dá zjistit, jaká to budou znamení. Ta, o kterých čtáme v evangeliu, jak poznamenává sv. Augustin.. se vztahují nejen na poslední soud, ale také na zkázu Jeruzaléma a na ustavičný příchod Krista, navštěvujícího svou církev... Boje, děsivé úkazy atd., znamení, o kterých se zmiňuje evangelium, nalézáme v celých dějinách lidstva. Snad můžeme říci, že se tyto jevy na konci světa víc rozsohou." /3/.

Kovněž si musíme vzpomenout na slib, že hmotné tvořtve dojde svého pozitivního dovršení v posledních dnech, až Boží spásenosná činnost přivede ke slávěnému dokonání všechny své projevy milosrdenství a všechny skutky, které vykonají spravedliví jeho jménem. "Tvořtve totiž, bude vysobezeno z poroby porušení, a te k účasti na svobodě, které oslavením nabudeu Boží děti" /Řím 8, 19-21/.

Na tomto pozadí můžeme vidět dobrotu stvořených věcí, plodnost práce inspirované milostí a jejich místo v příštím světě. "Všecko je přece vaše: ...svět, život i smrt, to, co už tady je, i to, co teprve přijde" /I Kor 3, 21-22/. Stvořené reality jsou dobré a mají být přetvořeny v Kristu, aby mohly být nakonec odvezdány Otci. "Všecko patří vám, vy však náležíte Kristu a Kristus Bohu" /I Kor 3, 22-23/. A všechny naše dnešní snahy o vzrůst království budou součástí žně, která má být sklizena pro věčný život /arv. Mat 13, 30/.

Nevíme přesně jak bude tento svět přetvořen a nemůžeme si přiměřeně představit, jak budou vypadat nynější skutečnosti. Ale víme, že naše činnost včas je jistým způsobem trvalá. Posledním základem její trvalosti je láska, která "nikdy nepřestává" /I Kor 13, 18/.

PŘETVOŘUJÍCÍ LÁSKA BOŽÍ

To, co je postaveno na nezištné lásce a
čisté lásce, nepomine. To je náš nejzákladnější
největší příspěvek ke Kristovu přetvořujícímu dílu.
A to potrvá, tak, jako potrvá jeho láska. Nezišt-
ná láska je náš příspěvek ke konečné realitě,
k "novému stvoření". Proto pracujeme a snažíme
se přeměnit svět už teď skytky lásky.

Kniha "Zjevení" pojednává o soudu a naději,
o hříchu a osvobození. Mluví o bojích v tomto
čase, o bojích služebníků Božího království na
země, a mluví také o vítězné radosti nad koneč-
ným uskutečněním tohoto království.

"Hle stojím u dveří a klepu. Kdo uslyší můj
hlas a otevře dveře, k tomu vejdu a budu jíst-
já u něho a on u mne. Kdo zvítězí, toho vezmu k
sobě na svůj trůn, jak i já jsem zvítězil a
já sedl se svým Otcem na jeho trůně" /Zj./

To Kristus mluví a nazývá se "Amen, svědek
věrný a spravedlivý, začátek věci od Boha stvo-
řených" /Zj 3, 14/. V Ježíši se uskutečnily Boží
sliby. V jeho lidství září už sláva, jakou dá
Bůh v poslední den svým adoptivním synům a dce-
rám v Kristu. Ve zmrtvýchvstání Kristu vrcholí
dějiny spásy. On není jen cíl těchto dějin. Je
také jejich východiště, neboť všechny věci byly
stvořeny v něm /sr. Jn 1, 3/. Každý, kdo odpoví
na Kristovu osobní výzvu, bude mít se svým Pánem
účast na radostné hostině v příštím životě.
Vítěz nejen bude žít s Kristem, ale bude mít
podíl na Kristově královské hodnosti i soudcov-
ské moci.

Ale nové stvoření je líčeno také jako spo-
lečenství. "A uslyšel jsem od trůnu mohutný hlas
Hle, Boží přebývání s lidmi. Bůh chce s nimi pře-
bývat; oni budou jeho lid, a on - Bůh s nimi - bude
jejich Bůh. On jim setře každou slzu z očí: nebu-
de už sarti ani zármutku, nářku ani bolesti už
nebude, protože starý svět pomínal... Stalo se!

Já jsem alfa i omega, začátek i konec. Tomu, kdo žízní, dám pít z pramene živé vody zadarmo" / Zjž 2I, 3-4+6/.

Zde máme naplnění slibů Starého zákona. 'Všichni staří nepřátelé člověka: smrt, bolest, smutek, pomínavy. Nejhlubší tužby lidí, jejich žízen po nekonečném dobru, budou uspokojeny. Bůh, který je už nyní se svým lidem, bude s námi neporovnatelným způsobem. Potom budeme naproste jiní, protože uvidíme Boha tak, jak je / srv. Jan 3, 2/ ne "jen jako v zrcadle, nejasně", nýbrž "tváří v tvář" / I Kor 13, 12/.

Výše uvedená místa z Apokalypsy mluví o vykupitelské lásce Boží. Dověření a obnovený mír jsou vykresleny jako dílo Boha a jeho blahosklonný dar. Ale také jsou popisovány jako ovoce aktivní odpovědi člověka Bohu. Jsou vyhrazeny těm, kdo byli věrní, kdo si jich vážili, kdo po nich toužili.

Ale to, čím budeme a co budeme mít ve věčném životě, mají už v zárodku v sobě ti, kdo milují Krista a kdo žijí ve víře, naději a lásce. Ačkoli jsme jen pouťníky v putující církvi, máme už v sobě začátky věčného života. Už jsme byli osvobozeni od beznaděje a od slepoty, již je neznalost Boha. Už nás posilují dary jeho milosti. Už jsme poznamenáni počtetím Ducha sv., zárukou našeho dědictví" / srv. Ef 1, 14/.

Naše touha po věčném životě není tedy pouhý sen. Ani to není únik před povinnostmi tohoto života. Je to žízen po životě, který už jsme začali mít, když jsme se přiblížili ke Kristu. Nežřikáme se tím tohoto světa, nýbrž poznáváme, že tento svět je jen začátek a že v jeho hlubinách jsou již prvotiny toho, čím bude. Protože milujeme svět a toužíme, aby byl dovršen, aby byly jeho tužby plně uspokojeny a jeho život přiveden k dokonalosti, proto s nadějí očekáváme život budoucí.

PARUZIE

Katolická víra vždycky vzhlížela s nadějí

a důvěrou ke konečnému příchodu Krista ve slávě. "Marana tha" prvňích křesťanů, aramejský výraz, který znamená "Přijď, Pane Ježíši!" /I. Kor 16, 22; srv. Zj 22, 20/ vyjadřovalo jejich žhavou touhu po konečném triumfu Kristova spasitelného díla. Kristus ovšem přichází ke svému lidu mnoha způsoby. Ale oni očekávali definitivní příchod, který byl korunou jeho milosrdenství, udělal by konec všem strastem a splnil naděje všech jeho věrných.

Ježíš sám slíbil, že přijde ve slávě jako Pán a Soudce /srv. Mt 16, 27, 26, 63 srv. také Dan 7, 13/. Při jeho nanebevstoupení, když přestal být svým učedníkům viditelně přítomen, byl slib znovu obnoven: "Tento Ježíš vzatý od vás do nebe, přijde zase právě tak, jak jste ho viděli, že odchází do nebe" /Sk 1, 11/. Očekávání jeho příchodu září v celém Novém zákoně, a v mešním krédu církev stále vyznává víru v jeho slib: "Znovu přijde ve slávě soudit živé i mrtvé" /4/.

Kristův příchod ve slávě, na který čekáme, se nazývá "paruzie". Toto slovo znamená doslova "přítomnost" nebo "příchod". Slavnostní vstup krále nebo vítězného dobyvatele do města býval nazýván "paruzie". Příchod Ježíše, Pána a Spasitele všech lidí, bude ze všech nejradostnější a nejvítěznější. Při své paruzii bude všeobecně uznán za Pána všech. Tohoto dne má za pravdu těm, kdo v něho věřili, sloužili mu. Jeho oslavení bude začátkem "budoucího světa" /5/.

OKAMŽIK PARUZIE

Nevíme, v kterém okamžiku přijde Ježíš ve slávě. Některá místa Bible naznačují, že tento příchod už nastává /srv. Mt 10, 33; Lk 21, 32; I Sol 13-18/, kdežto jiná místa nás varují před domněnkou, že je zcela blízko /srv. 2 Sol 2, 1-6; Pt 3, 3-9/. Některá místa, která se zdají napovídat, že tento příchod už už nastává, mohou se správněji vztahovat na pád Jeruzaléma v I. stol. Jistá exegeze tvrdí, že Ježíšova slova o pádu Jeruzaléma mohli evangelisté spojit dohromady

• jeho slovy o posledních dnech, protože viděli v pádu Jeruzaléma symbol a znamení dne posledního soudu. Mimoto toužebně naděje asijských křesťanů, že se dočkají paruzie, měly vést mnohé z nich k demnence, že to bude brzy. Ale Nový zákon klade důraz stejně na místa, podle kterých je okamžik Kristova druhého příchodu naprosto nejistý. "Syn člověka přijde ve chvíli, kdy na to nepomyšlíte" /Mt 24, 44; srv. Mk 13, 30-32/.

I tenkrát, když první křesťané toužili po jeho příchodu a doufali, že se ho dočkají, šířili církev všude a zajišťovali ji pro příští léta. "Boží věděli, že čas je krátký ve srovnání s věčností, že u Pána je tisíc let jako "jeden den" /2 Pt 3, 8/. Okamžik paruzie zná jen Bůh. Ale on přijde nečekaně "jako zloděj" /2 Pt 3, 10/.

Sliby o druhém příchodu Ježíšově jsou orámovány barvitým slohem apokalyptické literatury. Různé obrazy, které jsou na některých místech Písma sv., nepatří samy o sobě k víře, ale úchvatně vyjadřují to, co hlásá víra. Vyjadřují křesťanskou víru. Mynější dějiny se svou směsicí víry a nevěry, dobra a zla, vezou za své. Poznává se, že Bůh je spravedlivý, a zlo bude definitivně přemoženo. A konečně tímto spasitelným úkonem Božím bude Kristus zcela jasně odhalen všem jako Vykupitel a Spasitel všech lidí.

Katolická víra nenabádá k nahlávnímu doslovnému výkladu symbolických vyjádření, které užívá Písmo sv., když popisuje konec dějin. To by mohlo vést k nesprávným výkladům zjevení. Chybný výklad jistých míst Bible /např. 2 Pet 3, 10; Zj 20, 4-5/ vedl některé lidi k tomu, že líčili konec časů jako tragedii, zatímco první křesťané na něj čekali s velkou radostí. Někteří také došli tak daleko, že mylně očekávali mesiášské království, v kterém bude vládnout Kristus se svatými po tisíc let. Odtud výraz "millenarismus" nad časovým pozemským královstvím, před konečným vstupem do nebe. Ale takový millenarismus je křesťanskému poselství víry cizí /6/. Učení církve úzce sdružuje Kristův druhý příchod se

vzkříšení mrtvých a konečným soudem a se slávou jeho věčného království.

V očekávání Kristova příchodu je jistě touha po budoucím dovršení. Ale prozrazuje také, že království je již přítomné v těch, kdo mají díle účast na Kristově díle spásy /srv. Jan 12, 31/; 2 Kor 5, 17; 6. Paruzie dokoná, co bylo napečato, protože už teď jsme Boží děti /srv. 1 Jan 3, 2/. Ústřední událostí dějin není poslední den, nýbrž Ježíšovo zmrtvýchvstání. Když vstal z mrtvých, začala "doba poslední" /1 Kor 10, 11/. Při paruzii se plně zaskvěje sláva Kristova zmrtvýchvstání. Jeho moc se rozšíří na jeho učedníky a vzkříší je z mrtvých. Jeho skvělost obnoví celý vesmír a "všechno bude nové" /Zj 21, 5/.

VZKRÍŠENÍ TĚLA

Vzkříšení mrtvých je hluboce spjato s Kristovou paruzií. "Až totiž bude dán rozkaz, až zamí archandělův hlas a Boží polnice, sám Pán to bude sestupovat z nebe; a napřed vstanou zemřelí křesťané" /1 Sol 1, 16/.

Katolické učení o člověku, jeho dalekosáhlá naděje o moc Kristova zmrtvýchvstání žádají víru ve zmrtvýchvstání člověka. Všichni lidé spasení i ti, kdo odmítli spásu /srv. Jan 5, 29/, vstanou ve svém těle. Zemřelí opět ožijí. církev "věří a pevně prohlašuje, že ... v soudný den se všichni lidé objeví se svým tělem před Kristovým soudem, aby vydati počet ze svých skutků" /7/.

Víra v naše zmrtvýchvstání se nedá oddělit od víry v zmrtvýchvstání Ježíšovo. On je nový Adam. Nevstal pro sebe, nýbrž jako naše hlava, jako vzor našeho zmrtvýchvstání a jako oživující pramen našeho nového života. "Káže se tedy o Kristu, že vstal z mrtvých. Ale jak potom mohou říkat někteří z vás, že vzkříšení z mrtvých vůbec žádné není? Mění-li však žádné vzkříšení mrtvých, nevstal ani Kristus! A jestliže Kristus nevstal, prázdno je naše kázání, prázdno je vaše víra" /1 Kor 15, 12-14/.

To je stálý námět Pavlova myšlení. "Vždyť víme, že ten, který vzkřísil Pána Ježíše, vzkřísí jako Ježíše i nás a společně s námi před něj postaví" /2 Kor 4, 14/ "Tím křestním ponořením do jeho smrti byli jsme spolu s ním pohřbeni. A jako Kristus byl vzkřísěn z mrtvých Otcovou slávou, tak i my teď musíme žít úplně novým životem.... Víme totiž, že Kristus vzkřísěn z mrtvých už neumírá, smrt nad ním už vlády nemá... tak i vy se považujte za mrtvé hříchu, ale za žijící Bohu, když jste spojeni s Kristem "žijícím" /Řím 6.4.9. II/. Každý křesťanský život je už na této zemi účastí na Kristově mrtvýchvstání. Ale naše vzkříšení s ním bude dovršeno při vzkříšení v poslední den.

Tehdy se naplní Kristusův slib: "Já jsem vzkřísení a nový život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude živ" /Jan 11, 25/. Protože on je Původcem života /srv. Jan 1, 4/ a živý Chléb který sestoupil z nebe, aby ti, kdo z něho jedí měli věčný život /srv Jan 6, 50/.

Křesťanská víra v toto tajemství byla považována za tak poistatnou, že u Otců nalezneme množství spisů, které tuto pravdu obhajují a snaží se plně vysvětlit její smysl. Zaujímá se o ní většina prvních vyznání víry a dostale se jí jasného dogmatického potvrzení na církevních koncilech /8/. Bude to vzkříšení všeobecné. Všichni mrtví, spravedliví i nespravedliví, vstanou v témže těle, jaké měli před smrtí.

Učení o konečném vzkříšení nás znovu připomíná, co je člověk, totiž, že to není pouhý duch. Je to celá osoba, těle oživené duchem, a celá tato osoba plní úkoly, ke kterým nás Bůh povolal. Celá osoba je povolána, aby žila navěky s Bohem.

STEJNÉ PROMĚNÉ TĚLO

Při konečném vzkříšení budou naše těla

proměněna. Nevíme přesně jak. "Ale někdo snad řekne: Jak mohou mrtví vstát? A jaké to budou mít tělo, až přijdou? Ty bláhový človče!" /I Kor 15, 35-36/. Kdo vidí jen semínko, nemůže si podle něho představit, jaká krása z něho vzejde. "A zaséváš přece ne už tu budoucí rostlinu, nýbrž jen pouhé semeno, např. zrnko pšeničné nebo nějaké jiné. A Bůh mu dává sílu, aby vytvořilo takový stoněk, jak sám chtěl, a působí, že každé semeno vytváří svůj zvláštní stoněk" /I Kor 15, 37-38/. Ale tímhle jsme si jisti: "Toto tělo, které podle há rozkladu, musí totiž vzít na sebe neporušitelnost, a toto tělo smrtelné musí na sebe vzít nesmrtelnost" /I Kor 15, 53/. rotem se budeme radovat z naplnění starých slibů a poslední nepřítel, smrt, bude definitivně přemožen. Smrt bude navždy vítězně zničena" /I Kor 15, 54; srv. Iz 25, 8/.

Kristovo zartvýchvstání je vzorem našeho zartvýchvstání. Evangelia uznávají tajemství a slávu Kristova nového života, ale zdůrazňují dva body. Jedním je totožnost. Ježíšovo vzkříšené tělo je totéž, v kterém trpěl a zemřel na kříži. "Podívejte se mi na ruce a na nohy: Vždyť jsem to já sám" /Lk 24, 39/. Druhým bodem je skutečnost, že jeho vzkříšené tělo je proměněné. Stává se oživujícím duchem." /I Kor 15, 45/.

Všichni lidé, kteří vstanou k novému životu v Kristu, budou stejně proměněni. Každý vstane se svou osobitostí, v téže těle oživeném týmž duchem. Ale jeho život bude jaksi rozšířen do netušených rozměrů.

Svatý Pavel nám říká, že Duch, přebývajícím v nás, vrátí život našim smrtelným tělům /srv. Řím 8, II/. Svým zartvýchvstáním se stal "ristus oživujícím Duchem a posílá nám svého Ducha jako závdavek našeho budoucího vzkříšení" /srv. Řím 8, 23/. My všichni, v nichž přebývá Duch, "se přetvořujeme stále víc a více k zářivé podobě, jakou má on" /2 Kor 3, 18/. Už jsme připravováni na své tělesné vzkříšení.

Spravedliví budou vzkříšeni k životu"/Jan 5,29/. Život, do kterého vstoupí, bude plnost jejich občanského života, spojeného s životem zmrtvýchvstalého Krista a všech spasených. Ježíš je podle vyjádření Písma v nebi/srv. 1 Sol 1,10/ a nebe je naše vlast:"My však k máme svou vlast v nebi"/Fil 3,20/. Definitivně budeme v zmrtvýchvstalého rána/srv. 1 Sol 4,17/ 2 Kor 4,14/. Tělesné vzkříšení, které bude znamenat proměnu celého člověka, bude začátek-a v pravém smyslu slova zdroj definitivního štěstí celého společenství věřících v Krista.

VŠEOBECNÝ SOUD

"Až přijde Syn člověka ve své slávě...budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů... Tehdy řekne Král těm po své pravici: Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl Království, které je pro vás připraveno od stvoření světa"/Mt 25,31-34/.

Všeobecný soud nebude pouhý souhrn všech soukromých a individuálních soudů lidí po jejich smrti. Poslední soud bude mnohem víc než soudní rozsudek vynesený nad dobrými a zlými. Na tomto soudu a jeho prostřednictvím zřídí Bůh nebeské království, poslední stadium svého Království. Tím, se provede soud, přivede všechno k dokonání.

Lidé přitom budou souzeni podle svých skutků lásky. "Neboť jsem měl hlad a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít"/Mt 25,35/. Lidé budou souzeni podle svého vztahu ke Kristu. Nebudou to jen ti, kde ho znají vyslovně ve světle jasné víry, ale všichni lidé, v kterých působí tajemně, ale skutečně jako spasitelná moc. Všechny je zve, aby svobodně odpověděli na jeho spasitelnou lásku, a všechny je zve k životu. Milovat znamená zachovávat velké přikázání lásky, milovat Boha z celého srdce a milovat bližního, v kterém Bůh přebývá. Při posledním soudu tedy bude člověk souzen

podle lásky, jakou projevoval Kristu, který je uprostřed nás.

KRISTUS JAKO SOUDCE

Soudí Bůh. Na konečném soudu všech lidí se zúčastní tři osoby Nejvyšší Trojice, každá takovým způsobem, jaký odpovídá její úloze při vykoupení. Protože nás Nejvyšší Trojice spasila prostřednictvím vtěleného Slova, je nám představován jako nejvyšší Soudce všech lidí člověk Kristus. "Toto je Bohem ustanovený soudce nad živými i mrtvými"/Sk IO, 42/. Tento úkon bude korunou Kristova poslání jako Spasitele. Jím dokoná své vykupitelské dílo, protože jím skuteční vůli svého Otce, aby všichni byli jedno, aby se shromáždili v konečném království.

Kristova dobrota se skvěle ukáže i odsouzením těch, kde odmítli Boha, kdo řekli "ne" lásce, jež je vrcholem existence, kde oděpřeli budovat království spravedlnosti, milosrdenství a pokoje. Kristus spravedlivý rozsudek uzná a potvrdí jejich uvážená a definitivní rozhodnutí odmítnutí Boha. Jeho svatoost bude oslavena zjevně správným odsouzením těch, kde se svobodně rozhodli, že neodpoví na lásku, která je povolala k životu, k němuž mohli dojít jen svobodně. Odsouzení budou mít hořké výčitky svědomí, že sami svobodně odmítli milosrdenství svého Pána.

Kristova převaha a svrchovanost se zaskvějí v hodině soudu. Stejně i jeho bezmezná láska k Otci a jeho vůle přitáhnout nás k tomuto prameni veškerého dobra. "A až mu bude všechno podřízeno, tehdy i sám Syn se podřídí tomu, který mu to všechno podřídil. Tak ude mít Bůh svrchovanou vládu nade vším /I Kor 15, 28/. V oné hodině všichni, kdo zemřeli v Kristu, si plně uvědomí to, co nyní nelze pochopit? Co žádné oko nikdy nevidělo, co žádné ucho nikdy neslyšelo, nač žádný člověk nikdy ani nepomyslel, to všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují"/I Kor 2, 9/.

VĚČNÝ ŽIVOT

Vejit do nebe, to neznamená prostě jít na nějaké zvláštní místo. Spíš než místo je nebe způsob bytí, účast na božském životě a na Boží radosti. Nicméně, pokud se týká lidské blaženosti, není místo úplně bez významu. Ježíš vstal v těle, a pro ty, kdo ho milují, je dobré, aby byli tam, kde je jeho živé lidství. Nevíme, kde se nachází nebe, ale víme, že Bůh může dát svým tělesným tvorům skvělost, která je bude zdobit, až s ním budou žít ve slávě.

Očekávání "nového nebe a nové země" / 2 Pt 3, 13; arv. Iz 65, 17; 66, 22; Zj 21, 1 / o kterém mluví Písmo sv., naznačuje, jak se zdá, že v budoucím věku bude celý obnovený vesmír nebes pro ty, kdo milovali Boha a přebývají v jeho světle. Ale církev se ve svém učení o nebi nestará o žádnou soukromou teorii prostoru a času. Naučí např., že všechna skutečná místa tvoří součást nekonečně velikého prostoru a že nebe je od nás nekonečně vzdáleno. Nemáží se umístit nebe. Ale učí, že Bůh je skutečný, že život v něm je skutečný, že zmrtvýchvstalý Kristus je skutečný a že je pro jeho lid radostí být s Kristem.

Vstoupí-li člověk do nebe, dosahuje plnosti života. Už v tomto životě máme účast na božském životě vírou, nadějí a láskou. Ale náš věčný život v čase je jen semeno, jen slib. Nedokonale vyjadřuje plnost života, jakou budeme mít v nebi, a zaměřuje nás k němu. Až již nebude víry, protože uvidíme Boha tak, jak je, až již nebudeme muset doufat, protože Boží sliby budou dokonale naplněny, až budeme milovat s radostí, kterou nám nikdo nevezme / arv. Jan 16, 22 /, pak budeme žít z plnosti věčného života, pro který jsme byli stvořeni.

Církev nám mluví v mnoha obrazech o tomto budoucím životě. Nyní je nemůžeme plně pochopit. Ale v těchto obrazech sděluje poselství, které

Je podstatným učení víry, protože katolická víra ve věčný život má velmi bohatou náplň.

Bude to život intenzivní lásky mezi osobami. Naše bytost se nerozplyne v nějaké širé božské realitě, neztratí svou osobní samostatnost a individualitu. Zůstaneme osobami, budeme se osobně podílet na intenzivní lásce osobního Boha. Římsk. sv. často mluví o věčném životě, jako o zcela osobní radostné slavnosti, již bude hostina, a často hostina svatební /srv. Mt 22, 1-4; 25, 1-13; Zj 21, 2; 22, 17/. Kristus je na ní přítomen jako novomanžel. Osoby a osobní láska trvají věčně /srv. I Kor 13, 8/.

Ačkoliv jsme určeni, abychom měli skvělé Boží dary a byli jako Bůh, abychom ho viděli a milovali, zůstává Bůh navždy Bohem a my budeme vždycky jeho tvory. Žádný alhavý panteismus nerozředí naše věčné radostné díkyčinění a veselí, že můžeme být před Bohem.

"Bude tam stát trůn Boží a Beránkův. Jeho služebníci se mu budou klanět, budou hledět na jeho tvář a jeho jméno ponosou na čele. A noc už vůbec nebude ani nebude třeba lampy nebo světla slunce. Pán Bůh je bude ošarovat a budou křálovat na věčné časné věky" /Zj 22, 3-5/.

BŮH JE NAŠE BLAŽENOST

Ti, kdo se dostanou do věčného života, budou se těšit ze všech možných dober. Ale středem jejich radosti bude vlastnění našeho Loha. "Já však chci trvale být u tebe, neboť ty sám jsi mne chopil za pravici. Ty vždycky mě svou radou povedeš a nakonec pak do slávy mě přijmeš. Koho mám kromě tebe na zemi? A na zemi nic nežádám než tebe, .. Až řels mě i srdce počinou - Pán je má skála a můj účel navždy" /Z 72, 23/26/.

Věčný život je dokonalé vlastnění Boha. Nevidíme ho už jen vírou, ale uvidíme ho "tváří v tvář" /I Kor 13, 12/. "Budeme mu podobní, protože ho budeme vidět tak, jak je" /I Jan 3, 2/. Ti, kdo vstoupí do věčného života, vidí Boží bytost intuitivně, a dokonce tváří v tvář, bez prostřednictví nějakého tvaru, který by byl předmětem

vidění. Boží bytost se jim zjevuje bezprostředně, bez závoje jasně a nezakrytě... a tímto bezprostředním viděním a prožíváním přítomného božství jsou "opravdu blaženi a mají život a věčný odpočinek"/9/.

Vlastnit Boha tímto způsobem je mnohem víc než ho prostě "vidět" nebo znát. Stejně jako jeho nekonečný život je poznání, láska a blaženost v nekonečné kasaňě dobrotě, tak přivádí Bůh ty, kdo dojdou do věčného života, k integritě a účasti na svém vnitřním životě: "Vejdí do radosti svého Pána"/Ř 25, 21/.

Z toho pochopíme proč nás Bůh povolal k lásce. V Nejvyšší Trojici máme vzrů veškeré lásky. rochoíme, co je to být osokou, a jak tato skutečnost znamená povolání ke společenství a k sebedarování. Vnitřní život Nejvyšší Trojice je osobní sebedarování. Otec se úplně sděluje Synu, Cává mu všechno, co Syn má a co je, a přece zůstává Otcem. Otec a Syn v bezhraničné lásce sdělují celé své bytí Duchu, Cávají mu všechno, co Duch má a co je, a přece zůstávají od něho odlišní. Ve slávě Božího království nevidíme jen věčně velikodušnou lásku Trojice. Budeme pozváni, abychom se nechlali touto láskou stvárňovat tak plně, jak jen možná. Budeme okoušet jejich radost, budeme se plně dávat Otci, Synu a Duchu sv. a sobě navzájem, až Bůh upevní a přetvoří naši lásku.

BAŠŤ VLAST

Teprve potom přestaneme být cizinci a pouťníky /srv. Žid 11, 13/ a budeme vědět, že jsme došli do krajiny, kde jsme docela doma. Naše doba vyhnání skončí, až přijdeme do života, kterému se můžeme s radostí oddat ve jmě svým srdcem. Potom se začneme navzájem plně poznávat v Božím světle a budeme se milovat nerozdělenou láskou. Budeme si bez lítosti připomínat a pochopíme všechny zkušenosti a všechny zkoušky tohoto života /10/ a budeme nekonečně vděční Bohu, že nám dal schopnost svobodně mu slou-

žit a že korunoval své první dary druhým životem, který překonává všechnu naši touhu.

Ze všech cenných věcí, které existovaly, nebude nic ztraceno. Při vzkříšení bude zase v pořádku tělo všech našich drahých. Nová nebesa a nová země zachovají vše, co bylo v čase svatě a cenné. Bůh je náš nekonečný poklad. Ale je jeho slávou dávat vrchovatou měrou a obohacovat doplnkovými radostmi a vzájemnou lidskou láskou hlubokou radost, na kterou je soustředěn celý život srdce.

Každý bude dokonale šťasten poznáváním a milováním Největější Trojice a všech bratří a sester v Kristu. Avšak třebaže každý bude mít všechno poznání a všechnu radost, jaké bude moci unést, bude se radost blažených lišit podle míry jejich lásky. "Dokonce i hvězda od hvězdy se liší svým třpytem. Tak je tomu i se vzkříšení mrtvých" /I Kor 15, 41-2/. V jasném patření jsou jedni odměněni "dokonaleji než jiní, podle různých zásluh" /II/. Ale znají tento rozdíl a radují se s ním bez zárlivosti, protože každý je naplněn celou radostí, jaké je schopen. "Sytí se z hojných darů tvého domu, z proudu svých slasti sám je napájen. Protože u tebe je pramen žití, jen v tvém světle můžem světle vidět" /Ž 35, 9-10/.

Christus nás vroucně zve k tomuto životu, o kterém máme nazvat jen ubohým předtuchou. Nyní v čase nás volá svým sv. Duchem, který nás posílá a hlasem své Snoubenky církve. "Duch i nevěsta volají: "Přijď! Kdo to slyší ať také zvolá: "Přijď! A kdo žízní, ať přijde; kdo touží po živé vodě, dostane ji zadarmo" /Zj 22, 17/.

POZNÁMKY KE KAPITOLE

- 1 - Sv. Jeroným "In Isaiam" /18. 65/ ML 24. 644/.
- 2 - Sv. Tomáš Akv. "Quaestiones Quodlibetales" 4. 4
- 3 - Sv. Tomáš Akv. "Teologická summa" dodatek 73, 1. sv. Sv. Augustin "Dopis" /199/ ML 33. 904-925/.
- 4 - Římský misál, Ordo Missae, Vyznání víry
- 6 - Sv. Dekret sv. Officia /19. 7. 1944/, potvrzený

číslo 20.7.1944 /DS 38,39/.

- 7- 2.koncil lyonský,4.zased.6.7.1274."Vyznání víry císaře Michala Paleologa"/DS 859/.
srv.4.koncil lateránský,listopad 1215,
"Katolická víra" /DS 801/.Srv.LG 48.
- 8- viz poz,7
- 9- Benedikt XII,konstituce "Benedicamus Deus"
/29.I.1336/.DS 1000.
- 10-Srv.Sv.Augustin "De Civitate Dei"22.30.I
/ML 41.801/
- 11-Koncil florentský,bula "Laetentur Caeli"
/6.7.1439/ DS 1305.

678

S. L. Linnell

LEČITELSTVÍ

ROZHOVORY S UČITELEM

/úryvek/

ot: Mohl by jste říct něco o léčitelství, jak probíhají tyto procesy?

odp: V první fázi léčitel snímá. V druhé fázi naplňuje. Čili snímá to, co je tam poškozené, co není správné, snímá tzv. hektoplasma čili plasmatické vyzařování, auru, jak to chcete nazývat - názvy jsou na to různé.

Když je někde choroba a bude dobrý jasnovidec, který vidí vyzařování člověka, uvidí nad místem choroby plasmatický obal. Aura je zde poškozena, má jinou barvu, je jakoby shnilá. Ta utvrzuje chorobu či utváří, drží ji. Léčitel musí toto plasma důkladně sejmout a zničit ho a potom dobré plasma doplnit. Doplní sílu a tělo uzdravuje.

Jestliže jste slyšeli o filipínských léčitelích, ti mají možnost rozhmotňování. On vniká do těla rukou, oddělí si od sebe bunky a nemusí vždy vyndávat nějakou část, nějaký orgán. Když je to choroba, kde není co vyjmout z těla, kde se mají upravit nějaké poměry. On ale přeci něco vyndává. Vybírá zevnitř tu hektoplasma, o které jsem mluvil, že ji sbíráme a spalujeme. On ho vybírá a jelikož je zde síla zhmotňovací a rozhmotňovací, tak hektoplasma zhmotňuje a vyndává nějakou organickou hmotu.

ot: Říká se, že jsou nějaké usazeniny v těle?

odp: Nemusí to být vždy něco tělesného. Nemusí vždy z těla vyjmout šlachu nebo kostičku či něco podobného, ale zhmotní onu hektoplasma. Každopádně vyndává ať se jedná o jakoukoli chorobu.

Pokusy s hmotou se dělaly i u nás, ne ale v léčitelském ranku. Slyšeli jste o

o rodině Neubertových, kteří měli v Praze nakladatelství? Ti si pozvali paní Silbertovou z Norimberka a dělali tyto pokusy. Bylo to tak dokonalé, že si na seanci pozvali šéfredaktory všech předních pražských listů a dělali pro ně veřejnou seanci. Tam se děly takové věci jako např. jeden redaktor vyndal hodinky a chtěl je položit na stůl. Deska je však neudržela a ony prošly. To byl průchod hmoty hmotou. Hodinkám se nestalo nic. Nebo hodil hodinky proti zdi a ony obepluly druhým pokojem a kolem té zdi připluly zase zpět a šly před něj. Stůl je potom udržel.

taz: To je neuvěřitelné!

odp: Není to neuvěřitelné, je to logické, jenomže lidé to ještě nemohou pochopit. Ten, který to dělal, je nehmotná bytost. To je spiritismus. Tam to dělá jiná bytost, která si jen vypůjčí tělo prostředníka. Tady v Praze byla prostředníkem paní Silbertová, která jen nečinně seděla, nic ne dělala a ta bytost si z ní brala sílu. Ona pak byla unavená, ale jinak byla nečinná a jednala bytost.

Třeba zhmotnila nad stolem svoji ruku, u lokte se ztrácela a ruka jednala. Bylo vidět že je s nějakým neviditelným tělem spojená. Dokonce vyryl svoje jméno do hodinek, k tomu do zavřených, které si redaktor držel v ruce. Všichni slyšeli, jak do nich ryje. Když hodinky otevřel, našel v nich podpis: "Nell".

Všechny tyto věci měli Neubertovi ve svém muzeu zajímavostí. Když přišli Němci, vše jim zabavili.

---

ot: "Jak je to s lékařským zásahem do lidského osudu?"

odp: Osud člověka je od narození a končí těsně před smrtí novým zrozením. Mezi tím je epizoda, které se říká smrt. Člověk však žije dál, jen odloží tělo. V pásu osudu to ovšem může být dřív nebo později. Člověk má několik

několik možností odchodu a některý z nich je použit, naplní se. Takže je možné ho přes jeden převést a čeká se na druhý atd. Odchod není pevně daný. Odchod je tehdy, když se vyskytne tak silná událost na osudové ose, kterou by pravděpodobně nepřešel, aniž by nevyšel člověk z těla, nevyvanul by. Obyčejně k tomu směřuje nemocí a někdy je to také náhle.. třeba u automobilových nehod.. to je také osudové, ale člověk se tomu může nějak vyhnout. To je to, co jsem říkal, můžeme své události nadnést nebo snížit.

ot: Máte na mysli nějaký čtvrtý rozměr?

odp: "ení třeba chodit do 4. rozměru. Normální člověk žije v trojrozměrném. Hmotný živý člověk sestává z těla, psychické složky a z vitální složky-vitální síly. Z těchto tří je složen.

Choroba může nastat v kterékoli složce, protože jsou však tyto složky propojeny, tak je převážně v oblasti hmotné, psychické nebo silové. Podle toho je možnost pomoci převážně hmotně, psychicky nebo silově, nebo si to také může dotýčný člověk v některé oblasti srazit dolů.

V hmotné oblasti je suverenním pomahačem lékař, v psychické hypnotizer, který dělá hypnozu, sugesci nebo psychoterapii, tam se léky tolik necesvědčují, ty jsou jen pomocné a někdy zbytečné a ve vitální oblasti je léčitel.

Léčitel dělá pochody, procesy, tam kde jsou narušené.

Lékař dělá změny, formace, operuje, ničí bacily, dodává tělu, co mu chybí, např. při kařenčních chorobách. Tam je suverénem. Zagaňuje i v jiných oblastech, ale tam už nemá takové úspěchy, nepomáhá přímo, ale oklikou.

Já také nemohu vraždit bacily. Když bude infekční choroba, tak jsem poměrně bezbranný. Mohl bych oklikou posilovat organis-

mus, aby se s tím vypořádal, ale není to hospodárné. Lepší je když lékař dá biotika, vybi-je to a je pokoj. Pro mě by to byla velmi riskantní a neschůdná cesta, pro lékaře je to legrace. Každý má svůj píseček, na kterém pracuje.

Taz: Je možné chápat chorobu, třeba rakovinu z hlediska mikro a makroprostoru? Naše civilizace mi totiž takový rakovinový nádor silně připomíná.

Odp: Všechno je v určité analogii a souvztažnosti. Vše - v celém vesmíru.

Taz: Takže to samé, co se odehrává v nás, odehrává se v celém vesmíru současně. Jak bylo řečeno: Pohne-li se zrníčko u tvých nohou, pohne se celý vesmír.

Odp: Něco se změní ve vesmíru, protože není nahoře a není dole.

Taz: Říkal jste, že při léčení je v člověku pocit lehkosti. Cím to je?

Odp: Ty tři oblasti, o kterých jsem mluvil, jsou propojeny. Když dávám vitalní sílu a ten člověk je napojen jako balon napuštěný plynem, tak se to napojení přenáší i na hmotnou část a on se cítí být lehkým. To je tehdy když dávám sílu odstředivou.

Energie, kterou jako léčitel dávám, není jednotná ani homogenní. Medá se říct "síla". To je jakoby o hmotě jsme říkali "hmota". Ta může mít ale skupenství plynné, kapalné, tuhé a plasmatické. Tak je to i s těmi silami. Jelikož je vše analogické a obdobné, musí tak být i 4 základní prvky v silách.

Když dávám člověku odstředivou sílu, on se cítí být lehkým, jako když ztrácí váhu a jde směrem nahoru. Má pocit, jako když roste. Přitom působí hlavní složka, že v 99% případů pocituje teplo. Další dvě složky nejsou pocitem tak zaznamenávány. Je to brnění, mravenče-

ní, to není vždy. Tak se projevuje modulace síly, podle toho, která složka v ní převládá.

---

ot: Vy rozlišujete léčitele podle toho, jakých ušívá sil či které u něj převládají?

odp: Ne. Každý léčitel je trochu jinak laděný. Léčitele můžeme rozdělovat různě. Tam je velká možnost dělení. Jsou i ti, kteří si myslí, že jsou léčiteli, ale nejsou.

Jedná se o přenos vitální síly. Vitální sílu má vše, co žije, ať je to rostlina nebo živočich. Má ji tedy i člověk.

Kdybychom ji měřili, každý člověk bude mít svoji vitalitu. Tato lidská vitalita se dá u každého člověka zvýšit a nebo snížit, když se vybíjí. Budeme mluvit o zvýšení.

Určitým cvičením /mystickým, jogickým/ se dá trochu zvýšit aktivita tělesného silového systému. Kdybychom toho člověka měřili, tak vidíme, že stupně jeho vitální kapacity. To ale ještě neznamená, že může léčit.

Léčitelská schopnost je založena právě na stálém průtoku těchto sil a ne na dání části sil ze sebe.

Někteří lidé, kteří začnou dělat určitá cvičení a zvýší svoji tělesnou kapacitu si myslí, že mohou předávat. Nějské ty drobnosti např. bolest hlavy, ty nepodstatné příznaky, mohou ovlivnit a pak si už myslí, že léčí. Úbytek těch sil kompenzují tím, že stále něco cvičí, stále přibírají. Jenomže takový člověk se stále víc otevírá a po nějakém čase začne chádnout, nastupují choroby převážně silového systému charakteru a on těžce onemocní. Obvykle tomu předchází nabourání osudu, zhorší se mu např. v rodině dočká k rozvodu, odcizení dětí atd. Zhoršuje se osud, zhoršuje se jeho zdraví a člověk se láme. To je jeden druh lidí.

Jiný druh si zase zvykl stálým cvičením nabírat. Přistupuje k nemocnému člověku a nabírá z něj. Tím způsobí nějaké menší reakce k menšímu zářavotnickému efektu. Tito lidé místo aby dávali, sají a těch je u pseudo-léčitelů nejvíc.

---

ot: To je něco jako vampyrismus.

odp: Ano, je to něco takového. Těchto lidí je nejvíc. Je to z nepochopení.

Potom jsou léčitelé, kteří mají skutečně tento dar, tuto schopnost. Mají určitou potenci síly, která proudí. Někomu, jakoby malým otvorem proudí málo síly, někomu víc. Je tedy rozdíl mezi léčiteli v napětí síly, v množství, kvantitě.

Důležitější než kvantita je ale kvalita. Někteří lidé, kteří zjistili, že mají tuto schopnost, ji hned začnou dávat aniž by šli za učitelem, poradili se s ním, aniž by si vytvořili nějaký základ.

V léčitelství, protože je to předávání vitální síly, záleží na tom, aby tyto síly byly kvalitativní, kvalitativně lepší a lepší. Tzn. že ten, kdo má tuto schopnost, je nejprve poučen po stránce filozofické. Musí zaujmout jiný postoj k lidem, k celé přírodě. Např. nesmí mít ve své mysli vlastnost chtít léčit proto, abych získával mamonit. To je snad to nejhorší, co může existovat. To je potom strašně nečistá síla. Člověk, který má tuto schopnost, musí si vytvořit svůj základ. Stává z těch 3 složek, které jsem jmenoval. Z těla, psychické a vitální složky. Vitální složka je dvojitá - psychická a hmotná, takže je to zase základní složka čtyřka.

On se musí očistit a vyladit ve všech těchto složkách.

1/ Ve složce hmotné. Protože síly proudí přes jeho tělo, nesmí pít alkohol a kouřit, poněvadž by tím vadil své hmotě.

2/ v psychické složce. Zde nesmí být psychicky zaměřen na shrabování majetku. Musí být zaměřen na: pomáhat lidstvu, pomáhat celému křesťanskému tvůrčímu dílu, nejen lidstvu, ale všemu. Čili být v tvůrčím díle kladnou složkou a nechlízet se na to, jestli mu někdo něco dá.

Jestli by chtěl mamont, udělat si z toho kšeft, to by bylo to nejhorší, co se dá v psychické složce vytvořit.

Potom přestává jíst maso, z toho samozřejměhož důvodu, že už nebude destruktivní složkou, nebude ničivým elementem.

1/ nesmí být kanibalem čili nesmí jíst lidské maso, lidské artvoly;

2/ nesmí jíst artvoly ani druhých živočichů. To je biologicky stejné a duchovně také, poněvadž jsme všichni živočichové. Nesmí tedy být kanibalem 1. ani 2. stupně.

Je toho víc, ale základ je vždy postoj, jak se k tomuhle staví.

Takže za a/ je to postoj, tedy základ a za b/ hrubě řečeno, technická složka. Člověk se učí zvládat tyto síly, tříbit je, modulovat je podle povahy cheroby, aby byl zase co možná nejúčinnější, aby neléčil něco a na druhé straně něčemu neškodil.

---

ot: Při nabírání síly, ten proud, který prochází je stále stejný?

odp: To proudí; jak se stává léčitel stále dokonalejším, tak se zesiluje i proud.

et: A ten má stanovený průchod?

odp: Jak jsem říkal, to se zesiluje tím, jak se zdokonaluje léčitel. V kvantitě. Teď je ještě otázka kvality. Proud může být špatný nebo dobrý.

---

ot: Čím můžete ovlivňovat kvalita?

odp: Každá silová práce je tzv. magie. Víte, že známe magii bílou a černou a mezi tím jsou plynulé přechody. Takže ten, kdo by působil velmi silně, ale velmi špatně, je černý mág. Ten, kdo by působil silně, ale dobře, je bílý mág a mezi tím jsou ty přechody.

Takže kvalita síly hraje první roli. Na druhém místě je teprve kvantita, Kvantitu dnes dokáží vědci měřit. Kvalitu můžeme jen odhadnout podle chování léčitele, podle jeho vyspělosti. Ta je závislá na postoji léčitele. Protože jestli jím nebo nejím maso, to je můj postoj. Podle toho jsem kvalitní nebo nekvalitní. Podle toho jsem na duchovní výši nebo nejsem. Tak je to se vším ostatním.

Léčitel, pokud je dobrý, přichází ke svému učiteli a ten mu dá základ. Já jsem také musel přijít k učiteli, který mi dal základ. Učitel mi potom řekl: "Máš i druhý dar, tak teď si to budeš už stavět a rozvíjet sám dál." Ale základ jsem dostal. Učitel si potom za svého žáka i zodpovídá.

---

ot: Když léčíte nemoc, kde by měla být např. víc obnová síla, to můžete ovlivnit?

odp: To musím ovlivnit.

ot: Jak te ovlivňujete?

odp: Tím, že tu sílu vnitřně moduluji.

ot: A jak ji můžete modelovat?

odp: Jo, to je už pak věc toho léčitele. To vám takhle vysvětlit nemohu, to by jste museli být léčitelé. To patří už do léčitelské školy. Víte, kdyby se o tom mluvilo, mohlo by to být také někdy zneužito. To nejde. Léčitel dává slib a ten pak dodrůže.

---

ot: Může se vědecky analyzovat zhmotňování a rozhmotňování?

odp: Může, protože rozhmotňování a zhmotňování u filipínských léčitelů skutečně existuje. Fotografuje se to, filmuje, je to naprosto reálné.

Že je možno rozhmotňovat a zhmotňovat, věděli lidé už dávno. Možná jsem vám říkal, že kdysi dělali na Smíchovské seance, kde se rozhmotňovalo, procházela hmota hmotou. Ono vše, co se zdá být tajemné, co souvisí se životem, ale co je pravdivé na životě, všechno se dá vysvětlit. I převtělování. Je to naprosto logické, jen lidé dnešní éry, toho šestitřicetiletí, které tady bylo a které miji-
me, neměli o tyto věci zájem, přestože jsou to věci základní. Celý svůj zájem vrhli na pozorování hmoty. V tom ovšem udělali pokrok. Jak ale vidíme sami, ne rozumný.

Než udělalo lidstvo pokrok v technických vědách, stále před zrovna takovými problémy, před jakými stojí dnes, co se týká duchovních věd. Např. jestli se převtěluje-
me, jestli smrtí vše končí atd.

---

ot: Byly tady před námi vyspělé civilizace?

odp: Byly, byly, ale zase to byly celkové vlivy vývojového rytmu, které dovolily, aby se lidstvo obrátilo zase jiným směrem. Aby zapomnělo to, co kdysi znalo a hledalo opět někde jinde.

Kdysi dávno se hledalo v duchu. Člověk se snažil pochopit život. Co to je, jak to je a snažil se pochopit smysl života. Potom ale přišel opět dostředivý faktor a ten dispenoval nižší lidi k tomu, že chtěli vědět ne o životě, ale o tom, co je teď, abych se měl dobře. Tak člověk spadával do hmoty.

Přijde zase civilizace, která bude od-

středivá, ale nebude mít trvání. Zase přijde jiná a zase jiná a budou tu vlivy. Teď bude záležet na tom, jak budou vyspělí lidé nebo vyšší tvorové než lidé, aby si podle těchto vlivů vytvořili svoji civilizaci.

---

ot: Kdy dojde k rovnováze mezi vlivy?

odp: Určitá rovnováha začne už teď v odstředivé době, protože vlivy dostředivé doby ještě budou. To není ostrá hranice. Teď máme ještě dobu dostředivou, ale vlivy odstředivé k nám už zasahují. Snahy odstředivé jsou už citelné. Vidíte, že svět se pomalu začíná obracet k socialismu. To je už odstředivé, i když je ještě chápán jinak, ale základ, první vlastovka už tu je.

---

ot: Jak se projevuje ta odstředivost?

odp+: Např. snahou o poznávání druhých planet atd. To jsou už odstředivé tendence.

ot: Ten krizový přechod projev v přechodu mezi dvěma vlivy se mi zdá trochu krutý.

odp: Prostě musí to být zorané, aby se mohlo začít znovu. Je to docela logické, protože svět je přemnožen. Když se někde přemnoží bakterie, tak se musí dezinfikovat. Planeta tedy musí být před člověkem dezinfikovaná, protože člověk se projevil jako škodlivý tvor. Ta dezinfekce tedy musí být...

---

ot: Může být vyšší bytost než člověk dravcem?

odp: Ne. Dravci jsou nižší třída. Ti dokonalejší, kteří přijdou, nebudou v zásadě dravci, ale může ještě převládat maloučko dravčího, tak jako máme dnes mezi sebou ještě kani-baly, tak oni mohou mít mezi sebou ještě takové. Vývojově ale ne.

Na naší planetě máme tvory, které jsou živi převážně masem např. Eskymáci. Nemají tam rostlinnou stravu a žíví se převážně tím masem. Do Eskymáků se rodí převážně bytosti, které nemohli a nemohou pochopit a tam sílí toto tak, že karma bude mít potom svoji vyšší účinnost je měnit.

---

ot: Můžete říct něco o diagnostické síle?

odp: Diagnostická síla je založena na pasivním přijímání. Takový člověk musí pěstovat pasivitu. Bývá to člověk z 2. vývojové oblasti - citové a citem zjišťuje chorobu. Kdežto léčitel, ten je aktivní - to je 2. pól. Ten bývá v 3. oblasti nebo v přechodu z 3. do 4. oblasti. /v oblasti přechodu z 2. do 3. - to jsou magnetizéři/.

Tam už je aktivita. Kdyby léčitel pěstoval pasivitu, nebude z něj ani ryba ani rak. Aktivní schopnost je u člověka, který vysílá. Vysílač nebude nikdy dobrým přijímačem. Vždycky jsou dva. Jeden je vysílač a jeden přijímač. Vysílač je aktivní, přijímač pasivní. Kdyby některý člověk chtěl být i vysílač i přijímač, tak to nebude k ničemu.

Aktivní je také hypnotizér, který může působit na psychickou složku.

Diagnostika je ale pasivní schopnost. Provádá se různým způsobem. Je to např. proutkářství nebo je to práce s kyvadýlkem. V léčitelství mohou zjišťovat choroby, ale nemohou léčit.

Když jsem mluvil o tom, že jsme měřili intenzitu záření vitální síly, tak jsme ji měřili jak u běžných lidí, tak u léčitelů. Těžko se ale dá rozlišit u člověka, který je vitálnější. Neznamena to ale, že ten, kdo je vitálnější nebo si zvýší svoji vitalitu jogickými cvičeními, že má léčitelem schopnost.

---

ot: Dá se ta síla, kterou vstřebá dotyčný cvičením nějak využít k vlastním účelům?

odp: Ten člověk fyzická nebo psychická cvičení potřebuje pro sebe. On tím naplňuje svůj tělesný silový systém.

ot: To je ale dostředivé.

odp: Je to dostředivé, ale je to jeho systém. Máme ale takové samozvance, kteří jdou na léčitele jen proto, že cítí, že jsou nějak víc potentní k této síle. Zvýšili si ji třeba nějakým cvičením např. jogickým a myslí si, že už tu sílu mohou předávat. On třeba výsledky má, jenomže on dává ze svého tělesného systému. On se ochuzuje. Kompenzuje se zase dalšími cvičením. Jenže ta síla mu proudí stále víc a víc a jednou přijde čas, kdy už to nestačí kompenzovat a pak dojde k narušení silového systému. U léčitele je to jiné. Má tuto schopnost mimo svůj tělesný systém. Síly jím proudí a on je musí převést. Ta síla všeobecná není léčebná. Všeobecná síla se převádá v těle léčitele a vychází jako léčebná. To je schopnost léčit. Léčitel má stálý průtok. On sice ztrácí ze svého tělesného systému, ale jen normálně, svojí aktivitou. On je unavený, ale jen ze své aktivity, protože jako léčitel používá také svojí aktivitu, ale ne v léčení. Léčitelská síla, kdyby ji měřili je stále stejná. Já ale budu unavený ze své aktivity, ta síla přitom proudí stále. Aktivita má jiný zdroj síly.

V každém tělesném systému se mění tato vitální síla do různých složek. Např. jedna odnož je nervová síla. Řeknu to jinak:

Člověk má svůj tělesný systém. Ten je organizovaný v těle v určitých centrech. Centra na sebe působí silokřivkami. To mluví o celkovém těle. Mimo to každý orgán má

svůj vlastní silový systém, který je podřízený celkovému tělesnému. To je organový silový systém. Mimo to je 3. stupeň. Každá bunka má svůj silový systém - buněčný silový systém, který je podřízený organovému systému a ten tělesnému celkovému systému. Tak je organizovaný silový systém v těle.

Když se měří intenzita /je na to mnoho způsobů např. fotografováním/, obvykle se měří tělesný silový systém a naměří se vitální síla. To ještě nic neříká.

Vitální síla může mít různé složení a různou kvalitu. Kvalita se řídí kvalitou člověka, jeho myšlenkovým postojem k životu. Může to být zlý člověk, může být dobrý. Známe černé mágy a známe bílé mágy. To je potom kvalita.

Vitální silou může někdo levitovat, druhý má složení vitální síly jiné.

Některý člověk bude atlet a špičkový sportovec, jiný bude plavat a nebude třeba běhat, ještě jiný bude skákat o tyči a nebude plavat - to jsou různé obory. V těch silách je velká pestrost.

---

ot: Ta vitální síla je na bázi organické i anorganické?

odp: Ta je organická. Liší se od anorganické /jako třeba elektrina a radiové záření/ Liší se velmi podstatně. Analogicky asi tak, jako se liší anorganická hmota od organické.

---

ot: Přijímá léčitel i anorganické síly?

odp: Ne. Ten přijímá všeobecnou vesmírnou sílu, ale není to ještě organické, ta se v něm přeměňuje /prochází v těle takovým uzlem, který působí jako transformátor./

Léčitel nepřijímá anorganickou sílu, ale směs - celkovou. Je zde vyzářená přímo síla vesmíru. Vesmírná síla se skládá z části organické a z části anorganické.

ot: Může se člověk léčit i na horách a v lesích?

odp: On se nemůže léčit, ale může se tonizovat /posilovat/. Jsou silové choroby, které jsou na podkladě rozrušení nervových center. Vy se můžete naplnovat, ale ta choroba zůstává. Každopádně to ale přínos je. To se dá občerstvovat. Tělo získává imunitu, ozdraví se.

Všechny podvědomé a vědomé síly získáváme dechem. Dech nemá jen funkci, že přijímáme kyslík, ale přivádá i energii. Tu přivádí i srst /u zvířat podsada pod srstí/slouží k vyrovnávání teploty/.

---

ot: Vy přijímáte dechem?

odp: Já mám stálý průtok, takže léčebné síly tak nepřijímám. Když jsem ale unaven, tak přijímám dechem a centry, přitom některými víc a některými méně.

Když jsme tehdy měřili vitální sílu, tak jsme měřili celkový stav. Nedalo se říct, že když měl někdo hodně, že je to léčitel, nebo jestli může dělat levitaci /levitovat sebe nebo něco jiného/ atp. To se takovým způsobem určit nedá.

Dnešní vědci nebo proutkaři mohou změřit jenom intenzitu. Kvalita se může jen odhadovat, podle toho jaký člověk je. Léčitel třeba nesmí nikdy pít a kouřit. To je základ. Proč? To je narkomanie. Samozřejmě nesmí brát žádnou drogu, ale já mluvím hlavně o pití a kouření. On by tak ovlivňoval svoje tělo, takže by síla, která jím prochází, byla zabarvena špatným tvarováním.

Léčitel dává přes své tělo, takže to tělo musí mít kvalitu. Když budete mít rozsvícenou svíčku a tady ji postavíte, tak bude osvětlovat. Když ji dáte do lampičky, kde budou modrá skla, tak bude zase osvětlovat, ale světlo

bude modré, když budou skla červená, bude světlo červené a když budou strakatá, tak to bude strakaté. To je logické. Tak jež to i se silami. Kvalita léčitele tvoří kvalitu vydané síly.

---

ot: Chtěl bych něco vědět o celibátu.

oap: Co se týká celibátu, tak je vždy správný u těch, kteří pracují se silami. Proto také dala církve celibát kněžím. Kněz dělá při mši magický obřad /žehná ap./ Jenže o celibátu málo ví.

U žáků, kteří začínají léčit, je vyžadován celibát na kratší nebo delší dobu nebo na stálo. To je velice individuální. "sou léčitelé, kteří jsou ženatí, mají děti a jsou to kvalitní léčitelé. Oni si svůj celibát drželi určitou dobu.

Celibát je složitá záležitost. Vy jste se ptali, jak nabírám síly, když jsem unaven. Hlavní bod, kterým se nabírají síly, je pohlaví at už u žen nebo u mužů. Proč?

Když se má rodit dítě, tak se sejde muž a žena a jejich síly dostanou v ten okamžik směr dolů a sejdou se, spojí se a působí na vytvoření plodu a na život vajíčka. To je vitální síla při reprodukci. Když je reprodukce dělána tak, aby žena neotěhotněla, stejně jdou síly dolů.

Léčitel se třeba oženil, má ženu a dítě. Sexuálně se vybíjí. Jenomže on už před tím získal schopnost, že sílu dovede převrátit, přetavit. "největší vrchol celibátu je ten, kdy se sejde kněz z kněžkou při pohlavním styku a teď se můžete ptát, co je to celibát. A je. Oni se sejdou ale jsou už tak vycištěni že zvládnou svoji sílu, nepustí ji dolů, naopak. A to je hrozně velká síla. Kdo z dnešních lidí to dokáže? Být před branami a zůstat uvnitř. To ani Hanibal nedokázal. To je zvládnutí sexuální síly. Takže potom takový obřadník může mít ženu a může se vybíjet.

ot: To musí ale zvládnout oba?

odp: Nemusí oba, ten kdo to dokáže, tak to dokáže. Kdo to nedokáže, tak nedokáže. Jsou manželské páry, on je léčitel a ona ne nebo naopak.

---

ot: Dělíte na senzibily/citlivce/ a aktivisty. Na toho, kdo přijímá a kdo vydává. Aktivista ale také nedává jen ze sebe, ten přeci taky přijímá určité vlivy?

odp: Ale vydává ze sebe. Buďto vydává tak, že má průtok a musí tyto síly nějak třídit, formovat a musí pracovat a vést síly tam, kde patří a tak jak patří. To je aktivista.

Jiný aktivista je třeba hypnotizér. Ten taky působí, nenechává na sebe působit. Vypne se a dává.

Mnou když prochází energie, tak je to energie kosmická, která se tady transmutoje ve vitální energii. Tady prodělává tu změnu a vychází. Čili ona mnou prochází a ve mně se transmutoje na vitální organickou sílu, která potom jde k tomu člověku. Má to tu výhodu, že nejde z mého vlastního centra. Ovšem mé vlastní energetické centrum je na tom zúčastněno, ale jenom poměrně, mojí aktivitou, čili tak, jako bych dělal každou jinou práci. Když hodně léčím jsem unaven, ale jsem unaven z vlastní energie, jako by byl unaven každý. Když by se mně ale měřila tato léčebná síla, tak by byla stále stejná. Ten proud je stejný, jenom nástroj je unavený.

Ten, kdo na sebe nechává působit, jako třeba proutkař, když hledá vodu, uhlí, sloje, rudné žíly, ten se uvolňuje, je pasivní, musí mít pasivitu. To je pravý opak, druhý pol. Já se musím vypnout a on se musí uvolnit.

---

ot: Ten senzibil-proutkař, musí také přece rozlišovat vlivy, které dostává, aby byl

schopný zhodnotit situaci. Telepat je buďto schopen přijímat nebo vydávat?

odp: To už mu ta spirála nebo proutek ukáže. Ale on nechává na sebe působit. Pomalu jde s proutkem a čeká. Čili on se uvolní a čeká. Není aktivní.

Obě dvě schopnosti mají stejnou kvalitativní hodnotu. To není podcenování toho druhého, je to jen rozlišení, které musí být, poněvadž skutečně to tak je.

---

ot: Je pravděpodobnost, že aktivista a senzibil můžou být v jedné osobě?

odp: Potom to ale vypadá tak, že to není ani ryba ani rak. Když on pěstuje pasivitu a zároveň aktivitu, tak to přeci jen není ono. Není to tak, jako když se soustředí do toho jednoho směru. Proto my nemáme rádi, když třeba léčitel by dělal diagnózu. Protože ~~léčitel~~ diagnostik je senzibil a léčitel je aktivista. Přesto jsou někteří magnetizéři, někdy i léčitelé, kteří dělají diagnózu a třeba úspěšnou. Ale je to potom na úkor třeba intenzity jeho léčebné síly.

ot:

ot: Znamená to, že nejde do hloubky?

odp: Nemá potom tu intenzitu, nejde to tak do hloubky. Nemůže docílit tolik, kolik by docílit mohl.

to máte zrovna tak u telepatie. Ten, kdo vysílá jakožto telepat, není nikdy dobrým příjemcem. Zase ten, kdo je dobrým příjemcem, ten nevysílá. U telepatie tyto dvě schopnosti se dobře rozlišují.

---

ot: Můžete říct na závěr něco o odstředivé době do níž vstupujeme?

odp: Odstředivá doba znamená mít zájem o život vůbec a stavět na první místo

lidého druhého. Každou bytost, nejen člověka. In prvním místě je každý druhý. Kdežto dostředivá osoba - nejářív já, potom dlouho nic a někde ona, na to ale nemyslím, je někdo druhý. To je tedy dostředivost. Odstředivost - na prvním místě mého zájmu a snažení bude vždy druhý a pak jsem teprve já.

Je to lehce k pochopení. Představte si ten vývoj, o kterém tady mluvíme a který jde od nejnižšího druhu nějakého viru stále dál a momentálně došel k člověku. Je však stále za námi. Všichni nižší tvorové jsou tady za námi. Představte si ten to vývoj, jako vývoj jednoho specifického člověka.

Řekněte "arodí se dítě. Neumí mluvit, neumí počítat a budete u něj stát vy, kteří to umíte. Budete se na něj dívat jako na něco méněcenného? Rozhodně ne, protože budete vědět, že on to taky jednou bude umět a třeba lépe než to umíte vy!

Představte si tak všechny nižší tvory, kteří tady jsou. Jsou nižšími momentálně. Jednou budou vyšší a vyšší, budou taky člověkem, jako jsme my nyní. Dívejme se proto na ně jako na mladší bratry. A co budeme dělat s malým dítětem? Budeme mu přece pomáhat. To malé dítě není tolik schopno života, musíme mu proto pomáhat. Čím bude starší, tím mu budeme pomáhat méně a nebo někdy i více, jak to potřebuje. Ale pomáhat mu musíme.

Když si potom uvědomíme, co je život, že jsme to my; a že já, myslím tím každé já, že jsem vlastně tím životem; a že at je kdekoliv jakákoliv nedokonalost, je to má nedokonalost; když si uvědomíme, že není čas a prostorový rozměr, že je všechno teď, že jen my nedokonalí tvorové se v tom teď pohybujeme a říkáme tomu časový chod, že pro nás je to je, bylo a bude, protože jsme nedokonalí; když pochopíme potom celkově život, tak uvidíme, že budeme-li cokoli dělat špatně nebo zle, děláme to pro sebe. My tím budeme trpět. Tak

jako zákon odrazu ve vývoji se snaží dát všechno do rovnováhy, tím, že urovnává činy, tak je musíme, chceme-li se vyhnout zákonu odrazu, dávat do rovnováhy dobrovolně sami.

Abychom to však mohli dělat, musíme taky být jiní a abychom byli jiní, znamená to zase přemýšlet. Jiná cesta není.

Když budete jenom věřit, tak tím nezměníte sebe, nezměníte svůj postoj. To je pohodlné jen něčemu věřit, ale k ničemu to nevede. Myslím, že jsem to řekl jasně.

úryvky z knihy BYTÍ - FILOZOFIE LÉČITELSTVÍ

T A O

Povídka

Ten dří na skále, v nejvyšší poustevně. Ale barbarům se vyhýbá. Ptal jsem se klidně dál: Mnichu, doprovodil bys mne tam za zlatý peníz? Oči mu zasvítily chtivostí, ale řekl: Neodvážím se, hledej si ho sám.

Šel jsem tedy dál a vystupoval po skále vzhůru. Na vrcholu stála malá poustevna. Zasklepal jsem na branku a slyšel, jak někdo odsunuje závoru. Dveře se rozevřely a přede mnou stál mudřec.

A byl to zjev nevídaný. Bylo mi jakobych se díval do zdroje jasného světla, jež neoslepovalo, nýbrž utišovalo. Jeho tvář byla klidná jako noční chvíle s mírnou září měsíce s nehybnými korunami stromů, celá jeho postava tak plná vážné vznešenosti, tak jednoduše krásná, tak zcela sama ze sebe vzrostlá, jako hora nebo zamarak oblak. Obklopovala ho svatoat, jaká spočívá na krajině, když za soumraku ztichla v šeru večera a kdy vnímavá mysl se povznáší nad všednost. Jeho oči vnikaly do mého nitra. Jakási úzkost mne sevřela a můj dosavadní život se mi náhle zjevil ve své ubohosti a nepatrnosti. Nebyl jsem s to pronést jediné slovo a cítil jsem jen jak mocný a blahodárny vliv mnou pronikal. Ušlechtilým pohybem zvedl ruku a podal mi ji: Buď zdrav, cizince, proč přicházíš? Odpověděl jsem uctivě: Hledám učitele. Chci poznat pravdu, abych se stal dobrým člověkem. Pátrám po ní již dlouho a bloudím po této krásné zemi. Pročetl jsem mnoho knih a tázal se mnoha učenců, ale dosud jsem tak chudý, jako dřív.

To není zcela správné, řekl mudřec, není třeba chtít stát se příliš dobrým. Víš snad jak Žlutý císař našel opět svou ztracenou zázračnou perlu? Povím ti to?

Žlutý císař prodléval kdysi u Červeného moře a vystoupil na vrcholy pohoří Kuen-lyn. Když se vracel na jih, ztratil svou zázračnou perlu. I nařídil svému rozumu, aby ji vyhledal, ale nedosáhl jí. Velel svému zraku, aby ji

vy pátral, leč bezvýsledně. Přikázal svým slovům, aby ji opět našla, než znovu marně. Nakonec poručil nicotě a Nic ji našlo. Jak je to podivné, zvolal Žlutý císař, že Nic ji našlo! Rozumíš mi dobře?

Odpověděl jsem: Myslím, že onou perlou byla jeho duše: že povrchní vědění, zrak a řeč duši spíše zatemnují, než aby ji vedly k osvětlení, že teprve v dokonalém klidu se duše císaře znovu zjevila. Je tomu tak, mistře?

Vycítil jsi správně hlavní význam všeho. Znáš snad původ této legendy?

Jsem ještě mladý a nezkušený, nevím nic bližšího.

Tuto povídku vymyslel Čuang-tse, žák největšího mudrce Číny, Lao-tse. Ví, že jen málokterý z cizinců tuší, že Lao-tse byl jedním z nejvznešenějších lidí, kteří kdy prodlévali na této zemi. Pročetl jsem knihu Tao-te-ting a přemýšlel jsi o tom, co označil slovem Tao? Co vím, není hodno zmínky.

Myslím, že tě smím poučit. Již řadu let jsem neměl žáka a v tvých očích nevidím zvědavost, ale čistou touhu po moudrosti. Nuže, poslyš: Tao není nic jiného než to, co vy označujete slovem B ů H. T A O je ono jediné, prvopočátek všeho i konec všeho; rozvíjí se a objímá vše a vše se vrací k němu zpět. Lao-tse sice napsal v začátku své knihy znak Tao, ale to, co mínil, ono nejvyšší, svrchované, jediné, nemůže mít nějaké jméno, nelze je vyjádřit zvukem. Nic to je Tao. Nechápeš? Poslouchej dále! Je něco absolutně reálného, naprosto skutečného, bez počátku a bez konce, co nemůžeme pochopit a co tedy pro nás neexistuje a v tomto smyslu není ničím. To, co chápeme a co pro nás je podmíněně skutečné, je v pravdě jen zdání; je následkem, výronem onoho absolutně reálného, protože vše vyšlo z této skutečnosti a vše se k ní vrací. Věci pro nás skutečné, jsou samy o sobě neskutečné. Co nazýváme bytí, je vlastně nebytí a co pro nás je nebytí, to je právě bytí, jsoucnost. Žijeme

tedy ve velké temnotě. Co považujeme za své, to není skutečné, a přece vychází ze svého, neboť ono skutečné je vše. To jediné je TAO, ale nezapomínej, že Tao je jen znění slova, které jsem pronesl, a že prav je nevyslovitelné.

Tao je počátek nebes i země. Jedino díla dvojici, dvojnost zrodila trojnost, zrodila miliony a miliony věcí se vracejí do němu. Když si toto jasně uvědomíš, proše první branou moudrosti. Víš, že Tao je pův ho: stromů, květin, ptactva, moře, pouští, světla a tmy, tepla i chladu, dne a noci, i zimy. Světy zanikají a oceány se rozptýlu parách věčnosti. Člověk se vynoří z věčno usměje se v klanném svitu a opět zmizí - a všech oněch proměnách bylo ono jedno - Ta duše je ve svém nejhlubším nitru Tao. Vid svět před sebou?

A ukázal k moři. Hory po obou straná livu se s úchvatnou majestátností tyčily kúma podobny velkým myšlenkám. Zmenšovaly vzjaleností, mizely na neurčitém obzoru z la vzduchu. "a jednom blízkém vrcholku st mělý strom. Začal se sklánět večer a něž žová záře cvěcovala strmé hory, jejichž se staly zřetelnější; všude bylo lze sp mírné povznášení se a pak tiché, nehybné ní, podobné vnitřně vědomé, oddané zbožnos Mořské vlny tíše a beze zvuku omývaly na pobřeží. Na hladině se leskla zlatě záře plachta ložky. Blížila se zvolna, ale beze chu, plná důvěry a lásky. Vše dýchalo čist na ničem nebylo ani stopy špiravosti.

Řekl jsem s hlubokým vzrušením: Cítím mistře. Všude je to, co hledám. "eměl jsem dat tak daleko; je to všude okolo mne. V co hledám, co jsem já sám, co je moje duše to spřízněné, známé, vše je zjevení, všude Bůh, ve všem je Tao.

Dobře praviš, řekl mudřec. Ale buď poz aby ses vyhnul omylům. V tom, co vidíš j

Ale Tao není to, co vidíš. Nesmíš se domnívat, že bys mohl Tao spatřit vlastníma očima. Ani to, co cítíš není Tao. Tao nevzbuzuje radost v tvém srdci, ani nevžene slzy do tvých krásných očí. Všechny tvé dojmy a pocity jsou vztažné a neskutečné. Ale o tom už nechci mluvit. Stojíš teprve u první brány a vidíš teprve svítání dne. Že víš, že Tao je ve všem, je již mnoho; to učiní tvůj život přirozenější a důvěryplnější, protože spočíváš v objetí Taa, jako dítě v náručí matky. Zvážíš také a budeš se cítit ještě všude posvátněji než kněz v chrámu. Nedáš se více mást střídáním a proměnami věcí, života a smrti, neboť víš, že jak život, tak i smrt vycházejí z Taa a je to prosté: Tao, které tě v životě plní a obklopuje, bude též po smrti bez skončení v tobě a kolem tebe. Pohled na tuto krajinu před tebou: stromy, hory, moře, jsou s tebou sbratřeny stejně jako vzduch a světlo. Vidíš jak k tobě moře přichází? Tak esmo sebou, přirozeně, protože to tak být musí. Vidíš, jak ten stromek se sklání tam na vrcholu a jak jednoduše se jeho lístky pohybují? I lidé by se mohli stát pravými lidmi, kdyby nechali své štěstí plynout samo sebou, tak jako vlny na moři, tak jako květina roste v trávě a v kráse, v níž se zrcadlí Tao. Proto chci mluvit o wu-waj, o nejednání, samojití dechem pohybu, jak byl zrozen z Taa. Wu-waj značí nepůsobení. A přece je to nejvyšší konání. Není to nečinnost a netečnost. Wu-waj je nečinnost zvrácených a nepřirozených chutí /vášní, žádostí/, ale činnost přirozeného pohybu z Taa. Proto je psáno v knize : Nan - wa - ting: Nebe a země nečiní nic/ve zlém smyslu/ a /přece/ není ničeho čeho by nečinily. Veškerá příroda vzniká pohybem přirozeným, z Taa vycházejícím. Také u člověka je takové puzení k pohybu, které, vyšlé z Taa, ho chce opět přivést k Taa zpět. Avšak lidé jsou zaslepeni svými vlastními smysly a žádostmi. Chovají chtivost a nenávisť. Touží po rozkoši, slávě, bohatství, jejich hnutí jsou divoká jak bouře. Drží se pevně toho, co není skutečné. Chtějí příliš mnohé než aby chtěli to jediné. Chtějí

byť i ctnostní, moudří, dobří, ale jediná spása je návrat k našemu původu. V nás je Tao. Tao je klid. Klidu lze dosáhnout jediné tím, že po příchodu nebažíme, ani po dobrotě a moudrosti. O, jaké to všeliké žádání, aby člověk zvěděl, co je to Tao! A to trdné trmácení se, jak se po tom ptát a jak to říct! Pravý mudřec následuje učení které je beze slov. Kdo bude kdy moci něco vyřknout? Ti, kteří to vědí, to nevyslovují a ti, kteří to vyslovují, nevědí to. Já ti také nepovím, co je to Tao. Musíš to najít sám, tím, že se oprostíš ode všech vášní a budeš žít sám sebou, bez nepřirozeného chtění. Musíš se mírně, stejnoměrně pokojně jako oceán nést k Tau. Ten se nehýbe, protože ví, že pohyb je mouhřý a dobrý a hýbe se sám sebou. Pak se vrátíš jasným vznášením k Tau a budeš Taem samým.

Mudrc se odalčel a vážně na mne pohlédl.

Otče, řekl jsem, to co pravíš je krásné a hluboké, a zdá se to být tak jednoduché jako příroda; ale pro člověka je povznešení se k Tau velmi gložitě.

N. zaměnuj slova a významy, řekl mudřec. Nejednáním nemyslíš Lao-tse nečinnost, lenivost se zavřenýma očima. Mínil ztišení pozemských hnutí, zastavení toužení a dychtění po neskutečných věcech. Žádal činnost ve věcech skutečných, přičinění se v reálném. Myslíš na účinné sílyplné hnutí duše, které musí být vysvobozeno z temnoty těla jako pták z klece. Mínil povolnost vnitřnímu puzení, oddání se onomu vnitřnímu puzení, které je nám údělem z Taa, a které přivádí opět naši duši k Tau. A věř mi, tento pohyb je přirozený jako pět obláčku na d námi. "a malou chvíli zmizí nahore v nebi a nespatriš nic než modré nebe. Podobně vzejde i tvá duše v Tao.

Žáj život je plný nepravostí, řekl jsem, příliš zatížen temnými žádostmi a stejně chmurní jsou i mojí bližní. Jak by se mohlo toto tělo vznést zářivě k Tau? "a tak těžké špatností a musí klesnout zpět do kalu.

„Vešer tomu, řekl mudrlec. Žádný člověk nemůže Tao zničit a ve všech plane duše nezhasitelným leskem. Špatnost není tak mocná. Ve všech žije Tao - v mudrci a básníkovi stejně jako v cizoložníkovi. Všichni v sobě chovají nezničitelný poklad a nikdo není lepší než druhý. Nemůžeš jednomu žehnat a druhého zavrňovat. Jsou stejní jako dvě zrnka písku a žádný nebude na věky vyloučen z Taa, protože všichni nosí Tao v sobě. Jejich viny jsou klamně jako stíny a mlhy. Jejich skutky mylné zdání a slova prchají sny. Jsou neodolatelně přitahováni k Tau tak, jako kapka vody k velkému moři. Někdy to trvá déle, ale co znamená století proti nekonečnosti? Ubohý příteli! Způsobily ti tvé chyby tolik úzkosti? Pokládal jsi své chyby za silnější než Tao? Chtěls být příliš dobrý a spatřil jsi tak jasněji svoji špatnost. Chtěl jsi vidět lidi příliš dobré a spatřil jsi tak jejich nedokonalost. Ale to vše je jen zdání. Tao není dobré ani špatné. Je reálné, skutečné. Jedině Tao jest. Všechny neskutečné věci žijí zdánlivým životem kontrastů a vztahů, ale netrvají samy o sobě. Proto nechtěj být tak dobrý a neměj se za tak špatného. Wu-vej - nejednajícímu musíš být; ne špatný nebo dobrý, malý nebo velký. Až budeš prost všeho svého zdání, pak půjdeš sám sebou a vzneseš se k Tau tím světlym pohybem, který je tvým nejčistším a jedině skutečným principem života, tak světle a tiše jako ten obláček nad tvou hlavou se vznesl do nebes.

Cítil jsem se nenadále mnohem volněji. Necítil jsem radost nebo štěstí. Bylo to rozpínání, jemné šíření mých vnitřních obzorů.

Otče, řekl jsem, jak Ti děkuji! Tvá slova jsou plna Taa a povzbuzují ve mně něco, co si nedovedu vysvětlit. Jak obdivuhodné je Tao! Ještě nikdy jsem to tak necítil přes veškeré své usilovné hledání moudrosti.

Nechtěj vědět příliš mnoho. Netouži vědět vše o lidech, o věcech kolem sebe a zvláště ne o jejich vztazích a kontrastech. Nevyhledej přílišné štěstí a neboj se neštěstí: ani jedno není skutečné! Kdyby sis mohl Tao představit jako libost a nelibost, štěstí nebo neštěstí, pak by to nebylo Tao; neboť Tao je jedno a nemá protikladů. Cuang-tse to vyslovil prostě: nejvyšší štěstí není štěstí. Ani bolest totiž není skutečná a ustupuje, jako ustupují mlhy z hor. Jednou poznáš, že vše trvajících je přirozené a všechno, co se ti zdálo tečné a smutné je wu-waj, něco jednoduchého; vše je přirozeným dílem té velké soustavy, která vyšla z jednoho principu. Pak tě už nikdy nic nezarmoutí ani nepotěší. Nebudeš se smát ani nezapláčeš. Vidím, že se na mne díváš v pochybnostech, jako bys mne pokládal za bezcitného a chladného. Ale až pokročíš dále, poznáš, že je to Tau přiměřené. Neboť vida utrpení, budeš vědět, že musí někdy přejít, protože není skutečné a hledě na veselejší se, pochopíš, že je to jen primitivní radost závislá na čase a okolnostech a trvá jen zdánlivě svou opačností k žalosti. Vida milého člověka, shledáš docela přirozeným, že je právě takový jaký je a vzejde ti tušení, oč bude jednou lepší až nebude ani milý ani dobrý, jsa nad to povznesen. I na zločince budeš hledět klidně a bez nenávisti neboť v Tau je tobě rovný a žádné jeho provinění v něm nemůže zničit Tao. Až budeš moci být wu-waj, nejsouc, pak teprve počneš skutečně být, pak vstoupíš do pravé jsoucnosti a poneseš se svým životem tak klidně a sám sebou, jako to nedohlédané moře zde před námi. Nic neporuší tvůj klid. Ve všem spatříš Tao; sjednotíš se se vším existujícím a na veškerou přírodu kolem tebe se budeš dívat jako na milou důvěrnou bytost, jako na sama sebe. A klidně přijímáje proměny dne a noci, života a smrti, procházej se sám těmito změnami, vejdeš jednou do

ta, kde už žádné proměny není.

Tehdy jsem řekl: Otče, to, co pravíš, je tak jednoduché a musím tomu věřit, ale mám ještě život tak rád a jímá mne úzkost před smrtí; je mi teskno při pomyslení na smrt mých přátel a mé ženy a mého dítěte. Smrt se mi jeví tak temná a chmurná a život je tak jasný a světlý se zářícím sluncem a zelenou zemí plnou květin.

To proto, řekl mudrc, že ještě dobře necítíš, jak sama sebou je smrt právě tak přirozená jako život. Myslíš příliš na nicotné tělo, ale je to pocit vězně, kterému kyne svoboda, jehož zaraucuje, že má opustit tmavou žalární kobku v níž tak dlouho žil. Vidíš smrt v rozporu se životem, ale oboje není skutečné, oboje jsou proměny a zdání. Tvá duše vchází při smrti jen ze známého jezera do neznámého moře. Ono reálné a skutečné v tobě, tvá duše, nemůže nikdy zaniknout a ona sama se neztratí. Této tvé bázně se musíš zprostit nebo lépe, až budeš starší a budeš žít sám sebou, přirozeně, podle hnutí Tas, nepocítíš už této tísně, odstoupí sama sebou. Nebudeš ani truchlit pro ty, kteří odešli a s nimiž budeš pojednou sjednocen, až se povzneseš nad kontrast loučení.

Mudrc mluvil tak, jako by to vše bylo zcela přirozené a rozumné se samo sebou, ale mně to jasné nebylo a odpověděl jsem:

Je hrozná tato moudrost! Skoro mne děsí. Kdybych měl být tak moudrý, jak bych byl studený a prázdný.

Život je chladný a prázdný, odpověděl mudrc klidným tonem, a lidé jsou klamní jako život. Není tu skoro nikdo, kdo by znal sám sebe a není zde nikoho, kdo by znal jiného, a přece jsou všichni stejní. Život není skutečný...

Nemohl jsem nic říci a zahleděl jsem se

do večerní krajiny. Hořy v mlhavém příšeří jakoby tiše spaly. Obestíraly je podivuhodně jemný, modravý svit a odpočívaly jako veliké přítulné děti pod širým nebem. Pod námi se kmítala červená světýlka. Lkavé tony flétny v dálce doprovázely jemný a jednotvárný zpěv. Moře se rozkládalo do dálky a jeho šumění připomínalo nekonečnost. Tu vzděmala se má nevýslovná lítost, zalila mi oči a já jsem se zeptal:

Ale co se pak stane z lásky a přátelství?

Láska a přátelství, odpověděl, jsou nejlepší věci v životě. Provázejí prvá hnutí Taa v tobě. Ale jednou je nebudeš znát tak, jako řeka, která se rozplynula v moři již nezná proudění mezi břehy. Nemysli, že tě chci navádět, abys vypudil lásku ze svého srdce. Miluj co máš ráá a nedej se zmást myšlenkou, že by láska byla překážkou, která by tě udržovala v zaježí. Láska jednou vymizí sama sebou, protože Tao, ono jedině skutečné, není láska. Nezapomínej, že pokud lze a pokud je to k tvému dobru, mluvím o věcech svrchovaně vznešených. Kdybych mluvil jedině o životě a lidech, pak bych řekl: láska je to nejvyšší.

Ale je již pozdě a nechci ti též sdělit příliš mnoho najednou. Jistě si přeješ nocleh v chrámě, zařídím, co je potřeba; pojed se mnou dolů. Rozžehl malé světlo a podal mi ruku, aby mne vedl krok za krokem se skály, jako kdybych byl děcko. Když jsme došli dolů, přikázal mi malý pokojík a přinesl mi pokrývku a podušku.

Děkuji ti ze srdce, otče, řekl jsem. Kdy ti budu moci projevit své uznání?

Pohlédl na mne vlídně, usmál se a pak mlčky a tiše odešel.

II. U M Ě N Í

Co je umění, zeptal jsem se mudrce.

Odpočivali jsem nahoře ve stínu skalní klenby. Před námi oceán a odlesk slunce na hladině, plachtící rackové, na obloze modré a bílé mraky v majestátních řadách.

Co je poezie?

Je to tak jednoduché a přirozené jako moře a ptáci a oblaka, pravil mudrce. Není to tak těžké pochopit jako Tao. Musíš se jen rozhlédnout kolem sebe. Poezie existuje odedávna. S nebem a zemí byla též zrozena Nejvyšším krása. Slunce a měsíc ozařují mračna a růžové mlhy jitra a večera a přeci není barva, která by je prozářila. Kdekoli vystupuje nějaký zvuk, musí vznikat z pohybu. Vše v přírodě má svoje ústa. Naslouchej chvíli proudu, který se v horách řine přes skálu. Jakmile přišel do pohybu, vydává zvuk, vysoký či hluboký, dlouhý či krátký, který sice není v přesné shodě se zákony hudby, ale který má přes o svůj rytmus a ráz. To je přirozený zvuk nebes a země. Nuže: jsou-li lidská srdce do krajnosti prázdná a do krajnosti plná duchem a bylo-li jim hnuto, vychází z nich zvuk. Není to podivné, že tím vzniká nejrozmanitější literatura? Tedy poezie je zvuk srdce. Jiný zvuk poezií není. Zvuk musí přijít sám sebou-wu-waj. Nesmí být vyvolán uměle. Mnoho lidí vyvolávají zvuky nepřirozenými pohyby. To však nejsou básníci, ale opice a papouškové. Jak málo je pravých básníků, z nichž plynou verše samy sebou, plny hudby, jako proud hučí přes skály, jako hrom duní v oblacích nebo jako mírné snášení deště a tichá vanutí větru letní noci. Slyš moře u svých nohou! Nepěje podivnou píseň? Není to ryzí hudba, jediná básen? Cožpak nevidíš vlny jak postupují jedna za druhou a mísí se v hudbě?

Slyšíš ty rytay?

Ó velký a jednoduchý musí být básník, podoban moři! Jeho hnutí jsou jako moře, plná pohybu který je z Taa a kterým se musí dát tiše unášet, nejednat, poslušný jako dítě. Velké je moře. Velký je básník. Ale větší je Tao, které má velké.

Mudřec se odalčel a naslouchal moři. Viděl jsem jak jej plnila hudba. Přemýšlel jsem o jeho slovech o Tau. Obával jsem se, že jeho nezměrná a vznešená filozofie bude umění odsuzovat a že dám-li se mimovolně poutat jeho moudrostí, nebudu moci dál pociťovat čisté nadšení básníka. Ale mudřec zde stál jakoby moře viděl poprvé a naslouchal zvuku vln.

Není to krásné, pravil, není divuplné toto znění, které vychází z Taa, z neuvučného? To světlo jež vyzařuje z Taa, ~~neuvučného~~ neuvučného? A verše, hudba slov, zrozená z Taa, nemluvného? "eřijeme / nekonečné záhadě v níž se jednou objeví jednoduchá naprostá pravda?"

Mlčel jsem. Ještě jsem to nechápal. Vše bylo příliš, příliš jednoduché. Táral jsem se v pochybnostech:

Je to skutečně tak prosté, být básníkem? Nemůžeme přece tvořit verše tak snadno jako se proud řině přes skálu! Musíme se přece dříve učit a cvičit a poznat správné formy verše! To je přece skutečné a vlastní jednání, ne však samovolný pohyb.

Nedej se tím mást, ihned odpověděl mudřec. Vše záleží na tom, má-li onen člověk pravé zřídlo nebo nemá. Chová v sobě ona jednoduchá čistá hnutí Taa? Má-li v sobě onen pramen, je básníkem, nemá-li jej, není básník. Všichni lidé jsou vlastně z vyššího hlediska básníky neboť ve všech je původní podstatný pohyb z Taa a zpět k Tau. Ale jen u zcela ojedinelých osob jsou tato hnutí

tak rozvinutá a v tak silném napětí, že je
činí schopnými vidět ony vznešené krásy vy-
tvářející břehy, kolem nichž proudí jejich
duše. Lze též říci: Obyčejní lidé jsou sto-
jaté vody v bahnitě půdě se sporou vegetací;
básníci jsou čisté řeky proudící k oceánu
mezi břehy plnými nádhery. Chceš vědět, ne-
musí-li člověk, který je skutečný básník
přece jen se cvičit ve svém umění nebo po-
hybuje-li se v něm spíše sám sebou, jako pří-
roda. Poslední je pravda nade vší pochybnost.
"Neboť nezapomínej, že mladý básník, který po
nějakou dobu studoval různé formy básní,
nachází je tak přirozené, že ani nemůže vidět
jiné. Jeho verše se samy budou pohybovat ve
formách krásy, protože jinou formu pohybu
neznají. To je právě rozdíl mezi básníkem
a diletantem. Básník zpívá verše a teprve
pak zjišťuje, že jsou ve všech směrech pohy-
bu správné, zatímco diletant si nejprve pod-
le umělého plánu vytkne cestu verše, po kte-
ré se pak všemi silami snaží pohybovat bez-
duchá slova. A zcela přesně pozorováno,
neexistují vlastně žádné pevné formy básnění
a nijaké zákony; neboť verš, který sám vy-
trysknul z pramene, pohybuje se vlastní silou
a ne podle předem formulovaného lidského z
zákonu. Snad se ti to zdá příliš odvážné.
Ale uvaž, že se svými důvody vycházím od Taa
a ne od lidí a že také znám jen málo pravých
básníků. Velice vzácný je člověk, který je
tak čistý a ryzí jako příroda. Nebo je tako-
vých ve tvé zemi mnoho?

Neočekával jsem tuto otázku a bylo mi
podivně. Odpověď se mi zdála tak nesnadná,
že jsem dříve položil ještě jinou otázku
já:

Ó mistře, to ti teď nemohu říci, dokud
mne lépe nepoučíš. Proč tvoří básník básně?

Zdalo se, že se diví, proč jsem se tak
zeptal. Usmál se a pravil:

Proč šumí moře? Proč zpívá pták? Víš to synu?

Protože jinak nemohou, otče, protože prostě musí, dle své přirozenosti. Je to wu-waj.

Zcela správně! Muže- mělo by tomu být u básníka jinak?

Přemýšlel jsem a nenacházel odpovědi. Možná, že tomu tak může být. Básník může pět, aby obohatil literaturu tam, kde ještě žádná není nebo kde zaniká. Jsou básníci, kteří pějí, aby se oděli gloriolou, aby se stali slavnými a dosáhli přízně.

Musíš se vyjádřit pozorněji, řekl mudrlec, neboť básníci, kteří takto pějí, nejsou básníky. Básník nemůže pět s určitým úmyslem.

Ale mistře, i když básník pěl exkrétním úmyslem čistě jako ptáček, nesměl by se pak těšit z vavřínů a růží? Nesmí žárlit na toho, kdo nosí věnec o němž se domnívá, že je ho sám hoden? Může si úmyslně počínat jinak než ostatní, aby vynikal nějakou nápadnou zvláštností? Může se pokládat za lepšího než ostatní? Nebo nesmí nenávidět lidi, kteří ho nekorunují, ale posmívají se mu? Jak můžeš vysvětlit všechny tyto příběhy? Jeví se mi tak podivně v onom přirovnání s malým ptáčetem a velkým oceánem!

Všechny tyto otázky, milý příteli, jsou odpovědi na můj dotaz, neboť to, že to chceš vědět dokazuje, že v tvé zemi není mnoho básníků. Uvaž dobře, že chapu slovo básník v nejčistším významu. Básník může žít jen pro své umění, které miluje jako takové a ne jako prostředek, aby si opatřil nějaké požitky. Básník spatřuje lidi a věci v jejich nejjednodušší souvislosti tak prostě, že se tím blíží T₂u. Jiní lidé vidí vše nejasně, jako v mlze. Básník vše vidí jako nezvratnou pravdu. Může tedy očekávat, že jeho jednoduchoat bude viděna lidmi mraky

obestřenými? Může chovat city nenávisti nebo smutku, když není poznáván? Může cítit radost, když je věnčen? Je tomu jako s proměnou ročních dob. Je to přirozený postup. Básník nezoufá není-li slyšen a nejásá je-li oslavován. Pozoruje poměry mezi lidmi jako přirozené následky jejichž příčiny zná. Úsudek obecenstva mu není ani lhostejný; pro něho prostě neexistuje. Nepěje přece lidu, ale proto, že musí. Neví je-li slavný nebo zapomenut. Největší slávou je nebyt slavný.

Pohlížíš na mne jako kdybych ti vyprávěl o divech. Ale hovořím jen o jednoduchých pravdách tak prostých, jako je krajina nebo moře. Ty jsi ještě neviděl pravou jednoduchost. Po dlouhý čas jsi neslyšel mluvit o ničem jiném než o zásluhách, slávě, cti a domníval jsi se, že tyto věci jsou skutečné a nepostradatelné jako vzduch, který vdechuješ. Vše je to ale jen zdání a klam. Ti, které jsi tam viděl, byli snad pravými básníky, ale zbloudili, vzdálili se od těch hnutí jež byla jejich životním principem z Taa a nezůstali tím, čím původně byli, nýbrž klesli svou úrovní na úroveň obyčejných lidí. Činí totéž co ostatní, jenže to činí pilněji. Poznávám to z tvých otázek.

Neboť nejnepatrnější odchýlení od původního pohybu stačí, aby poezii narušilo. Je pouze jedna přímá cesta, prostá a neposkvřená, přímá jako rovná čára. Tato čára jest ono samo sebou jdoucí. Postupuje sama sebou, bez odchýlení, jednoduchým způsobem k nekonečnu.

Nemluvím přirozeně jen o umělcích slova, ale o umělcích vůbec. Ukážu ti něco od umělce, který je ryzí a prostý jak si představuji pravého a jednoduchého člověka. Pojd se mnou.

Mudřec mne vedl do svého domku, otevřel dvířka ve zdi, vyňal dřevěnou truhlici, odsunul víko a vytáhl z ní jinou uzavřenou skříňku z červeného dřeva. Hled, řekl, toto je nejdřív

Na tom nezáleží, příteli, odpověděl mu-
drec. Duše, která žila v tom umělci, vznesla
se opět blíže k tebe tam, kam se i ty jednou
obrátiš. Co záleží na jménu? Jmenoval se Ten-
weij a vryl toto jméno krásnými znaky na zad-
ní stranu sošky, protože to tehdy bylo zvykem.
Čím byl? Přirozeně jen prostým člověkem, kte-
rý ani nevěděl, že byl tak velkým umělcem a
netušil, že je jeho dílo tak nádherné. Ale i
on se často díval na oblohu nad sebou a mí-
loval dálky moře, krajinu a květiny, jinak by
nemohl být tak cituplný. Tak jednoduché linie
a čisté barvy vidíš jenom v přírodě. Víc ti
o něm nemohu říci, odborníci soudí, že žil
před 800 lety, na počátku dynastie Mingů.
Umělec zůstal neznámý, jen jeho jméno žije
v této sošce, která ještě staletí přečká ve
své skvělé velebnosti. Toto je umění, které
není dočasné. Tento porcelán je skoro nepo-
rušitelný a jeho lesk nezanikne. Celek stojí
tak pevně a přece tak lehce na zemi a bude
zde ještě i když naši potomci budou pod zemí.

Hleděli jsme na sošku ještě dlouho. Mužec
pak sáhl opatrně na schránku. Je to tak jemné,
pravil, že bych se snad ani neodvážil vystavit
sošku plnému dennímu světlu, které se mi zdá
jaksi hrubé pro tuto něhu. A zvolna uložil
sošku do skřínky a tu do truhlice.

Vyšli jsme pak ven a posadili se opět
pod klenbu skály.

Jak by bylo krásné, kdyby všichni lidé
takto v prostotě tvořili takovéto věci a ob-
klopovali se jimi!

Všichni lidé, odpověděl, to je skoro mno-
ho, ne? Byl však kdysi skutečně čas, kdy tato
veliká říše byla jediným chrámem umění. Stopy
toho lze ještě někde spatřit. Většina lidí
byla prostými umělci. Všechno, co tvořilo je-
jich prostředí a okolí bylo krásné, malé i

velké: nádoby, zahrady, stoly i chrámy. Pozoruj čajové misky nebo malé kadidelničky z té doby! Nejchudší dělník jedl ryži z misky, která svým způsobem byla stejně dokonalá jako soška Kwan-jin. Vše bylo pěkné, protože všichni byli prostí a poctiví. Bylo to tehdy přirozené, jako je dnes přirozené, že většina věcí není krásná. Umění v Číně kleslo na nízký stupeň následkem nízkého sociálního stavu. A to je smámení úpadku této říše, neboť rozkvet umění je nerozlučně spjat s rozkvetem země. Ne z hlediska politického, ale mravního, neboť mravně silní prostí lidé vytvářejí sami sebou silné zdravé umění.

Moře stále šumělo u našich nohou, oblaka se majestátně nesla nad obzorem. Všude bylo světlo, pino barev, pohyb a zvuk. Mudřec se klidně díval do kraje nesmírné krásy, prostě a láskyplně, jakoby cítil, jak je spřízněn s celým okolím. Zdálo se, že uhořel nač jsem myslel; neboť se otočil ke mně a řekl:

Jame stejně prostí v tomto krásnu kolem nás jako strom nebo hora. Můžeme-li tak navždy zůstat, pak budeme dobře opatření ve velkém pohybu světové soustavy. Bylo toho již tolik řečeno o lidském životě a učenci se octli v labyrintu názorů. A přece pravda je jednoduchá jako příroda. Nic není jednodušší a nic není ve zmatku, jak by se zdálo. Vše se pohybuje tak jistě jako moře.

Z jeho hlasu zněla velká láska básníka a klidná jistota učenice, který pronáší nezvratnou pravdu. Otče, řekl jsem, tvá moudrost je poezie a tvá poezie je moudrost. Jak to?

Díváš se na to správně, odpověděl. Naučím tě ještě, že všechna ta slova jsou jen zdánlivé obrazy. Vše se vrací k jedinému; je to tak jednoduché, když to víš. Vše je Tao.

Byl opět večer. Prodlévali jsme na svahu lesa, ponořeni do pozorování krajiny ve velkém tichu slavnostní chvíle soumraku. Hory v dáli pokorně klečely pod oblohou, osamělé stromy stály pohrouženy v rozjímání a samo moře šumělo z dálky a neurčitě, jakoby se ztrácelo ve své vlastní velikosti. Mír spočíval na všem, vše se obracelo do vlastního nitra, blíže k oné nejhlubší podstatě. Mudřec stál vzpřímen s přirozenou důstojností, ctihodný jako chrám. Přišel jsem znovu, abych se ho ptal, neboť má duše nenacházela klidu a rozeznávalo mne mocné hnutí. Nyní však, blízko něho jsem nemohl nalézt slova. Zdálo se mi jako by víc už nebylo třeba. Nebylo to zrcadlení mého nejvlastnějšího vnitřního bytí, co jsem zde v kráse skonu dne viděl kolem sebe? Ale konečně jsem se vytrhl z těchto citů a přerušil svým hlasem posvátné ticho.

Otče, pravil jsem skoro truchlivě, všechna tvá slova dosud znějí ve mně a jako balzám plní mou duši. Jsem jiný než dřív. Je mi jako bych zemřel a nevím co se ve mně děje - je mi tak volno a jasno. Víím, co je to Tao; je to skonávání a vznešenější obrozování; ale není v tom láska a bez lásky se mi zdá Tao být jen chmurným klemem.

Stařec se rozhlížel po šerém obzoru a mírně se usmíval.

Co je to láska, zeptal se. Víš to?

Ne, nevím, ale právě proto je to tak velkou blažeností. Ano, dovoľ mi abych se lépe vyjádřil; myslím na lásku k dívce, lásku k ženě. Víím velmi dobře jak to bylo, když jsem dospěl a má duše byla poprvé unesena. Spatřil jsem neobyčejně krásnou dívku; bylo to u moře a já stál před ní jako slepý. Srdce mi prudce tlouklo a oči mne pálily. Svět byl

ohněm a vše bylo podivné a začalo žít; velký plamen plápolal z mé duše. Bylo to tak tísnivé ale přeci tak velké. Mistře, zdá se mi, že to bylo větší než Tao.

Vím dobře, co to bylo, pravil mudrlec. Byla to podoba beztvareho Taa zde na zemi, byla to krása, jež v tobě probudila rytmus ponybu, kterým vzejdeš v Tau. Byl bys mohl totéž cítit při pozorování jiných forem života i přírodních jevů. Ale protože jsi člověk, který žije v žádostech, mohlo ti to být zjeveno nejlépe jiným člověkem, ženou. Také této formě rozumíš nejlépe a je ti bližší. Ale protože tvá chtivost nepřipustila čisté hledění, rytmus Taa se v tobě rozbouril divokou bouří, která neví kam směřuje. Podstatou tvé mysli však bylo Tao.

Ale klid kmeta mne neuklidnil; jeho slova mne roztrpčila:

V teorii se o všem snadno hovoří; ale protože jsi lásku sotva poznal sám, nemůžeš zřejmě jiným její pravý stav objasnit!

Pohlédl na mne pevným zrakem a soucitně položil ruku na mé rameno.

Jednal bys neslušně, kdybys to řekl někomu jinému, synu! Miloval jsem dříve než tys dýchal vzduch této země. Tenkrát žila panna tak divuplné krásy, jako by byla zrozena přímo z Taa. Myslíl jsem, že ona je svět a svět kolem jen pustina. Neviděl jsem než ji. Nebylo jiných lidí, nebylo nebe a nebyla země. Její pohled budil nevyličitelné blahe. Neřeknu ti, co se stalo. Nyní je to za mnou; bylo to palčivější než peklo, ale jako bouře to přešlo. Myslíl jsem, že umřu, ale podivuhodnou shodou okolností jsem v poslední chvíli poznal svůj omyl. V mé mysli vzešlo světlo a vše bylo známé a jasné. Nic nebylo ztraceno; krása o níž jsem se domníval, že mi byla odnata, žila ve mně dál bez poskvrny. Neboť ne s

onou ženou, ale s podstatou má duše ona krása souvisela. Mé nitro bylo naplněno silou vyšší lásky a má duše se jejím rytmem vznášela k nekonečnému Tau.

Upokojen jeho klidem, pravil jsem: Ta, kterou jsem já miloval, zemřela, nestala se mojí družkou. Nyní mne provází jiná, nadmíru milá a dobrá a přeci nemohu na tu první zapomenout. Jak to?

Promysli, co jsem už řekl, odpověděl mudrlec. Ty miluješ, ale nevíš, co je to láska. Povím ti, co to je.

Láska je rytmem Tau. Z Tau jsi přišel a k Tau, onomu nekonečnému a jedinému se vrátíš. Dřímá-li tvá duše ještě v přítmi a ty cítíš otřes prvního hnutí, nevíš kam spěješ. Vidíš před sebou ženu a domníváš se, že onen rytmus tě pudí k ní. Ale když jsi té ženy dosáhl a tvé srdce se chvělo nad jejím, cítíš onen rytmus neztíšeně dál v sobě a poznáváš, že musíš jít ještě dál, vždy dál, abys jej uklidnil. Pak vstoupí do duší těch dvou lidí smutek a tázavě na sebe kledí: kam dál? Přátelsky si pak podají ruce a vedeni stejným a z Tau zrozeným vznetem půjdou spolu životem za týmž cílem. Jmenuj to láska, chceš-li. Ale co je to jméno? Já to nazývám rytmem Tau.

Na takovou lásku nemyslím, odpověděl jsem, nemám přání vidět jak mě drahá bytost vzchází v Tau. Má láska je dlít stále u ní, splynout duší s jejím nitrem, vzejít s ná jediným dechem v slasti. Ale ne s jinými, ne s přírodou, ale s ní, s milovanou osobou. Kdybych vzešel v Tau, pak by toto bylo navždy pro mne ztraceno. O, nech mne na této dobré zemi, u mé věrné družky. Je zde tak světlo a známo a Tao je dosud základné a temné.

Žhavá žádost ochladne, pravil mudrlec klidně. Tělo tvé milované zvadne a rozpadne se v prach; listí stromů na podzim hyne. Jak můžeš milovat to, co pomíjí? Ty však dosud nevíš, co miluješ. Krása ženy je pouze dočas-

ným odleskem bezvaré krásy Taa. Pohnutí
myslí, jež v neporušeném nitru budí ono přá-
ní, vzejít v její krásě, onen příval citu, v němž
němž tvá duše touží vznášet se s milovanou
osobou nad obzory, jaká věř mi, to
není nic jiného než rytmus z Taa. Ty jen o
tom nevíš. Jsi jako řeka, která zná své břehy,
ale neví, co je to za sílu, která ji unáší
a pak spojí s nekonečným mořem. K čemu ta
chtivost štěstí, jež trvá okamžik a zase zmi-
sí? Není nicotné to vzplanutí života na mo-
ment s následujícím úpadkem a opětným pov-
stáváním? Nežádej štěstí na ženě. Ať je ti
radostným projevem Taa. Žena je nejčistší formou přírody v níž se
Tao projevuje. Ta jemná síla v ní to je, jež
budí v tobě onen rytmus. Sama o sobě je však
stejně nužným stvořením jako ty. A ty jsi
jí stejnou radostí jako ona tobě. Básník
vidí ženu prodechnut rytmem Taa, spatřuje
krásu milované všude - v květinách, horách
i obzorech, neboť krása ženy i přírody je
totéž. Je formou Taa. Co tvá duše žádá ve
vznětu a nazírání, není nic jiného, než sjed-
nocení s touto krásou a původem té krásy -
s Taa. Stejně je to s tvou ženou: jste si
navzájem anděly, kteří se vedou k Tau aniž
by to věděli.

Hleděl jsem mlčky a přemýšlel. Pozoro-
val jsem soumrak a zeptal jsem se: Z čeho
má původ ta tvá tvář v soumraku? Jako by ce-
lý kraj truchlil. Projevuje zármutek umíra-
jícími barvami přirody oblohy i sklánějící-
cími se lodyhami rostlin. Jakoby příroda
tesknila po milé bytosti, jakoby na všem
spočíval stín žalu.

A mudrlec řekl: Je to týž bol, který
pláče v srdcích lidí. Ona touha, která je
tobě vlastní, chvěje se také v přírodě. Je
to stesk po domově. Tvá duše ztratila Tao
s níž byla kdysi jedno a chce se k němu
vrátit. Jen v Tau je dokonalé sjednocení

milujícího s milovaným. Není to vrchalem lásky - být tak zcela jedno s milovanou, že jsi ní a ona tebou, bezmezně, že ani smrt ani život nikdy nemůže rozdělit vaši jednotu, tak tiše a čistě, že nijaká žádost se v tobě neprobudí, protože jsi dosáhl nejvyšší slasti a posvátného míru; neboť Tao je jediná, věčná všebytnost duše. Je to ryzejší než láska k tělesnosti v ženě. Jen když jsi vzešel v Tau, jsi navždy dokonale spojen s duší své milované a s dušemi všech lidí, kteří jsou tvými bratry. Oněch několik málo prchavých okamžiků štěstí, které milující^{mi} sami prožijí, jsou ničím proti nezměrné blaženosti v níž duše všech vzejdou k Tau a stanou se jedinou nekonečností nejvznešenější čistoty.

Otče, zvolal jsem uchvácen, jak je možné, že všechno je tak svaté? Ach, proč jsem to dřív nevěděl? Jak jsem trpěl, jak jsem se soužil! Myslíl jsem, že jsem ztracen mezi vášněmi a chtivostí těla. Má duše byla naplněna úzkostí, když jsem si představil, jak se tělo mé milované rozpadá v prach. Myslíl jsem, že bych pak už nikdy necítil onen radostný vznět při pohledu do jejích očí. Bylo tedy Tao vždy ve mně, jako věrný strážce a bylo to Tao jež zářilo z očí mé vyvolené? Bylo Tao ve všem, co mě obklopovalo? Byl to vskutku rytmus Tau, kterým žila ona drahá bytost, kterým dýše celá příroda? Pak je vše svaté, neboť ve všem je Tao. Vznází mi jasnější světlo; tuším co budoucnost přinese. Posvátným vznětem je naplněn svět, vše kolem se chvěje a duše mi tone v záplavě slasti: neboť nyní poznala lásku.

Chvilí jsem odpočíval mlčky. Bylo mi jako bych byl jedno s duší mého učitele i s přírodou. Nic jsem neviděl, nic neslyšel.

Probudil mne slabý zvuk. Za námi spadl plod stromu. Když jsem zvedl oči, spatřil jsem hvězdy na obloze. Mudřec seděl vedle mne.

Šapínal jsem příliš svého ducha, příteli, pravil starostlivě. Je toho na tebe v krátké době mnoho. Přemohla tě únava. Též moře usnulo, podívej: ani vlnka neruší hladkou hladinu. Ale ty musíš procitnout. Je již pozdě a tvá družka tě očekává: člun je připraven.

Rád bych zůstal! Dovol mi, abych se vrátil se svou ženou a zůstal zde navěky! Nemohu žít mezi lidmi jako dříve; vidím již jejich mrazivé urážlivé pohledy. Jak bych si mohl uprostřed chmurného lidu uchovat to divuplné jasné cítění své duše? Jak je skryt v úsměvu -nebo slově, aby je nepostřehli a neposkvrnili výsměchem?

Mudřec položil ruku na mé rameno a pravil: Slyš dobře, co ti povím, příteli. Ty se musíš vrátit do života a mezi lidi; nelze jinak. Příliš mnoho si hovořil se mnou a snad jsem ti řekl víc než je radno. Musíš nyní zůstat sám a pokračovat. Budeš-li jen prostý, najdeš vše sám jako květina světlo. V tomto okamžení svítíš hluboce a čistě pravdou mých výroků a přítomná chvíle je jednou z tvých nejvznešenějších. Ale nejsi ještě dost silný, aby ses v takové výši udržel. Klesneš opět a cítění duše zanikne v pouhých slovech a teoriích. Poma-lu, krok za krokem dojdeš daleko, tak daleko, že to znova ryze pocítíš a vše pak setrvá navěky. Až k tomu dospěješ, pak sem budeš moci přijít a pak uděláš dobře, když tu zůstaneš. Ale mne v té době již nebude. Opakuji, že můžeš vyrůst jen uprostřed života a ne v ústraní! Nyní jsi dýchal v nejčistším ovzduší, ale brzo nastane obrát. Lidem se nesmíš vyhýbat, jsou tobě rovni, i když necítí tak jasně jako ty. Můžeš se s nimi přátelsky stýkat, ale neodhaluj nikomu své nitro! Způsobili by ti mnohé nesnáze, ani tak ne z vnitřní zlomyslnosti, jako z povrchního přesvědčení; neboť si uvědomí, jak jsou ubozí, bez citu a poznání

a tobě vzdálení. Uvidí jak bohatství a pozitivky přinášejí mnohá zklamání a že je stále o něco usilovat; nevědí však, co to je. A při své neznalosti vyhledávají tím více, co poskytuje život nižší, aby dosáhli věcí nižších, které jim neprospívají. Jejich shon po majetku a rozkoši neznamena proto jejich zkaženost.

Musíš proto být pevný ve své jistotě, že přemůžeš všechny překážky - a takovým se staneš po trpkém boji. Slzami jen vzroste tvá síla. Především pamatuj, že Tao je vždy v tobě a kolem tebe, že tě nikdy neopouští a že jsi bezpečný a dobře chráněn v jeho údolí. Jsi obklopen dobrodiním a ošetřován láskou, která je bezměrná. Vše je svaté svou praislou z Taa jež ve všem žije.

Mluvil tak klidně a pokojně, že jsem nebyl schopen odpovědi. Bez námitek jsem se nechal odvést ke břehu, kde na mne čekal převozník. Buď zdrav, příteli, žij blaze, pravil chladným a laskavým hlasem mudrlec. Zachovej v paměti, co jsem ti řekl.

Otče, pojd se mnou, prosil jsem. Má žena a já se o tebe budeme starat, najdeš u nás vše a ochuravíš-li, dostane se ti ošetření.

Usmál se mírně a potřásl hlavou jako otec nad novým nápadem svého děcka a pravil dobrotivě:

„Iž jsi klesl do svého dřívějšího stavu. Poznáváš nyní, že ještě musíš zůstat ve xxám vnějším životě? Jak dlouho je tomu, co jsem ti řekl, jak veliká je láska, která mne obklopuje a ty se snad domníváš, že tu zůstanu sám a opuštěný? Jsem ti vděčný za tvůj cit. Myslíš to dobře, ale musíš se stát moudřejším, mnohem moudřejším. Nezapomínej tedy na svůj úkol a dbej mých rad. Věř, že co jsem ti naznačil, ti jen prospěje. Ve tvé loďce je leccos uloženo, co ti bude připomínat dny u mne prožité.

Mlčky jsem sklonil hlavu k jeho ruce a políbil ji. Zdálo se mi, že se zachvěla pohnutím, ale když jsem vzhlédl, jeho tvář byla dokonale jasná a klidná.

Vstoupil jsem do člunu a veslař jej hnál hbitými rázy po hladině.

Byl jsem již dosti vzdálen, když jsem narazil nohou na nějaký předmět. Byla to dřevěná truhlice. Chvatně jsem ji otevřel a rozevřel skříňku - v temném svitu luny se zaskvěla mystickou krásou divuplná soška Kwan-jin, před níž mi mudréc vysvětloval podstatu umění.

Nevyličitelný dojem vzbudil ve mně pohled na ten předmět. Dech se mi zatajil při pomýšlení, že tato věc mi byla darována. Vynal jsem bílý šátek a mával jím směrem ke břehu, abych mudrci projevil vděčnost. Stál na břehu bez pohnutí.

Zavřel jsem schránku a položil vedle sebe; věděl jsem, že když mi dal předmět, kterého si tak vážil, že jsem i já pro něho něco znamenal, ale jeho nehybný klid byl pro mne příliš velký.

Zůstal tam v přírodě se svou dumavou duší sám v nekonečnosti, bez lidské lásky kolem sebe, ale těsně u srdce velkého Taa. Já jsem se vracel do víru života a mezi lidmi, mezi své bratry v jejichž duších Tao žije, nesmátně, prvotně. Již se v dáli kmitala světla přístavu. Stále silněji k nám doléhal ruch velkého města.

Tehdy jsem v sobě cítil zvláštní sílu a poručil jsem převozníkovi, aby vesloval rychleji. Byl jsem připraven.

Ve všem, všude je Tao, je láska a celý svět je svatyní; je chráněn a moudře spravován jako pevný starý dům.

